

บทที่ 4

บทวิเคราะห์

ในบทนี้จะวิเคราะห์ถึงหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการบัญญัติความผิดอาญา หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการบัญญัติความผิดลหุโทษ ความผิดลหุโทษในประมวลกฎหมายอาญาที่ไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ในการบัญญัติกฎหมายอาญา ความผิดลหุโทษที่สมควรปรับเปลี่ยนเป็นความผิดที่ฝ่าฝืนต่อกฎระเบียบของสังคม และวิเคราะห์ถึงปัญหาที่เกิดจากการบัญญัติให้ความผิดลหุโทษที่ไม่มีลักษณะเป็นความผิดอาญาโดยแท้เป็นความผิดอาญา

4.1 การวิเคราะห์หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการบัญญัติความผิดอาญา

ด้วยเหตุที่ประเทศไทยเป็นประเทศที่ปกครองโดยระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นเวลานาน ทำให้รูปแบบกฎหมายที่ปรากฏมักมีการบัญญัติความรับผิดชอบของบุคคลที่ฝ่าฝืนกฎหมายนั้น ๆ ไว้เป็นโทษทางอาญา ด้วยสาเหตุหลักอย่างหนึ่งคือ กฎหมายในสมัยนั้นเป็นพระบรมราชโองการของพระมหากษัตริย์ หากมีบุคคลใดไม่ปฏิบัติตาม ย่อมต้องได้รับโทษทางอาญา เพื่อให้ประชาชนเกิดความยำเกรงต่อพระมหากษัตริย์และกฎหมาย จำต้องบัญญัติให้การกระทำความผิดที่เห็นว่าเป็นความผิด ความไม่ถูกต้องตามครรลองครองธรรมให้เป็นความผิดอาญาและต้องได้รับโทษทางอาญา ทั้งนี้ ในการบัญญัติความผิดต่างๆ ได้รวมถึงความผิดเล็กน้อยดังเช่นความผิดลหุโทษไว้ให้เป็นความผิดอาญาด้วย ต่อมา แม้ระบอบการปกครองของไทยจะเปลี่ยนแปลงไป แต่ลักษณะของกฎหมายที่บัญญัติขึ้นในรูปแบบดังกล่าวก็ยังคงปรากฏต่อเนื่องมาโดยตลอด ส่งผลให้ประเทศไทยมีความผิดอาญาที่ไม่มีลักษณะเป็นความผิดอาญาโดยแท้ รวมอยู่ในกฎหมายอาญาด้วย

เมื่อพิจารณาความเป็นมาทางด้านประวัติศาสตร์ของกฎหมายอาญาของไทย จะเห็นได้ว่า ประเทศไทยได้มีการบังคับใช้กฎหมายอาญาที่เป็นลายลักษณ์อักษรมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย คือหลักศิลาจารึก และปรากฏต่อมาในกฎหมายลักษณะโจรในสมัยอยุธยาและสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ก่อนมีการจัดทำเป็นประมวลกฎหมายอาญา ในสมัยรัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ โดยประกาศใช้ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2451 ซึ่งประมวลกฎหมายฉบับแรกของไทย คือ ประมวลกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127

การร่างกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 นี้ เป็นการเปลี่ยนแปลงกฎหมายอาญาของไทยแต่เดิม ซึ่งสรุปหลักกฎหมายที่นำมาร่างได้ ดังนี้

1. การกำหนดหลักเกณฑ์ทั่วไปเกี่ยวกับความผิดทางอาญา (Criminal Responsibility)

ก่อนหน้ามีการจัดทำประมวลกฎหมายอาญานี้ กฎหมายอาญาของไทยไม่ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ทั่วไปอย่างชัดเจน เช่น การกระทำใดเป็นการกระทำโดยเจตนา การกระทำใดเป็นประมาท การพยายามกระทำความผิด และเหตุยกเว้นโทษ เป็นต้น

2. การแบ่งประเภทความผิด (Classification of offences)

ประมวลกฎหมายลักษณะอาญาที่ร่างขึ้นใหม่ ได้ยกเลิกการแบ่งความผิดตามความหนักเบาของโทษ ดังที่เคยถือตามประเทศฝรั่งเศสและประเทศอื่น ๆ เช่น ประเทศเยอรมนี ประเทศญี่ปุ่น เพราะผู้ร่างเห็นถึงความไม่ชัดเจนและบกพร่องของการแบ่งตามลักษณะความหนักเบาของโทษในประเทศไทย เนื่องจากการแบ่งตามความหนักเบาของโทษดังเช่นประเทศอื่น ๆ นั้น เป็นเพื่อความชัดเจนในเรื่องของอำนาจศาล แต่ในประเทศไทยยังไม่มี การแบ่งอำนาจศาลที่ชัดเจนเช่นนั้น แต่ก็ได้มีการแบ่งบทบัญญัติเป็น 2 ภาค คือ ภาคทั่วไป และภาคความผิด ความผิดลหุโทษเป็นส่วนหนึ่งที่บัญญัติไว้ในภาคที่ 2 หรือภาคความผิดนี้

นับตั้งแต่มีการจัดทำกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 ขึ้นเป็นประมวลกฎหมายในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ความผิดลหุโทษหรือความผิดประเภทที่เป็นความผิดเล็กน้อยและไม่สมควรได้รับโทษ ได้ถูกรวบรวมเข้ามาไว้ในประมวลกฎหมายลักษณะอาญานี้ด้วย แต่ด้วยเหตุที่นักกฎหมายมีความเห็นว่า ประมวลกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 นี้ มีความสมบูรณ์มากจึงทำให้นามมาเป็นแม่บทและใช้มาตลอด แม้จะมีการแก้ไขบ้าง แต่ก็ยังคงสาระสำคัญเดิมไว้ และเมื่อมีการประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญา เมื่อปี พ.ศ. 2500 ความผิดลหุโทษนั้น ได้ถูกบัญญัติต่อเนื่องมาในประมวลกฎหมายอาญาลับปัจจุบันนี้ด้วย

กฎหมายอาญาจะต้องมีลักษณะที่เป็นมาตรการบังคับทางสังคมที่เกี่ยวกับการกระทำที่ผิดที่สังคมโดยรวมเห็นว่า มีความร้ายแรง และการกระทำนั้นส่งผลกระทบต่อผู้อื่นหรือสังคมอย่างรุนแรง กฎหมายอาญาจึงเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโทษ เป็นกฎหมายที่กระทบต่อ ชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ และทรัพย์สินของบุคคลซึ่งเป็นสิ่งที่บุคคลทั่วไปเกรงกลัว ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นมาตรการควบคุมสังคมให้อยู่ในขอบเขต มีความสงบเรียบร้อย และกฎหมายอาญายังถือเป็นมาตรการที่รุนแรงที่สุด ด้วยเหตุนี้ที่ทำให้หลายๆ ประเทศพยายามจำกัดขอบเขตการใช้กฎหมายอาญาเฉพาะในเรื่องที่จำเป็นจริงๆ เท่านั้น จากการศึกษาถึงลักษณะของความผิดอาญาและทฤษฎีต่างๆ จึงได้ข้อสมมติฐานเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ในการบัญญัติกฎหมายอาญา โดยการบัญญัติเป็นกฎหมายอาญาต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. ลักษณะของการกระทำมีความรุนแรง
2. ผู้กระทำความผิดโดยมีจิตใจชั่วร้าย

3. เป็นการกระทำที่เป็นอันตราย

การกระทำนั้นส่งผลให้เกิดอันตรายโดยตรงหรือโดยความใกล้ชิดของการกระทำนั้นหรือไม่ หากการกระทำนั้นส่งผลกระทบต่อที่เป็นอันตรายทั้งทางตรงหรือทางอ้อมแล้ว การกระทำนั้นมีลักษณะเป็นความผิดอาญาโดยแท้ การกระทำส่งผลกระทบต่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคลหรือสังคมอย่างรุนแรง

4. เป็นการกระทำที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรม (Criminality) มีข้อตำหนิในทางศีลธรรมอย่างร้ายแรง

ด้วยเหตุที่ว่าความเป็นอาชญากรรมนั้นจะต้องมีเหตุอันควรตำหนิได้ในด้านศีลธรรมจากคนในสังคมอย่างร้ายแรง ดังนั้น ข้อตำหนิทางศีลธรรมจึงเป็นพื้นฐานในการแยกความผิดที่มีลักษณะเป็นความผิดอาญาโดยแท้ออกจากความผิดประเภทอื่น ๆ

5. คนในสังคมมีปฏิกิริยาตอบสนองหรือหวาดกลัวต่อการกระทำผิดอย่างรุนแรง

6. คุณธรรมทางกฎหมายเป็นเรื่องส่วนตัวบุคคล ไม่ใช่เรื่องที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์รัฐ

หากเป็นความผิดที่คุณธรรมทางกฎหมายมุ่งคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัวหรือผู้เสียหาย (Public Order) ถือว่า บทบัญญัตินั้น ไม่มีลักษณะเป็นความผิดอาญาโดยแท้

7. จะต้องเป็นความผิดที่ไม่สามารถใช้มาตรการอื่นมาบังคับได้

มาตรการทางอาญาเป็นมาตรการที่รุนแรงที่สุด จึงไม่ควรนำมาใช้ในทุกๆ กรณี ความผิดที่สมควรใช้มาตรการทางอาญาได้จะต้องเป็นที่ยอมรับว่า ไม่มีมาตรการอื่นใด ที่สามารถนำมาใช้บังคับกับการกระทำความผิดนั้นอย่างมีประสิทธิภาพได้

4.2 การวิเคราะห์ความผิดลหุโทษที่ไม่สอดคล้องกับลักษณะของความผิดอาญา

ประมวลกฎหมายอาญาได้ให้ความหมายของความผิดลหุโทษโดยใช้อัตราโทษเป็นเกณฑ์กำหนด คือความผิดซึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งจากความหมายของความผิดลหุโทษจะเห็นได้ว่า ความผิดลหุโทษเป็นความผิดที่มีโทษไม่รุนแรง เนื่องจากเป็นความผิดที่เป็นการละเมิดกฎหมายเล็กน้อย ลักษณะความผิดเป็นเรื่องที่มีลักษณะเป็นข้อตกลงระหว่างคนในสังคมด้วยกันเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคมและเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม เป็นความผิดที่บัญญัติขึ้นมาให้เป็นความผิดหรือความผิดเพราะกฎหมายห้าม (mala prohibita) ไม่ใช่ความผิดที่มีโดยธรรมชาติหรือความผิดในตัวเอง (mala in se) ผู้กระทำความผิดจึงไม่ใช่อาชญากรแต่เป็นเพียงผู้ละเมิดข้อตกลงในการอยู่ร่วมกันเท่านั้น

ในทางทฤษฎีถือว่าการกระทำความผิดหลุโทษไม่ได้เกิดจากการกระทำด้วยจิตใจอันชั่วร้าย และโดยทั่วไปแล้ว ผลของการกระทำไม่ได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดโดยตรง แต่เหตุที่จำเป็นต้องบัญญัติให้เป็นความผิด เนื่องจากการกระทำเป็นการฝ่าฝืนข้อตกลงของคนในสังคมหรือฝ่าฝืนข้อห้ามตามบทบัญญัติของกฎหมาย และมีบทลงโทษผู้กระทำความผิดเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ส่วนรวมอีก แต่มาตรการที่นำมาใช้ลงโทษไม่จำเป็นต้องใช้มาตรการลงโทษทางอาญา เนื่องจากกฎหมายอาญามีโทษที่รุนแรง ซึ่งโทษทางอาญาอาจบังคับกับชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ และทรัพย์สินของบุคคล จึงถือว่า มาตรการลงโทษทางอาญาเป็นมาตรการที่รุนแรงที่สุด ควรนำมาใช้กับความผิดที่มีลักษณะที่ก่ออันตรายต่อบุคคลหรือสังคมอย่างรุนแรง สำหรับความผิดหลุโทษที่มีลักษณะเป็นการกระทำความผิดเล็กน้อยและเป็นการกระทำที่ละเมิดต่อกฎระเบียบสังคม มาตรการที่เหมาะสมในการลงโทษสมควรเป็นโทษสถานเบา เช่น โทษปรับ โทษบำเพ็ญประโยชน์สาธารณะ เป็นต้น

หากพิจารณาในแง่คุณธรรมทางกฎหมาย จะเห็นได้ว่า คุณธรรมทางกฎหมายของความผิดหลุโทษตามประมวลกฎหมายอาญาส่วนใหญ่ประสงค์คุ้มครองการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อยและเป็นปกติสุข จึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับประโยชน์ของรัฐ รัฐเท่านั้นเป็นผู้เสียหายเนื่องจากไม่ใช่เรื่องส่วนตัวของบุคคลในสังคม จะเห็นได้จากความผิดหลุโทษเป็นความผิดที่ไม่อาจขอมความได้

เมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการบัญญัติกฎหมายอาญามาเปรียบเทียบกับบทบัญญัติความผิดหลุโทษในประมวลกฎหมายอาญาของไทย จะเห็นได้ว่า บทบัญญัติความผิดหลุโทษบางฐานความผิดไม่มีลักษณะเป็นความผิดอาญาโดยแท้ เนื่องจากมีความไม่สอดคล้องกันในหลายประการ ดังนี้

1. ลักษณะของการกระทำ

ลักษณะของการกระทำความผิดหลุโทษไม่มีความรุนแรง การกระทำความผิดเป็นเพียงการละเมิดกฎหมายเล็กๆ น้อยๆ กฎหมายอาญากำหนดโทษสำหรับความผิดหลุโทษไว้เพียงโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งถือว่าผู้บัญญัติกฎหมายมีเจตนาให้ผู้กระทำความผิดหลุโทษต้องรับโทษสถานเบา เพราะคำนึงถึงความไม่ร้ายแรงของการกระทำความผิด¹¹³ เหตุที่ต้องบัญญัติความผิดหลุโทษให้เป็นความผิดอาญาก็เพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายขึ้นอีกในอนาคต

2. ผู้กระทำไม่มีจิตใจชั่วร้าย

¹¹³ จิตติ ดิงศภิษฐ์, กฎหมายอาญา ภาค 2 ตอน 2 และตอน 3, หน้า 2814.

การที่จะลงโทษบุคคลทางอาญานั้น จะต้องคำนึงถึงสภาวะจิตใจของผู้กระทำความผิดที่สมควรลงโทษด้วย การกระทำความผิดหลุโทษเป็นการกระทำความผิดเล็กน้อย ผู้กระทำไม่มีจิตใจชั่วร้าย ส่วนในเรื่องเจตนาในการกระทำความผิด ซึ่งเป็นองค์ประกอบภายในของความผิดอาญาประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 104 ได้วางหลักไว้ว่า ความผิดหลุโทษแม้ผู้กระทำความผิดจะกระทำโดยเจตนาหรือกระทำโดยไม่เจตนาก็เป็นความผิด เว้นแต่บทบัญญัติอื่นว่าด้วยความผิดนั้นจะระบุเป็นอื่น ซึ่งบทบัญญัติความผิดหลุโทษบางมาตราเป็นการกระทำที่ผู้กระทำไม่ต้องมีเจตนาถึงือเป็นความผิด ซึ่งความผิดที่ไม่ต้องการเจตนาดังกล่าวนี้ ไม่สมควรบัญญัติให้เป็นความผิดอาญานอกจากนี้ บทบัญญัติความผิดหลุโทษส่วนใหญ่มีเงื่อนไขแห่งการลงโทษทางภาวะวิสัย กล่าวคือให้ความสำคัญต่อผลของการกระทำมากกว่าเจตนาในการกระทำ ถือว่า บทบัญญัตินั้นไม่มีลักษณะเป็นความผิดอาญาโดยแท้

3. การกระทำไม่ส่งผลกระทบที่เป็นอันตราย

ผลกระทบที่เกิดจากการกระทำไม่มีความเสียหายที่รุนแรง และการกระทำไม่ส่งผลกระทบต่อผู้อื่นหรือสังคมอย่างร้ายแรง ในทางทฤษฎีเห็นว่า การกระทำความผิดหลุโทษไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลโดยตรง แต่เป็นการฝ่าฝืนระเบียบข้อห้ามในการอยู่ร่วมกันในสังคม ต่างจากความผิดอาญาทั่วไปที่ผลร้ายหรือความเสียหายเกิดกับบุคคลโดยตรง และผลที่เกิดจากการกระทำนั้นอยู่ในเกณฑ์ที่รุนแรง ส่วนอันตรายที่เกิดจากการกระทำความผิดหลุโทษส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยและไม่ร้ายแรง

4. ไม่มีลักษณะความเป็นอาชญากรรม ไม่มีข้อตำหนิตามศีลธรรมอย่างรุนแรง

การกระทำในบทบัญญัติความผิดหลุโทษเป็นการกระทำที่มีข้อควรตำหนิตามทางศีลธรรมอยู่บ้างแต่ไม่รุนแรง ต่างจากความผิดอาญาทั่วไป

5. ปฏิบัติตอบสนองหรือความหวาดกลัวของคนในสังคม

บทบัญญัติความผิดหลุโทษส่วนใหญ่แล้ว หากมีการกระทำความผิดหลุโทษเกิดขึ้น ปฏิบัติตอบสนองหรือความหวาดกลัวของคนในสังคมต่อการกระทำนั้นไม่รุนแรง

6. คุณธรรมทางกฎหมายของความผิดหลุโทษมุ่งคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัวหรือผู้เสียหาย (Public Order) เป็นเรื่องเกี่ยวกับผลประโยชน์ของรัฐ โดยแท้ ไม่ใช่เรื่องส่วนตัวของบุคคลหนึ่งบุคคลใดอย่างความผิดอาญาทั่วไป

7. มาตรการที่นำมาใช้กับการกระทำความผิด

มาตรการลงโทษทางอาญาเป็นมาตรการลงโทษที่รุนแรง ควรเป็นมาตรการที่ใช้กับการกระทำความผิดที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรมและก่อความเสียหายที่เป็นอันตรายแก่บุคคลหรือสังคมอย่างรุนแรง จะเห็นได้ว่า การกระทำความผิดหลุโทษเป็นเพียงละเมิดกฎระเบียบของสังคม เป็น

ความคิดเล็กๆ น้อยๆ มาตรการที่เหมาะสมกับการกระทำความผิดลหุโทษ เช่น การปรับทางปกครอง การบำเพ็ญประโยชน์สาธารณะ เป็นต้น

4.3 แนวทางของต่างประเทศที่ควรนำมาใช้กับกฎหมายไทย

4.3.1 ประเทศฝรั่งเศส

จากการศึกษาการแบ่งแยกประเภทความผิด การแบ่งแยกประเภทโทษ การลำดับชั้นโทษ ในประมวลกฎหมายฝรั่งเศสมีความเป็นระบบและชัดเจน สามารถสื่อสารถึงความหนักเบาของความผิดแต่ละประเภท และแสดงให้เห็นถึงความเหมาะสมของบทบังคับโทษกับลักษณะของการกระทำความผิดและพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นหลักการลงโทษอาญาในระบบกฎหมายฝรั่งเศสได้เป็นอย่างดี¹¹⁴

1. แนวความคิดในการแบ่งแยกประเภทความผิดที่พิจารณาจากความหนักเบาของโทษ เป็น 3 กลุ่มใหญ่ ทำให้ศึกษาเข้าใจถึงแนวคิดในการแบ่งแยกความรุนแรงของการกระทำความผิด ขนาดความร้ายแรงของผลกระทบที่เกิดจากการกระทำความผิดต่อสังคม ทั้งนี้ดูได้จากอัตราโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดแต่ละฐาน ทำให้เข้าใจถึงความจำเป็นในการกำหนดประเภทของโทษให้มีความหลากหลาย เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของการกระทำความผิดและสอดคล้องกับทฤษฎีในการลงโทษตามหลักอาชญาวิทยา

2. แนวคิดในเรื่องการยกเลิกโทษจำคุกสำหรับความผิดลหุโทษของฝรั่งเศส เพื่อให้บรรลุดัตุประสงค์ของการลงโทษโดยแยกประเภทของผู้กระทำความผิดออกเป็นผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ร้ายโดยสันดานกับผู้กระทำความผิดครั้งแรกที่สมควรได้รับการฟื้นฟูแก้ไข ผู้กระทำความผิดเล็กน้อย ฝ่ายนิติบัญญัติของประเทศฝรั่งเศสจึงกำหนดความหลากหลายของประเภทโทษ และเห็นว่า ความผิดลหุโทษนั้น เป็นการกระทำความผิดเล็กน้อย ผู้กระทำความผิดสมควรได้รับโทษสถานเบา และไม่นำไปสู่การดำเนินทางศีลธรรม จึงมีรัฐบัญญัติออกมายกเลิกโทษจำคุกสำหรับความผิดลหุโทษ และมีเพียงโทษปรับและโทษจำกักคดียุติบางประการเท่านั้น

4.3.2 ประเทศเยอรมนี

กฎหมายอาญาของประเทศเยอรมนีนับว่าเป็นกฎหมายที่มีชื่อเสียงและได้มีหลายๆ ประเทศยอมรับนำมาเป็นแม่แบบในการจัดทำประมวลกฎหมาย ในสมัยกฎหมายโรมัน-เยอรมานิก ได้มีวิวัฒนาการนำโทษปรับมาใช้ในประมวลกฎหมายอาญา โดยให้โทษปรับใช้ลงแก่ผู้กระทำ

¹¹⁴ คณะวิจัยสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. เล่มเดิม. หน้า 277.

ความผิดเล็กน้อยหรือความผิดลหุโทษ (petty offences หรือ Ubertretungen) เนื่องจากเห็นว่า การกระทำความผิดเล็กน้อยไม่ควรต้องรับโทษที่มีความรุนแรงเกินไป เป็นการเล็งเห็นความไม่เหมาะสมของการลงโทษสถานหนักแก่ผู้ที่กระทำความผิดสถานเบาหรือความผิดที่มีโทษปานกลาง และเห็นว่าความผิดที่กระทบกระเทือนความสงบเรียบร้อยของสังคมควรจะมีการกำหนดโทษที่เหมาะสมกว่าแต่ก่อน และได้กำหนดโทษสำหรับความผิดประเภทต่างๆ ขึ้นใหม่

1. แนวความคิดในการแบ่งแยกประเภทความผิดที่พิจารณาจากความหนักเบาของโทษ เป็น 3 กลุ่มใหญ่เช่นเดียวกับประเทศฝรั่งเศส ทำให้ศึกษาเข้าใจถึงแนวคิดในการแบ่งแยกความรุนแรงของการกระทำความผิด ขนาดความร้ายแรงของผลกระทบที่เกิดจากการกระทำความผิดต่อสังคม ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของการกระทำความผิดและพัฒนากระบวนการลงโทษตามทฤษฎีการลงโทษ

2. แนวความคิดในการยกเลิกความผิดลหุโทษออกจากประมวลกฎหมายอาญาของเยอรมนี เดิมความผิดลหุโทษ (Ubertretungen) ถือเป็นความผิดอาญาประเภทหนึ่ง เนื่องจากเห็นว่ากฎหมายอาญามีมาตรการการบังคับโทษแก่ผู้กระทำความผิด และเป็นการกระทำความผิดเป็นการกระทำที่อาจดำเนินได้โดยคนในสังคมอีกเหตุผลหนึ่ง แต่ต่อมาเห็นว่า ความผิดลหุโทษมีลักษณะเป็นความผิดเล็กน้อย ไม่สมควรเป็นความผิดอาญา สถานิติบัญญัติของประเทศเยอรมนีจึงได้มีแนวคิดในการปลดเปลื้องความผิดอาญาที่ไม่ลักษณะเป็นความผิดอาญาโดยแท้ โดยใช้วิธีการยกเลิกความผิดที่มีลักษณะเป็นการละเมิดกฎหมายเล็ก ๆ น้อย ๆ (petty offences) หรือความผิดลหุโทษ (Ubertretungen) ที่ไม่เป็นประโยชน์เสียทั้งหมด และใช้วิธียกเลิกความผิดที่ไม่ใช่ความผิดอาญาโดยแท้ออกจากกฎหมายอาญา โดยปรับเปลี่ยนให้เป็นความผิดในทางปกครอง (administrative infraction) หรือ เป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎระเบียบ (Ordnungswidrigkeit) แทน¹¹⁵ และกำหนดบทลงโทษสำหรับความผิดประเภทนี้มีเพียงโทษทางปกครอง (die Geldbusse) ซึ่งถือว่าเป็นมาตรการบังคับหลักของกฎหมายว่าด้วยการ ฝ่าฝืนต่อกฎระเบียบของสังคม¹¹⁶ ผู้กระทำความผิดจะต้องมีหน้าที่ชำระเงินโทษปรับ และโทษปรับทางปกครองสามารถบังคับคดีได้ด้วยตัวมันเอง ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดต้องชำระค่าปรับแล้วไม่ชำระ จะมีมาตรการบังคับให้ชำระค่าปรับเช่นเดียวกับความผิดอาญา (die Vollstreckungsbehoerde) โดยเจ้าพนักงานคดีสามารถทำการ

¹¹⁵ Michael Tonry and Richard S. Frase. (2001) *Sentencing and Sanctions in Western Countries*. p.192.

¹¹⁶ เรียกอีกอย่างว่า “กฎหมายว่าด้วยการละเมิดต่อกฎระเบียบของสังคม” รายละเอียดโปรดดู คณะวิจัยสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2549, มิถุนายน). ศึกษาความเป็นไปได้ในการกำหนดชั้นโทษและการนำไปปรับใช้ในประมวลกฎหมายอาญา (รายงานการวิจัย). หน้า 207.

จับกุมตัวได้ ดังที่ปรากฏอยู่ในมาตรา 96 แห่งกฎหมายว่าด้วยการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อกฎระเบียบของสังคม (Gesetz über Ordnungswidrigkeiten หรือ OWiG) ของประเทศเยอรมนี

4.4 ความผิดลหุโทษที่สมควรปรับเปลี่ยนเป็นความผิดที่ฝ่าฝืนต่อกฎระเบียบของสังคม

จากการวิเคราะห์ความสอดคล้องของความผิดลหุโทษกับหลักเกณฑ์ในการบัญญัติกฎหมายอาญา และแนวคิดเกี่ยวกับความผิดลหุโทษของต่างประเทศ ความผิดลหุโทษโดยส่วนใหญ่แล้วไม่มีลักษณะเป็นความผิดอาญา สมควรปรับเปลี่ยนเป็นความผิดที่ฝ่าฝืนต่อกฎระเบียบของสังคม แต่เนื่องจากความผิดลหุโทษในประมวลกฎหมายอาญามีทั้งหมด 32 มาตรา เพื่อสะดวกต่อการวิเคราะห์ความผิดลหุโทษในบทบัญญัติมาตราต่างๆ ในส่วนต่อไปนี้จะขอแบ่งแยกลักษณะความผิดลหุโทษตามพฤติกรรมของการกระทำและคุณธรรมทางกฎหมาย เป็น 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

4.4.1 ความผิดเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยและสาธารณะ

4.4.2 ความผิดเกี่ยวกับศีลธรรมอันดี

4.4.3 ความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย จิตใจ ชื่อเสียง และทรัพย์สิน

4.4.1 ความผิดเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย และสาธารณะ

ความผิดเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย และสาธารณะ ในส่วนที่เป็นความผิดลหุโทษและบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาของไทย แบ่งออกเป็น 16 มาตรา มีลักษณะเป็นการก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชน มีทั้งหมด 12 มาตรา ได้แก่ มาตรา 370, 372, 375, 376, 378, 380, 384, 385, 386, 387, 389 และ 396

“มาตรา 370 ผู้ใดส่งเสียง ทำให้เกิดเสียงหรือกระทำความอื้ออึงโดยไม่มีเหตุอันสมควร จนทำให้ประชาชนตกใจหรือเดือดร้อน”

“มาตรา 372 ผู้ใดทะเลาะกันอย่างอื้ออึงในทางสาธารณะหรือสาธารณสถาน หรือกระทำโดยประการอื่นใดให้เสียความสงบเรียบร้อยในทางสาธารณะ”

“มาตรา 375 ผู้ใดทำให้รางระบายน้ำ ร่องน้ำหรือท่อระบายของโสโครก อันเป็นสาธารณะเกิดขัดข้องหรือไม่สะดวก”

“มาตรา 376 ผู้ใดยิงปืนซึ่งใช้ดินระเบิดโดยใช่เหตุ ในเมือง หมู่บ้านหรือที่ชุมนุมชน”

“มาตรา 378 ผู้ใดเสพสุราหรือของเมาอย่างอื่น จนเป็นเหตุให้ตนเมา ประพฤติวุ่นวายหรือครองสติไม่ได้ขณะอยู่ในถนน”

“มาตรา 380 ผู้ใดทำให้เกิดปฏิกูลแก่น้ำในบ่อ สระ หรือที่ขังน้ำอันมิไว้สำหรับประชาชนใช้สอย”

“มาตรา 384 ผู้ใดแกล้งบอกเล่าความเท็จให้เลื่องลือจนเป็นเหตุให้ประชาชนตื่นตกใจ”

“มาตรา 385 ผู้ใดโดยไม่ได้รับอนุญาตอันชอบด้วยกฎหมายกีดขวางทางสาธารณะ จนอาจเป็นอุปสรรคต่อความปลอดภัยหรือความสะดวกในการจราจร”

“มาตรา 386 ผู้ใดขุดหลุมหรือราง หรือปลูกปักหรือวางสิ่งของเกะกะไว้ในทางสาธารณะ โดยไม่ได้รับอนุญาตอันชอบด้วยกฎหมาย หรือทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย แต่ละเลยไม่แสดงสัญญาณตามสมควร เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ”

“มาตรา 387 ผู้ใดแขวน ติดตั้งหรือวางสิ่งใดไว้โดยประการที่น่าจะตกหรือพังลง ซึ่งจะเป็เหตุอันตราย เปราะเปื้อนหรือเค็ดคร่อนแก่ผู้สัญจรในทางสาธารณะ”

“มาตรา 389 ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ ให้ของแข็งตกลง ณ ที่ใด ๆ โดยประการที่น่าจะเป็นอันตรายหรือเค็ดคร่อนรำคาญแก่บุคคลหรือเป็นอันตรายแก่ทรัพย์”

“มาตรา 396 ผู้ใดทิ้งซากสัตว์ซึ่งอาจเน่าเหม็น ในหรือริมทางสาธารณะ”

บทบัญญัติทั้ง 12 มาตรานี้ เป็นความผิดต่อการอยู่ร่วมกัน ที่เป็นการก่อความเค็ดคร่อนรำคาญแก่ประชาชน คุณธรรมทางกฎหมายจึงคุ้มครอง “ความเค็ดคร่อนรำคาญของประชาชน”¹¹⁷

ความผิดเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย และสาธารณะ ในส่วนที่มีลักษณะเป็นการกระทำต่อเจ้าพนักงานของรัฐหรืออำนาจรัฐ มีทั้งหมด 4 มาตรา ได้แก่ มาตรา 367, 368, 369 และ 383

ความผิดฐานไม่ยอมบอกชื่อ ที่อยู่ หรือแกล้งบอกเท็จ ตามมาตรา 367

ความผิดฐานไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงาน ตามมาตรา 368

ความผิดฐานทำให้ประกาศโฆษณาของทางราชการเสียหาย ตามมาตรา 369

ความผิดฐานไม่ช่วยระงับเพลิงไหม้หรือสาธารณภัยอื่น ตามมาตรา 383

4.4.2 ความผิดเกี่ยวกับศีลธรรมอันดี

ความผิดเกี่ยวกับศีลธรรมอันดี เป็นความผิดต่อการอยู่ร่วมกัน ซึ่งโดยพื้นฐานของมนุษย์จะต้องช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกันเมื่อตกอยู่ในอันตราย มีความเมตตาต่อสัตว์ และต้องไม่ทำสิ่งที่น่าอับอายให้ผู้อื่นพบเห็น

ในส่วนที่เป็นความผิดลหุโทษในประมวลกฎหมายอาญา มีทั้งหมด 4 มาตรา ได้แก่ มาตรา 374, 381, 382 และ 388

“มาตรา 374 ผู้ใดเห็นผู้อื่นตกอยู่ในอันตรายแห่งชีวิต ซึ่งตนอาจช่วยได้โดยไม่ควรกลัวอันตรายแก่ตนเองหรือผู้อื่น แต่ไม่ช่วยตามความจำเป็น”

¹¹⁷ คณิต ณ นคร ก (2545). เล่มเดิม. หน้า 505-526.

ความผิดฐานไม่ช่วยเหลือผู้ที่ตกอยู่ในอันตรายแห่งชีวิต ตามมาตรา 374 คุณธรรมทางกฎหมายในความผิดฐานนี้คือ “ความปลอดภัยของสาธารณะ”¹¹⁸ เป็นหน้าที่ที่จะต้องกระทำต่อสาธารณะ

“มาตรา 381 ผู้ใดกระทำการทารุณต่อสัตว์ หรือฆ่าสัตว์โดยให้ได้รับทุกขเวทนา”

“มาตรา 382 ผู้ใดใช้ให้สัตว์ทำงานจนเกินสมควรหรือใช้ให้ทำงานอันไม่สมควร เพราะเหตุที่สัตว์นั้นป่วยเจ็บ ชราหรืออ่อนอายุ”

คุณธรรมทางกฎหมายของมาตรา 381 และ 382 คือ “ความมีเมตตาต่อสัตว์”¹¹⁹

“มาตรา 388 ผู้ใดกระทำการอันควรขายหน้าต่อหน้าธารกำนัลโดยเปลือยหรือเปิดเผยร่างกาย หรือกระทำการลามกอย่างอื่น ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท”

คุณธรรมของกฎหมายมาตรา 388 คือ “ความเคียดรื้อนรำคาญของสาธารณะ”

4.4.3 ความผิดที่กระทำต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ ชื่อเสียง และทรัพย์สิน

ความผิดลหุโทษเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย จิตใจ ชื่อเสียง และทรัพย์สิน ได้แก่ ความผิดตามมาตรา 371, 373, 377, 379, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 397 และ 398

4.4.3.1 ความผิดต่อความปลอดภัยของร่างกาย มีทั้งหมด 5 มาตรา ได้แก่ มาตรา 390 มาตรา 391 มาตรา 392 มาตรา 397 และมาตรา 398

มาตรา 390 ความผิดฐานกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ มาตรา 391 ความผิดฐานใช้กำลังทำร้าย มาตรา 392 ความผิดฐานขู่เชิญผู้อื่นให้กลัวหรือตกใจ มาตรา 397 ความผิดฐานรังแกหรือข่มเหงผู้อื่น และเป็นความผิดฐานทำให้ผู้อื่นอับอายหรือเคียดรื้อน และมาตรา 398 ความผิดฐานกระทำอันเป็นการทารุณเด็ก คนป่วยเจ็บ หรือคนชรา

มาตรา 397 ความผิดฐานรังแกหรือข่มเหงผู้อื่น และเป็นความผิดฐานทำให้ผู้อื่นอับอายหรือเคียดรื้อน คุณธรรมทางกฎหมายของมาตรานี้ไม่ใช่ ความปลอดภัยต่อร่างกายโดยตรง แต่เกี่ยวข้องกับร่างกาย นั่นคือ “ความไม่สะดวกใจ”¹²⁰ ของบุคคล

“มาตรา 398 ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการทารุณต่อเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี คนป่วยเจ็บหรือคนชรา ซึ่งต้องพึ่งผู้นั้นในการดำรงชีพหรือการอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

¹¹⁸ คณิศ ฌ นคร ก (2545). เล่มเดิม. หน้า 375.

¹¹⁹ แหล่งเดิม. หน้า 376-378.

¹²⁰ แหล่งเดิม. หน้า 92.

คุณธรรมทางกฎหมายของมาตรานี้คือ “ความเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ที่อาจถึงขั้นเป็นความปลอดภัยของร่างกาย”¹²¹ กฎหมายอาญาบัญญัติคุ้มครองภัยอันตรายต่อความปลอดภัยของร่างกาย เนื่องจากเป็นความผิดที่เป็นการทำอันตรายต่อมนุษย์ และคุณธรรมทางกฎหมายคุ้มครองร่างกายของมนุษย์ ไม่ว่าจะกระทำโดยเจตนาหรือประมาทก็ตาม

4.4.3.2 ความผิดที่เป็นการก่ออันตรายต่อชีวิตและร่างกาย มีทั้งหมด 4 มาตรา ได้แก่ มาตรา 371 มาตรา 373 มาตรา 377 และมาตรา 379 ซึ่งความผิดต่างๆ ในลักษณะนี้เกี่ยวข้องกับภัยอันตรายอันจะเกิดกับปัจเจกบุคคลได้

มาตรา 371 ความผิดฐานพกอาวุธไปในเมืองหรือในชุมชน มาตรา 373 ความผิดฐานปล่อยให้บุคคลวิกลจริตออกเที่ยวไปลำพัง มาตรา 377 ความผิดฐานไม่ควบคุมสัตว์หรือสัตว์ร้าย มาตรา 379 ความผิดฐานชักหรือแสดงอาวุธในการวิวาทต่อสู้

“มาตรา 373 ผู้ใดควบคุมดูแลบุคคลวิกลจริต ปล่อยปละละเลยให้บุคคลวิกลจริตนั้นออกเที่ยวไปโดยลำพัง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท”

คุณธรรมทางกฎหมายของมาตรานี้คือ “ภัยอันตรายอันอาจเกิดจากผู้วิกลจริต”¹²² ซึ่งอาจเป็นภัยอันตรายต่อผู้วิกลจริตนั่นเอง หรือภัยอันตรายที่ผู้วิกลจริตกระทำต่อบุคคลอื่น

“มาตรา 377 ผู้ใดควบคุมสัตว์หรือสัตว์ร้าย ปล่อยปละละเลยให้สัตว์นั้นเที่ยวไปโดยลำพัง ในประการที่อาจทำอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

คุณธรรมทางกฎหมายของมาตรานี้ คือ “ภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน”¹²³ ซึ่งความผิดนี้ เป็นความผิดที่ไม่ต้องการเจตนา แต่มุ่งถึงผลของการทำความผิดที่กระทำต่อบุคคลอื่นหรือทรัพย์สินของบุคคลอื่น

4.4.3.3 ความผิดต่อเกียรติ ได้แก่ ความผิดฐานดูหมิ่นตามมาตรา 393

“มาตรา 393 ผู้ใดดูหมิ่นผู้อื่นซึ่งหน้าหรือด้วยการโฆษณา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

คุณธรรมทางกฎหมายของความผิดมาตรา 393 คือ “เกียรติ”¹²⁴ บทบัญญัติตามมาตรานี้เป็นการเสริมให้การคุ้มครองเกียรติมีความสมบูรณ์

¹²¹ แหล่งเดิม. หน้า 93.

¹²² แหล่งเดิม. หน้า 108 -109.

¹²³ แหล่งเดิม. หน้า 109 -110.

¹²⁴ แหล่งเดิม. หน้า 130.

เกียรติ ประกอบอยู่ในคุณค่าที่ยอมรับนับถือที่มนุษย์มีอยู่เกี่ยวเนื่องกับความสมบูรณ์ทางจริยธรรมของเขา¹²⁵ เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องเคารพซึ่งกันและกัน

ดังนั้น เกียรติ เป็นสิ่งหนึ่งที่เป็นคุณค่าและอยู่บนพื้นฐานของสังคม เป็นพื้นฐานที่สำคัญอย่างหนึ่งในทางจริยธรรมที่กฎหมายอาญามุ่งคุ้มครอง ทำให้ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงให้เป็นความผิดในรูปแบบอื่นได้

4.4.4.4 ความผิดต่อทรัพย์ ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับการทำความเสียหายแก่ทรัพย์ ตามมาตรา 397 และ 395

มาตรา 394 ความผิดฐานไล่ต้อนสัตว์เข้าในสวน ไร่ หรือนาของผู้อื่น

มาตรา 395 ความผิดฐานปล่อยปละละเลยให้สัตว์เข้าไปในสวน ไร่ นาของผู้อื่น

คุณธรรมทางกฎหมายของความผิดมาตรา 394 และ 395 คือ “กรรมสิทธิ์”¹²⁶

“มาตรา 395 ผู้ใดควบคุมสัตว์ใด ๆ ปล่อยปละละเลยให้สัตว์นั้นเข้าในสวน ไร่ หรือนาของผู้อื่นที่ได้แต่งดิน ไว้ เพาะพันธุ์ไว้ หรือมีพืชพันธุ์หรือผลผลิตอยู่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท”

เนื่องจากในทางกฎหมายการคุ้มครองกรรมสิทธิ์มี 2 ลักษณะ คือ

ลักษณะที่ 1 คุ้มครองกรรมสิทธิ์ในทางบวก คือ คุ้มครองมิให้กรรมสิทธิ์ถูกพรากไปจากเจ้าของ

ลักษณะที่ 2 คุ้มครองกรรมสิทธิ์ในทางลบ คือ คุ้มครองมิให้กรรมสิทธิ์เกิดความเสียหาย

แต่ในกฎหมายอาญาของไทยบัญญัติให้การทำให้เกิดความเสียหายแก่กรรมสิทธิ์เป็นความผิดอาญาเฉพาะเป็นการกระทำโดยเจตนาเท่านั้น การกระทำให้เสียหายแก่กรรมสิทธิ์โดยประมาทไม่มีความผิดอาญา

ลักษณะการกระทำความผิดตามมาตรา 395 เป็นการรบกวนกรรมสิทธิ์ แต่มาตรา 395 ใช้คำว่า “ปล่อยปละละเลย” ซึ่งหมายความว่ากระทำให้โดยไม่มีเจตนา ความผิดตามมาตรานี้ จึงเป็นความผิดที่กฎหมายคุ้มครองโดยให้ความสำคัญกับผลของการกระทำที่เกิดความเสียหายต่อกรรมสิทธิ์ ความผิดนี้จึงมีลักษณะให้ความสำคัญต่อผลของการกระทำมากกว่าเจตนาในการกระทำ

ในการแบ่งความผิดกฎหมายอาญาในฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย จิตใจ ชื่อเสียง และทรัพย์สิน ล้วนเป็นคุณค่าพื้นฐานที่กฎหมายคุ้มครอง ความผิดที่เป็นการทำอันตรายต่อสิ่งที่เป็น

¹²⁵ แหล่งเดิม. หน้า 130.

¹²⁶ แหล่งเดิม. หน้า 262 -264.

คุณค่า (ในภาษาเยอรมันใช้คำว่า Wert) นี้ เป็นการกระทำที่มีลักษณะเป็นการกระทำผิดอาญา เนื่องจากมีลักษณะที่เป็นการก่ออันตรายต่อบุคคลอื่น แต่เมื่อทำการพิจารณาโดยถือเอาหลักเกณฑ์การบัญญัติความผิดอาญาโดยแท้แล้ว จะเห็นได้ว่า การกระทำผิดอาญาในบางฐานความผิดมีลักษณะการกระทำที่คุณธรรม ทางกฎหมายมุ่งคุ้มครองประโยชน์ของบุคคลมากกว่าประโยชน์สาธารณะ เช่น การกระทำตามมาตรา 393 หรือการกระทำที่มีลักษณะก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อทรัพย์สินของบุคคลปัจเจกชน แต่ลักษณะของการกระทำมีความเป็นอาชญากรรมน้อย ดังเช่น มาตรา 394, 395 เป็นต้น

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า การแบ่งประเภทความผิดลหุโทษที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาของไทยโดยแบ่งตามพฤติกรรมของการกระทำและคุณธรรมทางกฎหมายเป็น 3 ส่วนนั้น อาจเห็นภาพโดยรวมได้ว่าการกระทำใดสมควรเป็นความผิดอาญาโดยแท้หรือการกระทำใดที่ไม่มีลักษณะเป็นความผิดอาญาโดยแท้ โดยพิจารณาจากคุณธรรมทางกฎหมาย แต่หากนำหลักเกณฑ์การบัญญัติกฎหมายอาญาและหลักเกณฑ์ในการปรับเปลี่ยนความผิดที่ไม่มีลักษณะเป็นความผิดอาญาโดยแท้เป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนระเบียบแล้ว การแบ่งบทบัญญัติตามคุณธรรมทางกฎหมายดังกล่าวไม่อาจสรุปรวมได้ทั้งหมดว่า ความผิดเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยและสาธารณะ ความผิดเกี่ยวกับศีลธรรมอันดี และความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย จิตใจ ชื่อเสียง และทรัพย์สิน นั้น ความผิดที่อยู่ในลักษณะใดไม่มีลักษณะเป็นความผิดอาญาโดยแท้ หรือความผิดในส่วนใดที่มีลักษณะเป็นความผิดอาญา จึงเห็นว่าควรนำหลักเกณฑ์การบัญญัติกฎหมายอาญาหลักเกณฑ์ในการปรับเปลี่ยนความผิดที่ไม่มีลักษณะเป็นความผิดอาญาโดยแท้เป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนระเบียบ มาพิจารณาตามลักษณะของการกระทำแต่ละบทบัญญัติ

จากการวิเคราะห์ความสอดคล้องของความผิดลหุโทษกับหลักเกณฑ์ในการบัญญัติกฎหมายอาญา และแนวคิดเกี่ยวกับความผิดลหุโทษของต่างประเทศ รวมถึงการแบ่งแยกความผิดลหุโทษตามคุณธรรมทางกฎหมายแล้ว จะเห็นได้ว่า ความผิดลหุโทษโดยส่วนใหญ่แล้วไม่มีลักษณะเป็นความผิดอาญา สมควรปรับเปลี่ยนเป็นความผิดที่ฝ่าฝืนต่อกฎระเบียบของสังคม แต่ความผิดลหุโทษบางฐานความผิดเป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อบุคคลโดยตรง สมควรเป็นความผิดอาญาในภาคลหุโทษเช่นเดิม หรือบางฐานความผิดมีลักษณะการกระทำที่รุนแรง ผลของการกระทำส่งผลกระทบต่อบุคคลอื่นอย่างรุนแรง สมควรปรับเปลี่ยนเป็นความผิดอาญาที่เป็นมหันตโทษหรือบัญญัติไว้เป็นความผิดภาคทั่วไป จึงแบ่งความผิดลหุโทษในประมวลกฎหมายอาญาออกเป็น

1. ความผิดลหุโทษที่สมควรปรับเปลี่ยนเป็นความผิดที่ฝ่าฝืนต่อกฎระเบียบของสังคม
2. ความผิดลหุโทษที่สมควรเป็นความผิดลหุโทษเช่นเดิม
3. ความผิดลหุโทษที่สมควรปรับเปลี่ยนเป็นความผิดอาญาทั่วไป

1. ความผิดหลุโทษที่สมควรปรับเปลี่ยนเป็นความผิดที่ฝ่าฝืนต่อกฎระเบียบของสังคม

ลักษณะของการกระทำความผิดหลุโทษไม่สมควรแก่การลงโทษทางอาญา เนื่องจากการกระทำความผิดมีความรุนแรงน้อย สภาพจิตใจของผู้กระทำความผิดไม่มีความชั่วร้ายและไม่มีเจตนากระทำความผิด ผลของการกระทำความผิดไม่ส่งผลกระทบที่เป็นอันตรายแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดโดยตรง ปฏิบัติความหวาดกลัวอันตรายของคนในสังคมต่อการกระทำมีเพียงเล็กน้อย ความผิดหลุโทษที่ไม่มีลักษณะเป็นความผิดอาญาโดยแท้เช่นนี้ ไม่สมควรเป็นความผิดอาญาอีกต่อไป สมควรปรับเปลี่ยนเป็นความผิดที่ฝ่าฝืนต่อกฎระเบียบของสังคม

ความผิดหลุโทษที่สมควรปรับเปลี่ยนเป็นความผิดที่ฝ่าฝืนต่อกฎระเบียบของสังคม ได้แก่

ความผิดตาม มาตรา 367 ฐาน ไม่ยอมบอกชื่อ ที่อยู่ หรือแกล้งบอกเท็จ

ความผิดตาม มาตรา 368 ฐาน ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงาน

ความผิดตาม มาตรา 369 ฐาน ทำให้ประกาศโฆษณาของทางราชการเสียหาย

ความผิดตาม มาตรา 372 ฐาน ทะเลาะกันอย่างอื้ออึงในที่สาธารณะ

ความผิดตาม มาตรา 375 ฐาน ทำให้ร่างกายน้ำสาธารณะเกิดขัดข้อง

ความผิดตาม มาตรา 380 ฐาน ทำให้เกิดสิ่งปฏิกูลแก่บ่อน้ำสาธารณะ

ความผิดตาม มาตรา 381 ฐาน กระทำทารุณต่อสัตว์

ความผิดตาม มาตรา 382 ฐาน ใช้สัตว์ทำงานจนเกินสมควร

ความผิดตาม มาตรา 388 ฐาน เปลี่ยนกายต่อหน้าธารกำนัล กระทำการลามกอื่น

ความผิดตาม มาตรา 396 ฐาน ทิ้งซากสัตว์ในหรือริมทางสาธารณะ

2. ความผิดหลุโทษที่สมควรเป็นความผิดหลุโทษเช่นเดิม

ลักษณะของการกระทำความผิดไม่มีความรุนแรง แต่ผลของการกระทำอาจส่งผลกระทบต่อบุคคลอื่นโดยตรง แต่ก็เป็นผลกระทบที่ก่ออันตรายในระดับน้อย ได้แก่

ความผิดตาม มาตรา 370 ฐาน ครอบงวนผู้อื่นโดยส่งเสียงไม่มีเหตุอันควร

ความผิดตาม มาตรา 373 ฐาน ปลอมให้บุคคลวิกลจริตออกเที่ยวไปลำพัง

ความผิดตาม มาตรา 374 ฐาน เห็นผู้อื่นตกอยู่ในอันตราย ช่วยได้แต่ไม่ช่วย

ความผิดตาม มาตรา 376 ฐาน ยิงปืนในที่สาธารณะ

ความผิดตาม มาตรา 377 ฐาน ไม่ควบคุมสัตว์คู่หรือสัตว์ร้าย

ความผิดตาม มาตรา 378 ฐาน เสพสุราจนประพฤติดนุ่นวายครองสติไม่ได้ในที่สาธารณะ

ความผิดตาม มาตรา 383 ฐาน ไม่ช่วยระงับเพลิงไหม้หรือสาธารณภัยอื่น

ความผิดตามมาตรา 384 แก่สิ่งบอกเล่าความเท็จจนประชาชนตกใจ

ความผิดตามมาตรา 385 ฐานกีดขวางทางสาธารณะ

ความผิดตามมาตรา 386 ฐานขุดหลุมหรือวางสิ่งของกะกะไว้ในทางสาธารณะ โดยไม่ได้รับอนุญาตอันชอบด้วยกฎหมาย

ความผิดตามมาตรา 387 ฐานแขวน ติดตั้งสิ่งของที่อาจพังลงมาเป็นอันตราย

ความผิดตามมาตรา 389 ฐานทำของแข็งตกลงโดยประการที่น่าจะเป็นอันตรายหรือเคื่องร่อนรำคาญแก่บุคคลหรือเป็นอันตรายแก่ทรัพย์

ความผิดตามมาตรา 390 ฐานกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ

ความผิดตามมาตรา 391 ฐานใช้กำลังทำร้าย

ความผิดตามมาตรา 392 ฐานขู่เจ็ญผู้อื่นให้กลัวหรือตกใจ

ความผิดตามมาตรา 393 ฐานคู่มั่นผู้อื่นซึ่งหน้า

ความผิดตามมาตรา 394 ฐานไล่ต้อนสัตว์เข้าในสวน ไร่ หรือนาของผู้อื่น

ความผิดตามมาตรา 395 ฐานปล่อยปละละเลยให้สัตว์เข้าไปในสวน ไร่ นาของผู้อื่น

ความผิดตามมาตรา 397 ฐานรังแกหรือข่มเหงผู้อื่น และเป็นความผิดฐานทำให้ผู้อื่น อับอายหรือเคื่องร่อน

ความผิดตามมาตรา 398 ฐานกระทำอันเป็นการทารุณเด็ก คนป่วยเจ็บ หรือคนชรา

3. ความผิดลหุโทษที่สมควรปรับเปลี่ยนเป็นความผิดอาญาทั่วไป¹²⁷

ความผิดลหุโทษที่มีลักษณะเป็นความผิดอาญา เนื่องจากลักษณะของการกระทำมีความเป็นอาชญากรรม ผู้กระทำความผิดมีความผิดโดยมีจิตใจชั่วร้าย หรือผลกระทบที่เกิดจากการกระทำความผิดมีความรุนแรงต่อผู้อื่น อีกทั้ง ไม่มีมาตรการอื่นที่สมควรนำมาใช้ลงโทษผู้กระทำความผิดได้เหมาะสมเท่ากับมาตรการลงโทษทางอาญาและสมควรได้รับโทษมากกว่าที่บัญญัติไว้ในความผิดลหุโทษในปัจจุบัน สมควรปรับเปลี่ยนเป็นความผิดอาญาที่เป็นมหันตโทษหรือบัญญัติไว้เป็นความผิดภาคทั่วไป ได้แก่

ความผิดตามมาตรา 371 ฐานพกอาวุธไปในเมืองหรือในชุมชน

ความผิดตามมาตรา 379 ฐานชักหรือแสดงอาวุธในการวิวาทต่อสู้

¹²⁷ รายละเอียดโปรดดู วิทยาพร เนติจิร โชติ. (2548). การบัญญัติความผิดลหุโทษให้เป็นความผิดอาญาทั่วไป : ศึกษาเฉพาะความผิดลหุโทษในกฎหมายอาญา.

4.5 การปรับเปลี่ยนให้เป็นความผิดที่ฝ่าฝืนต่อกฎระเบียบของสังคม

จากการศึกษาถึงหลักเกณฑ์ในการบัญญัติกฎหมายอาญา และวิธีการต่างๆ ที่ต่างประเทศใช้ในการยกเลิกความผิดเล็กน้อยหรือปรับเปลี่ยนความผิดอาญาที่ไม่มีลักษณะเป็นความผิดอาญาโดยแท้ ผู้เขียนเห็นว่าบทบัญญัติความผิดลหุโทษไว้ในประมวลกฎหมายอาญาของไทยบางฐานความผิดไม่มีลักษณะเป็นความผิดอาญาโดยแท้ ควรปรับเปลี่ยนเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนระเบียบ เช่นเดียวกับประเทศเยอรมนีที่ใช้วิธีการยกเลิกความผิดที่มีลักษณะเป็นการละเมิดกฎหมายเล็ก ๆ น้อย ๆ (petty offences) หรือความผิดลหุโทษ (Ubertretungen) ที่ไม่เป็นประโยชน์เสียทั้งหมด และใช้วิธียกเลิกความผิดที่ไม่ใช่ความผิดอาญาโดยแท้ออกจากกฎหมายอาญา โดยปรับเปลี่ยนให้เป็นความผิดในทางปกครอง (administrative infraction) หรือ เป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎระเบียบ (Ordnungswidrigkeit) แทน

หลังจากที่ประเทศไทยได้มีการประกาศใช้กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 แล้ว สภาพสังคมไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มีการชำระสะสางความผิดที่มีโทษทางอาญาหลายครั้ง หลังจากที่มีการประกาศใช้ประมวลกฎหมายแทนกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 ความผิดลหุโทษยังคงอยู่ในภาคความผิดลหุโทษและมีมาตรการบังคับโทษทางอาญาและใช้บังคับมาจนถึงปัจจุบันเป็นเวลากว่า 40 ปีมาแล้ว สภาพสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การคมนาคม การอุตสาหกรรม เทคโนโลยีต่างๆ ทำให้ปัจจัยในการดำรงชีวิตของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงไป กฎหมายจึงเป็นสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขให้ทันกับยุคสมัย กฎหมายอาญาก็เช่นเดียวกัน เมื่อสังคมพัฒนาไปทำให้มีการแก้ไขกฎหมายอาญาของไทยหลายครั้ง โดยส่วนใหญ่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนที่เป็นความผิดอาญาภาคทั่วไป สำหรับความผิดลหุโทษมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงเพียง 2 มาตรา เท่านั้น คือ มาตรา 393 แก้ไขโดยคำสั่งคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 41 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 93 ตอนที่ 134 หน้า 46 (ฉบับพิเศษ) วันที่ 21 ตุลาคม 2519) และมาตรา 398 แก้ไขโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2530 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 104 ตอนที่ 173 หน้า 11 (ฉบับพิเศษ) วันที่ 1 กันยายน 2530) เป็นเวลาเกือบ 20 ปีแล้วที่ความผิดอาญาภาคความผิดลหุโทษ ไม่ได้รับการแก้ไข เป็นเหตุให้บทบัญญัติและบทบังคับโทษของความผิดลหุโทษไม่เข้ากับยุคสมัย จะเห็นได้จากความผิดลหุโทษบางฐานความผิดไม่ว่าจะไม่มีผู้กระทำความผิด หากแต่ผู้ใช้กฎหมายเห็นว่าความผิดดังกล่าวมีบทบังคับโทษที่น้อยมาก จนจะเป็นเหตุที่ยุ่งยากซับซ้อนเกินไป หากต้องดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามกระบวนการทางอาญา หรือดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดแล้วแต่บทลงโทษผู้กระทำความผิดสถานเบามาก เช่น โทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท ในความผิดฐานส่งเสียงอื้ออึงในที่สาธารณะ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 370 ไม่ตรงตามทฤษฎีของการลงโทษ

ทางอาญา จนเป็นเหตุให้ผู้ใช้กฎหมายแทบจะไม่ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดหุโทษเสียเลย เนื่องจากผู้กระทำความผิดไม่เกิดความเกรงกลัวต่อความผิดและโทษ เหตุนี้เองจึงสมควรทำการปรับเปลี่ยนแก้ไขความผิดหุโทษในประมวลกฎหมายอาญาให้มีความทันสมัยและตรงตามวัตถุประสงค์ในการบัญญัติกฎหมายอาญา วัตถุประสงค์ในการลงโทษ ดังนั้น สมควรที่จะได้มีการปรับเปลี่ยนความผิดหุโทษบางฐานความผิดที่ไม่มีลักษณะเป็นความผิดอาญาโดยแท้เป็นความผิดที่ฝ่าฝืนต่อกฎระเบียบสาธารณะ ดังนี้

1. ความผิดตาม มาตรา 367 ฐานไม่ยอมบอกชื่อ ที่อยู่ หรือแกล้งบอกเท็จ
2. ความผิดตาม มาตรา 368 ฐานไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงาน
3. ความผิดตาม มาตรา 369 ฐานทำให้ประกาศโฆษณาของทางราชการเสียหาย
4. ความผิดตาม มาตรา 372 ฐานทะเลาะกันอย่างอื้ออึงในที่สาธารณะ
5. ความผิดตาม มาตรา 375 ฐานทำให้รางระบายน้ำสาธารณะเกิดขัดข้อง
6. ความผิดตาม มาตรา 380 ฐานทำให้เกิดสิ่งปฏิกูลแก่บ่อน้ำสาธารณะ
7. ความผิดตาม มาตรา 381 ฐานกระทำความรุนแรงต่อสัตว์
8. ความผิดตาม มาตรา 382 ฐานใช้สัตว์ทำงานจนเกินสมควร
9. ความผิดตาม มาตรา 388 ฐานเปลือยกายต่อหน้าธารกำนัล กระทำการลามกอื่น
10. ความผิดตาม มาตรา 396 ฐานทิ้งซากสัตว์ในหรือริมทางสาธารณะ

4.5.1 ความผิดเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยและสาธารณะ ในส่วนที่มีลักษณะเป็นการกระทำต่อเจ้าพนักงานของรัฐหรืออำนาจรัฐ

ความผิดเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย และสาธารณะ ในส่วนที่มีลักษณะเป็นการกระทำต่อเจ้าพนักงานของรัฐหรืออำนาจรัฐ ที่สมควรปรับเปลี่ยนเป็นความผิดที่ฝ่าฝืนต่อกฎระเบียบสังคม ได้แก่ มาตรา 367, 368, 369

4.5.1.1 ความผิดฐานไม่ยอมบอกชื่อ ที่อยู่ หรือแกล้งบอกเท็จ ตาม มาตรา 367

องค์ประกอบในความผิดฐานนี้ คือ การที่บุคคลไม่ยอมบอกชื่อที่อยู่ต่อเจ้าพนักงาน หรือแกล้งบอกชื่อที่อยู่อันเป็นเท็จเมื่อเจ้าพนักงานถามเพื่อปฏิบัติตามหน้าที่

คุณธรรมทางกฎหมายในความผิดฐานนี้ คืออำนาจรัฐในการปฏิบัติการตามกฎหมาย¹²⁸

การไม่ยอมบอก หมายถึง การนิ่งเฉยเมื่อถูกถาม หรือการแกล้งบอกชื่อที่อยู่อันเป็นเท็จ หมายถึงบอกไม่ตรงกับความเป็นจริง

¹²⁸ คณิต ณ นคร ก เล่มเดิม. หน้า 606-610.

4.5.2.2 ความผิดฐานไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงาน ตามมาตรา 368

องค์ประกอบในความผิดฐานนี้ คือ การที่บุคคลไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานซึ่งสั่งการตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้

คุณธรรมทางกฎหมายในความผิดฐานนี้ คือ อำนาจอรัฐในการปฏิบัติการตามกฎหมาย การไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงาน หมายถึง การไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเจ้าพนักงานที่ออกคำสั่งโดยชอบ โดยไม่มีเหตุ

4.5.2.3 ความผิดฐานทำให้ประกาศโฆษณาของทางราชการเสียหาย ตามมาตรา 369

องค์ประกอบในความผิดฐานนี้ คือ การที่บุคคลกระทำการให้ประกาศหรือโฆษณาที่เจ้าพนักงานปิดไว้ หลุดหรือฉีก โดยเจตนาทำให้ประกาศนั้นเสียหาย

คุณธรรมทางกฎหมายในความผิดฐานนี้ คือ อำนาจอรัฐในการปฏิบัติการตามกฎหมาย การทำให้ประกาศโฆษณาของทางราชการเสียหาย หมายถึง การกระทำด้วยประการใดๆ โดยมีเจตนาให้ประกาศของทางราชการเสียหาย ไร้ประโยชน์

การกระทำที่เป็นความผิดตามมาตรา 367, 368, 369 นี้ การกระทำมีลักษณะเป็นการกระทำความผิดต่อเจ้าพนักงานหรือทางราชการ มีลักษณะของการกระทำที่เป็นความผิด แต่ไม่รุนแรง ผู้กระทำความผิดมีเจตนาในการกระทำความผิด แต่ไม่ถึงขนาดชั่วร้ายเลวทรามหรือมีสันดานเป็นผู้ร้าย การกระทำเป็นเพียงความผิดเล็กน้อย ผลกระทบที่เกิดจากการกระทำความผิดนี้ไม่ส่งผลกระทบที่เป็นอันตรายต่อผู้อื่นโดยตรง แต่ส่งผลกระทบต่อรัฐ รัฐเป็นผู้เสียหาย ข้อดำเนินในทางศีลธรรมมีเพียงเล็กน้อย ปฏิบัติตอบสนองหรือความหวาดกลัวของคนในสังคมไม่รุนแรง คุณธรรมทางกฎหมายคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวม ไม่มีผู้เสียหายโดยตรงจากการกระทำนี้ นอกจากนี้ มาตรการทางอาญาไม่เหมาะสมที่จะเป็นมาตรการสำหรับการกระทำในลักษณะเช่นนี้ มาตรการลงโทษที่ควรนำมาใช้กับผู้กระทำความผิดฐานนี้ ควรจะเป็นโทษทางปกครอง เช่น โทษปรับทางปกครองโดยเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้กระทำความผิดชำระค่าปรับ โดยโทษปรับนี้แตกต่างหากจากโทษปรับทางอาญา และเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจสามารถบังคับคดีได้เอง จึงเห็นสมควรปรับเปลี่ยนความผิดฐานนี้เป็นความผิดที่ฝ่าฝืนต่อกฎระเบียบสังคม

4.5.2 ความผิดเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย และสาธารณะ ในส่วนที่มีลักษณะเป็นการก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชน

ความผิดเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย และสาธารณะ ในส่วนที่มีลักษณะเป็นการก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชน ที่สมควรปรับเปลี่ยนเป็นความผิดที่ฝ่าฝืนต่อกฎระเบียบสังคม ได้แก่ มาตรา 375, 380, 396, 372

4.5.2.1 ความผิดฐานทำให้รางระบายน้ำสาธารณะเกิดขัดข้อง ตามมาตรา 375

องค์ประกอบในความผิดฐานนี้ คือ การที่บุคคลทำให้รางระบายน้ำ ร่องน้ำ อันเป็นสิ่งสาธารณะขัดข้องหรือไม่สะดวก โดยมีเจตนาทำให้รางระบายน้ำนั้นเกิดขัดข้อง

คุณธรรมทางกฎหมายในความผิดฐานนี้ คือ ความเดือดร้อนรำคาญของประชาชน¹²⁹

ทำให้รางระบายน้ำสาธารณะเกิดขัดข้อง หมายถึง การกระทำทำให้รางระบายน้ำเกิดขัดข้อง ซึ่งรางระบายน้ำจะเป็นรางระบายน้ำตามธรรมชาติหรือที่มนุษย์ขุดขึ้นมาเพื่อเป็นทางให้สิ่งโสโครกไหลผ่านก็ได้

4.5.2.2 ความผิดฐานทำให้เกิดสิ่งปฏิกูลแก่บ่อน้ำสาธารณะ ตามมาตรา 380

องค์ประกอบในความผิดฐานนี้ คือ การที่บุคคลทำให้เกิดสิ่งปฏิกูลในบ่อน้ำที่ประชาชนใช้สอย โดยมีเจตนากระทำให้เกิดสิ่งปฏิกูล

คุณธรรมทางกฎหมายในความผิดฐานนี้ คือ ความเดือดร้อนรำคาญของประชาชน

การทำให้เกิดสิ่งปฏิกูลแก่บ่อน้ำสาธารณะ หมายถึง การทำให้โสโครก เช่น การถ่ายอุจจาระลงไปในน้ำที่ประชาชนใช้ดื่ม ใช้อาบ หรือใช้สอยทำความสะอาดสิ่งของ

4.5.2.3 ความผิดฐานทิ้งซากสัตว์ในหรือริมทางสาธารณะ ตามมาตรา 396

องค์ประกอบในความผิดฐานนี้ คือ การที่บุคคลทิ้งซากสัตว์ในหรือริมทางสาธารณะ โดยมีเจตนากระทำ

คุณธรรมทางกฎหมายในความผิดฐานนี้ คือ ความเดือดร้อนรำคาญของประชาชน

การทิ้งซากสัตว์ในหรือริมทางสาธารณะ หมายถึง เจตนาทิ้งซากสัตว์ในหรือริมทางสาธารณะ

4.5.2.4 ความผิดตาม มาตรา 372 ฐานทะเลาะกันอย่างอื้ออึงในที่สาธารณะ

องค์ประกอบในความผิดฐานนี้ คือ การที่บุคคลทะเลาะกันอย่างอื้ออึงในที่สาธารณะ หรือทำให้เสียความสงบในที่สาธารณะ โดยมีเจตนา

คุณธรรมทางกฎหมาย คือ ความเดือดร้อนรำคาญของประชาชน

ทะเลาะกันอย่างอื้ออึงในที่สาธารณะ หมายถึง การทะเลาะกันหรือการกระทำอื่นที่กฎหมายไม่จำกัดการกระทำ แต่ส่งผลให้เกิดความไม่สงบในที่สาธารณะ

การกระทำที่เป็นความผิดในกลุ่มความผิดเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย และสาธารณะ ในส่วนที่มีลักษณะเป็นการก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชน ตามความผิดในมาตรา 375, 380, 396, 372 นี้ มีลักษณะของการกระทำความผิดไม่มีความรุนแรง ผู้กระทำความผิดทำความผิดแต่ไม่มี

¹²⁹ แหล่งเดิม. หน้า 509.

จิตใจชั่วร้าย การกระทำไม่ส่งผลกระทบที่เป็นอันตรายหรือผลกระทบที่เกิดจากการกระทำไม่มีความเสียหายที่รุนแรง และการกระทำไม่ส่งผลกระทบต่อผู้อื่นอย่างร้ายแรง ไม่มีข้อห้ามทางศีลธรรมอย่างรุนแรง ปฏิบัติตอบสนองหรือความหวาดกลัวของคนในสังคมไม่รุนแรง คุณธรรมทางกฎหมายคือ ความเดือดร้อนรำคาญของประชาชน ซึ่งคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัวหรือผู้เสียหาย นอกจากนี้ มาตรการลงโทษที่นำมาใช้กับผู้กระทำความผิดควรจะเป็นโทษปรับทางปกครองหรือโทษให้บำเพ็ญประโยชน์สาธารณะ แล้วแต่ลักษณะของการกระทำความผิด เช่น ความผิดฐานทำให้ร่างกายน้ำสาธารณะเกิดขัดข้อง ตามมาตรา 375 นอกจากจะปรับโดยเจ้าพนักงานที่มีอำนาจแล้ว ให้ผู้กระทำความผิดทำความสะอาดร่างกายน้ำสาธารณะ หรือความผิดตามมาตรา 380 ฐานทิ้งซากสัตว์ในทางสาธารณะ ให้ลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดโดยปรับทางปกครองและให้บำเพ็ญประโยชน์สาธารณะโดยให้กวาดถนนสาธารณะ เพื่อปลูกฝังจิตใจด้านความสะอาดเรียบร้อย เป็นต้น จึงเห็นสมควรปรับเปลี่ยนความผิดฐานนี้เป็นความผิดที่ฝ่าฝืนต่อกฎระเบียบสังคม

4.5.3 ความผิดเกี่ยวกับศีลธรรมอันดี

ความผิดเกี่ยวกับศีลธรรมอันดี เป็นความผิดต่อการอยู่ร่วมกัน ซึ่งโดยพื้นฐานของมนุษย์จะต้องช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกันเมื่อตกอยู่ในอันตราย มีความเมตตาต่อสัตว์ และต้อง ไม่ทำสิ่งที่น่าอับอายให้ผู้อื่นพบเห็น ที่สมควรปรับเปลี่ยนเป็นความผิดที่ฝ่าฝืนต่อกฎระเบียบสังคม ได้แก่ ความผิดตาม มาตรา 381 ฐานกระทำทารุณต่อสัตว์, ความผิดตาม มาตรา 382 ฐานใช้สัตว์ทำงานจนเกินสมควร, ความผิดตาม มาตรา 388 ฐานเปลือยกายต่อหน้าธารกำนัล

4.5.3.1 ความผิดฐานกระทำทารุณต่อสัตว์ ตามมาตรา 381

องค์ประกอบในความผิดฐานนี้ คือ การที่บุคคลกระทำทารุณต่อสัตว์หรือฆ่าสัตว์ โดยมิเจตนากระทำทารุณต่อสัตว์ให้ได้รับทุกข์เวทนา

คุณธรรมของกฎหมายมาตรา 381 คือ “ความเมตตาต่อสัตว์”¹³⁰

การกระทำทารุณต่อสัตว์ หมายถึง การกระทำอันทำให้สัตว์เจ็บปวดได้รับทุกข์เวทนา หรืออาจเป็นการกระทำต่อสัตว์อย่างไร้ความปราณี และเป็นการกระทำที่เกินจำเป็น

4.5.3.2 ความผิดฐานใช้สัตว์ทำงานจนเกินสมควรตาม มาตรา 382

องค์ประกอบในความผิดฐานนี้ คือ การที่บุคคลใช้งานสัตว์เกินสมควร หรือใช้ให้ทำงานอันไม่สมควร ความผิดฐานนี้ไม่ต้องการเจตนา

¹³⁰ แหล่งเดิม. หน้า 376-377.

คุณธรรมของกฎหมายมาตรา 382 คือ “ความมีเมตตาต่อสัตว์”¹³¹

การใช้สัตว์ทำงานจนเกินสมควร หมายถึง การกระทำอันทำให้สัตว์ทำงานเกินกำลัง สัตว์หรือใช้สัตว์ทำงานอันไม่ใช่งานที่สัตว์ควรทำเป็นการกระทำต่อสัตว์อย่างไร้ความปราณี

การกระทำที่เป็นความผิดตามมาตรา 381, 382 นี้ การกระทำทารุณต่อสัตว์ และการใช้สัตว์ทำงานจนเกินสมควร ไม่มีลักษณะของการกระทำที่เป็นความผิด แต่สัตว์เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความใกล้ชิดกับมนุษย์ การทำร้ายสัตว์หรือกระทำทารุณจึงเป็นสิ่งที่คนในสังคมเห็นว่าไม่สมควรกระทำเท่านั้น ผู้กระทำอาจมีจิตใจชั่วร้าย ไม่มีความเมตตา แต่ความเมตตาเป็นสิ่งที่ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล การปลูกฝังอบรมจิตใจของแต่ละคนไม่เท่ากัน การกระทำยังไม่ถึงขนาดเป็นความผิด ทั้งนี้อาจขึ้นอยู่กับความจำเป็น เนื่องจากอาจต้องใช้สัตว์เพื่อทำมาหาเลี้ยงชีพ ผลกระทบจากการกระทำ ความผิดนี้ ไม่ส่งผลกระทบที่เป็นอันตรายต่อผู้อื่นหรือสังคมในด้านใดๆ เพียงแต่คนในสังคมรู้สึกขัดเคืองใจที่พบเห็นการกระทำเช่นนี้ จึงมีข้อตำหนิต่างศีลธรรมเพียงเล็กน้อย ปฏิบัติตอบสนองหรือความหวาดกลัวของคนในสังคมไม่รุนแรง คุณธรรมทางกฎหมายคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวม ไม่มีผู้เสียหายโดยตรงจากการกระทำนี้ นอกจากนี้ มาตรการทางอาญาไม่น่าจะเป็นมาตรการลงโทษสำหรับการกระทำในลักษณะเช่นนี้ มาตรการที่ควรนำมาใช้กับผู้กระทำความผิดควรจะเป็นโทษบำเพ็ญประโยชน์สาธารณะ เช่น ให้ทำงานบริการในสวนสัตว์หรือสถานสงเคราะห์สัตว์ เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกในการรักสัตว์เท่านั้น จึงเห็นสมควรปรับเปลี่ยนความผิดฐานนี้เป็นความผิดที่ฝ่าฝืนต่อกฎระเบียบสังคม

4.5.3.3 ความผิดฐานทำการอันควรขายหน้าต่อธารกำนัล ตามมาตรา 388

องค์ประกอบในความผิดฐานนี้ คือ การที่บุคคลใดกระทำการอันควรขายหน้าต่อธารกำนัลโดยเปลี่ยนการหรือกระทำการลามกอื่น โดยมีเจตนากระทำการอันควรขายหน้านั้น

คุณธรรมของกฎหมายมาตรา 388 คือ “ความเคียดแค้นร้ายกาจของสาธารณะ”¹³²

การกระทำอันควรขายหน้า หมายถึง ลักษณะของการกระทำนั้น บุคคลทั่วไปเห็นว่าเป็นสิ่งที่น่าอับอายทางด้านศีลธรรม การเปลือยกายหรือการกระทำลามกอื่น เป็นเรื่องเกี่ยวกับศีลธรรมทางเพศ แต่ไม่ใช่เรื่องอนาจารเสมอไป ทั้งนี้ ตามความรู้สึกของคนในสังคมเห็นว่าเป็นเรื่องไม่ควรกระทำเท่านั้น

การกระทำที่เป็นความผิดตามมาตรา 388 นี้ การกระทำอันควรขายหน้า ไม่มีลักษณะของการกระทำที่เป็นความผิด แต่เป็นสิ่งที่ตามขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามเห็นว่าบุคคลควร

¹³¹ แหล่งเดิม. หน้า 378.

¹³² แหล่งเดิม. หน้า 379.

แต่งกายให้มิดชิด ไม่เปิดเผยร่างกายในที่สาธารณะ จึงเป็นเรื่องที่เห็นว่าเป็นสมควรกระทำเท่านั้น ผู้กระทำไม่มีจิตใจชั่วร้าย การกระทำยังไม่ถึงขนาดอาชญากรรม ไม่ส่งผลกระทบต่อผู้อื่น หรือสังคมในด้านอาชญากรรมทางเพศ คนในสังคมรู้สึกขัดเคืองใจที่เห็น จึงมีข้อตำหนิตามศีลธรรม เพียงเล็กน้อย ปฏิกริยาตอบสนองหรือความหวาดกลัวของคนในสังคมไม่รุนแรง คุณธรรมทางกฎหมายคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวม ไม่มีผู้เสียหายโดยตรงจากการกระทำนี้ นอกจากนี้ มาตรการทางอาญาไม่น่าจะเป็นมาตรการสำหรับการกระทำในลักษณะเช่นนี้ มาตรการที่ควรนำมาใช้กับผู้กระทำความผิดควรจะเป็นโทษปรับทางปกครอง จึงเห็นสมควรปรับเปลี่ยนความผิดฐานนี้เป็นความผิดที่ฝ่าฝืนต่อกฎระเบียบสังคม

เพื่อเป็นการสนับสนุนแนวความคิดในการปรับเปลี่ยนความผิดกฎหมายโทษในกฎหมายอาญาและเพื่อเป็นประโยชน์ในการอ้างอิงข้อมูล จึงใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของกลุ่มบุคคลที่ประกอบวิชาชีพทางด้านกฎหมาย ได้แก่ ผู้พิพากษา พนักงานอัยการ พนักงานตำรวจ และผู้ประกอบวิชาชีพทางด้านกฎหมายอื่นๆ เช่น ทนายความ นิติกร รวมทั้งหมดจำนวน 400 คน

ผู้เขียนได้สร้างแบบสอบถามขึ้น (ภาคผนวก ข) โดยศึกษาจากเอกสารข้อมูล งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสอบถามผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาเชิงสำรวจจากศูนย์วิจัยของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ และนำแบบสอบถามไปปรึกษาคณาจารย์ที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ผลที่เกิดจากการสอบถามมีความเที่ยงตรงและสอดคล้องกับเนื้อหาของงานวิจัย

เมื่อเริ่มดำเนินการสำรวจความคิดเห็นกับกลุ่มบุคคลที่ประกอบวิชาชีพทางด้านกฎหมาย ได้แก่ ผู้พิพากษา พนักงานอัยการ พนักงานตำรวจ และผู้ประกอบวิชาชีพทางด้านกฎหมายอื่นๆ เช่น ทนายความ นิติกร จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามรวมทั้งหมดจำนวน 450 ชุด จากนั้นจึงเก็บข้อมูล ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูลจำนวน 400 ชุด ผู้เขียนนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากแบบสอบถามมาจัดเป็นหมวดหมู่ตามประเภทของการวัดตัวแปรเพื่อทำการวิเคราะห์ จากนั้นนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการประมวลผลข้อมูล) แล้วนำผลที่ได้มาแปลผลนำเสนอในรูปแบบตารางและแผนภูมิกราฟแท่งประกอบความเรียงและความเห็นของผู้เขียน

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (400)	ร้อยละ (100.0)
1. อายุปัจจุบัน		
น้อยกว่า 36 ปี	298	74.5
36-45 ปี	80	20.0
มากกว่า 45 ปี	22	5.5
2. อาชีพ		
พนักงานบริษัท	124	31.0
รับราชการ	276	69.0
3. ตำแหน่ง		
ตำรวจ	152	38.0
ทนายความ	60	15.0
นิติกร	64	16.0
ผู้พิพากษา	68	17.0
พนักงานอัยการ	56	14.0
4. การศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	12	3.0
ปริญญาตรี	220	55.0
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	168	42.0

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามมาตรา

มาตรา	จำนวน (400)	ร้อยละ (100.0)
1. มาตรา 367		
1.1 ความรุนแรง		
ระดับ 1	9	2.3
ระดับ 2	134	33.5
ระดับ 3	253	63.3
ระดับ 4	4	1.0
1.2 ผลกระทบ		
ระดับ 1	85	21.3
ระดับ 2	120	30.0
ระดับ 3	191	47.8
ระดับ 4	4	1.0
2. มาตรา 368		
2.1 ความรุนแรง		
ระดับ 1	8	2.0
ระดับ 2	138	34.5
ระดับ 3	250	62.5
ระดับ 4	3	0.8
ผิดพลาด	1	0.3
2.2 ผลกระทบ		
ระดับ 1	47	11.8
ระดับ 2	145	36.3
ระดับ 3	206	51.5
ระดับ 4	2	0.5

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

มาตรา	จำนวน (400)	ร้อยละ (100.0)
3. มาตรา 369		
3.1 ความรุนแรง		
ระดับ 1	17	4.3
ระดับ 2	231	57.8
ระดับ 3	139	34.8
ระดับ 4	13	3.3
3.2 ผลกระทบ		
ระดับ 1	57	14.3
ระดับ 2	206	51.5
ระดับ 3	136	34.0
ระดับ 4	1	0.3
4. มาตรา 370		
4.1 ความรุนแรง		
ระดับ 1	9	2.3
ระดับ 2	194	48.5
ระดับ 3	184	46.0
ระดับ 4	13	3.3
4.2 ผลกระทบ		
ระดับ 1	20	5.0
ระดับ 2	124	31.0
ระดับ 3	233	58.3
ระดับ 4	23	5.8

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

มาตรา	จำนวน (400)	ร้อยละ (100.0)
5. มาตรา 371		
5.1 ความรุนแรง		
ระดับ 1	0	0.0
ระดับ 2	38	9.5
ระดับ 3	176	44.0
ระดับ 4	186	46.5
5.2 ผลกระทบ		
ระดับ 1	0	0.0
ระดับ 2	35	8.8
ระดับ 3	130	32.5
ระดับ 4	235	58.8
6. มาตรา 372		
6.1 ความรุนแรง		
ระดับ 1	1	0.3
ระดับ 2	208	52.0
ระดับ 3	177	44.3
ระดับ 4	14	3.5
6.2 ผลกระทบ		
ระดับ 1	12	3.0
ระดับ 2	206	51.5
ระดับ 3	167	41.8
ระดับ 4	15	3.8

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

มาตรา	จำนวน (400)	ร้อยละ (100.0)
7. มาตรา 373		
7.1 ความรุนแรง		
ระดับ 1	59	14.8
ระดับ 2	152	38.0
ระดับ 3	134	33.5
ระดับ 4	55	13.8
7.2 ผลกระทบ		
ระดับ 1	55	13.8
ระดับ 2	125	31.3
ระดับ 3	165	41.3
ระดับ 4	55	13.8
8. มาตรา 374		
8.1 ความรุนแรง		
ระดับ 1	10	2.5
ระดับ 2	69	17.3
ระดับ 3	204	51.0
ระดับ 4	117	29.3
8.2 ผลกระทบ		
ระดับ 1	8	2.0
ระดับ 2	44	11.0
ระดับ 3	230	57.5
ระดับ 4	118	29.5

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

มาตรา	จำนวน (400)	ร้อยละ (100.0)
9. มาตรา 375		
9.1 ความรุนแรง		
ระดับ 1	11	2.8
ระดับ 2	206	51.5
ระดับ 3	164	41.0
ระดับ 4	19	4.8
9.2 ผลกระทบ		
ระดับ 1	11	2.8
ระดับ 2	230	57.5
ระดับ 3	145	36.3
ระดับ 4	14	3.5
10. มาตรา 376		
10.1 ความรุนแรง		
ระดับ 1	0	0.0
ระดับ 2	42	10.5
ระดับ 3	211	52.8
ระดับ 4	147	36.8
10.2 ผลกระทบ		
ระดับ 1	0	0.0
ระดับ 2	18	4.5
ระดับ 3	227	56.8
ระดับ 4	155	38.8

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

มาตรา	จำนวน (400)	ร้อยละ (100.0)
11. มาตรา 377		
11.1 ความรุนแรง		
ระดับ 1	8	2.0
ระดับ 2	156	39.0
ระดับ 3	171	42.8
ระดับ 4	65	16.3
11.2 ผลกระทบ		
ระดับ 1	0	0.0
ระดับ 2	176	44.0
ระดับ 3	131	32.8
ระดับ 4	93	23.3
12. มาตรา 378		
12.1 ความรุนแรง		
ระดับ 1	0	0.0
ระดับ 2	162	40.5
ระดับ 3	211	52.8
ระดับ 4	27	6.8
12.2 ผลกระทบ		
ระดับ 1	11	2.8
ระดับ 2	120	30.0
ระดับ 3	202	50.5
ระดับ 4	67	16.8

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

มาตรา	จำนวน (400)	ร้อยละ (100.0)
13. มาตรา 379		
13.1 ความรุนแรง		
ระดับ 1	0	0.0
ระดับ 2	59	14.8
ระดับ 3	222	55.5
ระดับ 4	119	29.8
13.2 ผลกระทบ		
ระดับ 1	0	0.0
ระดับ 2	49	12.3
ระดับ 3	206	51.5
ระดับ 4	144	36.0
ผิดพลาด	1	0.3
14. มาตรา 380		
14.1 ความรุนแรง		
ระดับ 1	45	11.3
ระดับ 2	190	47.5
ระดับ 3	144	36.0
ระดับ 4	21	5.3
14.2 ผลกระทบ		
ระดับ 1	21	5.3
ระดับ 2	179	44.8
ระดับ 3	165	41.3
ระดับ 4	35	8.8

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

มาตรา	จำนวน (400)	ร้อยละ (100.0)
15. มาตรา 381		
15.1 ความรุนแรง		
ระดับ 1	87	21.8
ระดับ 2	183	45.8
ระดับ 3	105	26.3
ระดับ 4	25	6.3
15.2 ผลกระทบ		
ระดับ 1	55	13.8
ระดับ 2	225	56.3
ระดับ 3	119	29.8
ระดับ 4	1	0.3
16. มาตรา 382		
16.1 ความรุนแรง		
ระดับ 1	62	15.5
ระดับ 2	190	47.5
ระดับ 3	115	28.8
ระดับ 4	33	8.3
16.2 ผลกระทบ		
ระดับ 1	34	8.5
ระดับ 2	212	53.0
ระดับ 3	153	38.3
ระดับ 4	1	0.3

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

มาตรา	จำนวน (400)	ร้อยละ (100.0)
17. มาตรา 383		
17.1 ความรุนแรง		
ระดับ 1	6	1.5
ระดับ 2	83	20.8
ระดับ 3	236	59.0
ระดับ 4	75	18.8
17.2 ผลกระทบ		
ระดับ 1	9	2.3
ระดับ 2	116	29.0
ระดับ 3	170	42.5
ระดับ 4	105	26.3
18. มาตรา 384		
18.1 ความรุนแรง		
ระดับ 1	1	0.3
ระดับ 2	121	30.3
ระดับ 3	239	59.8
ระดับ 4	39	9.8
18.2 ผลกระทบ		
ระดับ 1	9	2.3
ระดับ 2	128	32.0
ระดับ 3	224	56.0
ระดับ 4	39	9.8

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

มาตรา	จำนวน (400)	ร้อยละ (100.0)
19. มาตรา 385		
19.1 ความรุนแรง		
ระดับ 1	8	2.0
ระดับ 2	103	25.8
ระดับ 3	250	62.5
ระดับ 4	39	9.8
19.2 ผลกระทบ		
ระดับ 1	19	4.8
ระดับ 2	80	20.0
ระดับ 3	232	58.0
ระดับ 4	62	15.5
ผิดพลาด	7	1.8
20. มาตรา 386		
20.1 ความรุนแรง		
ระดับ 1	7	1.8
ระดับ 2	144	36.0
ระดับ 3	226	56.5
ระดับ 4	23	5.8
20.2 ผลกระทบ		
ระดับ 1	19	4.8
ระดับ 2	108	27.0
ระดับ 3	179	44.8
ระดับ 4	94	23.5

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

มาตรา	จำนวน (400)	ร้อยละ (100.0)
21. มาตรา 387		
21.1 ความรุนแรง		
ระดับ 1	32	8.0
ระดับ 2	167	41.8
ระดับ 3	180	45.0
ระดับ 4	20	5.0
ผิดพลาด	1	0.3
21.2 ผลกระทบ		
ระดับ 1	33	8.3
ระดับ 2	147	36.8
ระดับ 3	146	36.5
ระดับ 4	73	18.3
ผิดพลาด	1	0.3
22. มาตรา 388		
22.1 ความรุนแรง		
ระดับ 1	13	3.3
ระดับ 2	174	43.5
ระดับ 3	212	53.0
ระดับ 4	1	0.3
22.2 ผลกระทบ		
ระดับ 1	26	6.5
ระดับ 2	172	43.0
ระดับ 3	193	48.3
ระดับ 4	1	0.3
ผิดพลาด	8	2

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

มาตรา	จำนวน (400)	ร้อยละ (100.0)
23. มาตรา 389		
23.1 ความรุนแรง		
ระดับ 1	8	2.0
ระดับ 2	152	38.0
ระดับ 3	201	50.3
ระดับ 4	39	9.8
23.2 ผลกระทบ		
ระดับ 1	8	2.0
ระดับ 2	112	28.0
ระดับ 3	222	55.5
ระดับ 4	58	14.5
24. มาตรา 390		
24.1 ความรุนแรง		
ระดับ 1	2	0.5
ระดับ 2	39	9.8
ระดับ 3	265	63.3
ระดับ 4	94	23.5
24.2 ผลกระทบ		
ระดับ 1	0	0.0
ระดับ 2	29	7.3
ระดับ 3	182	45.5
ระดับ 4	189	47.3

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

มาตรา	จำนวน (400)	ร้อยละ (100.0)
25. มาตรา 391		
25.1 ความรุนแรง		
ระดับ 1	0	0.0
ระดับ 2	83	20.8
ระดับ 3	223	55.8
ระดับ 4	94	23.5
25.2 ผลกระทบ		
ระดับ 1	0	0.0
ระดับ 2	70	17.5
ระดับ 3	247	61.8
ระดับ 4	83	20.8
26. มาตรา 392		
26.1 ความรุนแรง		
ระดับ 1	17	4.3
ระดับ 2	90	22.5
ระดับ 3	283	70.8
ระดับ 4	10	2.5
26.2 ผลกระทบ		
ระดับ 1	0	0.0
ระดับ 2	7	24.3
ระดับ 3	93	73.3
ระดับ 4	0	2.5

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

มาตรา	จำนวน (400)	ร้อยละ (100.0)
27. มาตรา 393		
27.1 ความรุนแรง		
ระดับ 1	2	0.5
ระดับ 2	133	33.3
ระดับ 3	231	57.8
ระดับ 4	34	8.5
27.2 ผลกระทบ		
ระดับ 1	2	0.5
ระดับ 2	83	20.8
ระดับ 3	193	48.3
ระดับ 4	122	30.5
28. มาตรา 394		
28.1 ความรุนแรง		
ระดับ 1	65	16.3
ระดับ 2	156	39.0
ระดับ 3	179	44.8
ระดับ 4	0	0.0
28.2 ผลกระทบ		
ระดับ 1	21	5.3
ระดับ 2	231	57.8
ระดับ 3	148	37.0
ระดับ 4	0	0.0

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

มาตรา	จำนวน (400)	ร้อยละ (100.0)
29. มาตรา 395		
29.1 ความรุนแรง		
ระดับ 1	63	15.8
ระดับ 2	190	47.5
ระดับ 3	147	36.8
ระดับ 4	0	0.0
29.2 ผลกระทบ		
ระดับ 1	26	6.5
ระดับ 2	270	67.5
ระดับ 3	103	25.8
ระดับ 4	1	0.3
30. มาตรา 396		
30.1 ความรุนแรง		
ระดับ 1	32	8.0
ระดับ 2	218	54.5
ระดับ 3	150	37.5
ระดับ 4	0	0.0
30.2 ผลกระทบ		
ระดับ 1	25	6.3
ระดับ 2	194	48.5
ระดับ 3	161	40.3
ระดับ 4	20	5.0

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

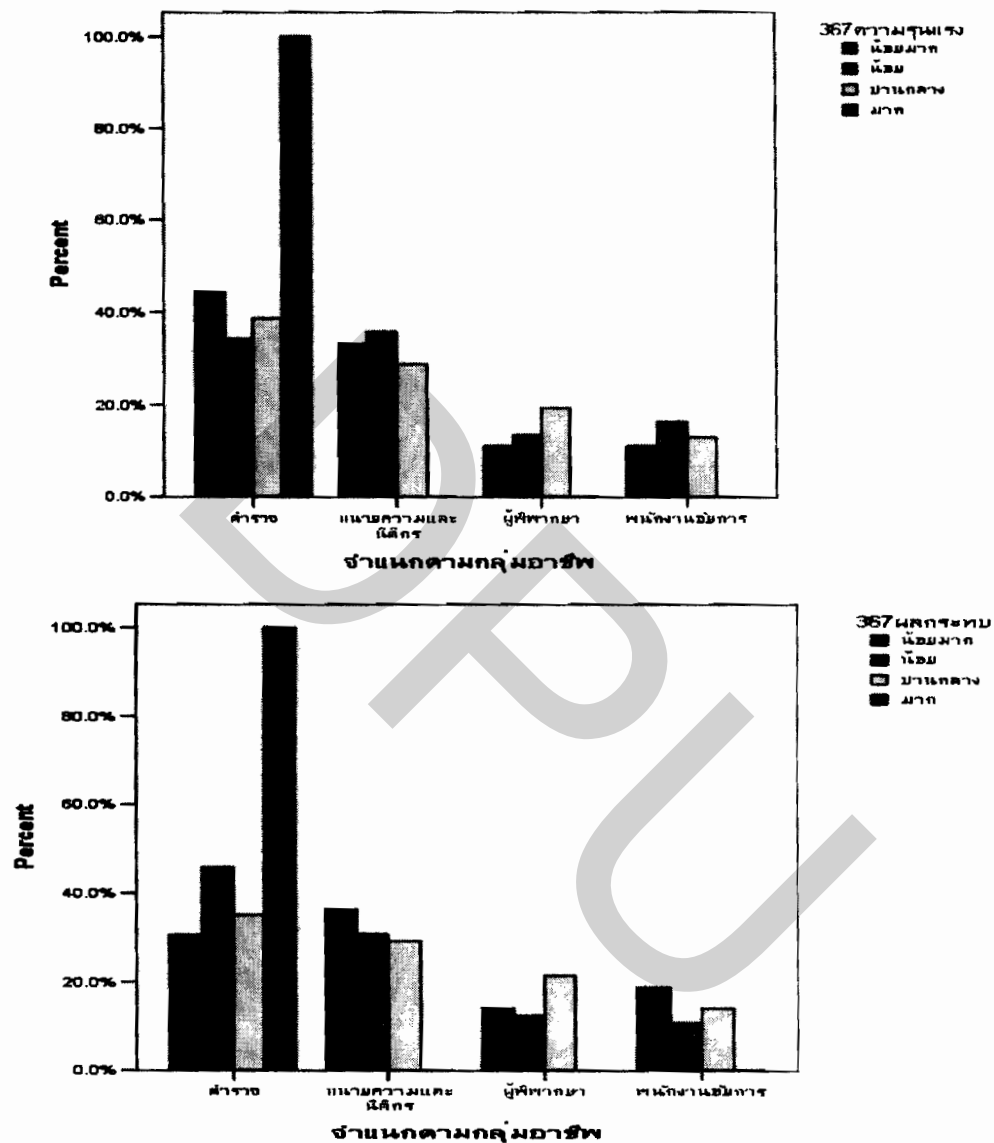
มาตรา	จำนวน (400)	ร้อยละ (100.0)
31. มาตรา 397		
31.1 ความรุนแรง		
ระดับ 1	19	4.8
ระดับ 2	100	25.0
ระดับ 3	225	56.3
ระดับ 4	56	14.0
31.2 ผลกระทบ		
ระดับ 1	0	0.0
ระดับ 2	100	25.0
ระดับ 3	207	51.8
ระดับ 4	93	23.3
32. มาตรา 398		
32.1 ความรุนแรง		
ระดับ 1	0	0.0
ระดับ 2	0	0.0
ระดับ 3	273	68.3
ระดับ 4	125	31.3
ผิดพลาด	2	0.5
32.2 ผลกระทบ		
ระดับ 1	0	0.0
ระดับ 2	0	0.0
ระดับ 3	306	76.5
ระดับ 4	94	23.5

ทั้งนี้ ผู้เขียนได้นำผลการสำรวจแบบสอบถามตามจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามมาตรา (ตารางที่ 4.2) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นตามระดับความรุนแรง โดยไม่แยกอาชีพ มาวิเคราะห์กับแผนภูมิกราฟแท่ง ซึ่งจะแสดงผลการสำรวจของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามกลุ่มอาชีพ ทั้งนี้ เพื่อให้เห็นถึงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นตรงกันเป็นเกณฑ์มากที่สุด ประกอบความคิดเห็นของผู้เขียน

ในการวัดค่าตัวแปรตามแบบสอบถาม ผู้เขียนอาศัยการวัดค่าตัวแปรโดยกำหนดระดับความรุนแรงเป็น 4 ระดับ และให้แต่ละระดับมีค่าความรุนแรงเปรียบเทียบได้ดังนี้

ระดับ	ค่าความรุนแรง
ระดับ 4	มาก สมควรกำหนดให้การกระทำความผิดดังกล่าว เป็นความผิดอาญาที่เป็นมหันตโทษ หรือเป็นความผิดอาญาที่มีบทลงโทษมากกว่าความผิดลหุโทษ (มีโทษจำคุกมากกว่า 1 เดือน ถึง ประหารชีวิต)
ระดับ 3	ปานกลาง สมควรให้การกระทำความผิดดังกล่าวเป็นความผิดอาญา และเป็นความผิดลหุโทษเช่นเดิม (มีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน ปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ)
ระดับ 2	น้อย ไม่สมควรเป็นความผิดอาญา การกระทำความผิดดังกล่าวไม่มีลักษณะเป็นความผิดอาญาโดยแท้ ผู้กระทำความผิดไม่สมควรได้รับโทษทางอาญา เห็นควรปรับเปลี่ยนให้ความผิดดังกล่าว เป็นเพียงการกระทำที่ฝ่าฝืนระเบียบสังคม (มีเพียงโทษปรับ โดยเจ้าพนักงานที่มีอำนาจเท่านั้น)
ระดับ 1	น้อยที่สุด ไม่สมควรเป็นความผิดกฎหมายอีกต่อไป การกระทำความผิดดังกล่าว ไม่เป็นความผิด (ยกเลิกความผิด)

มาตรา 367 ผู้ใดเมื่อเจ้าพนักงานถามชื่อหรือที่อยู่เพื่อปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่ยอมบอกหรือแกล้งบอกชื่อหรือที่อยู่อันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

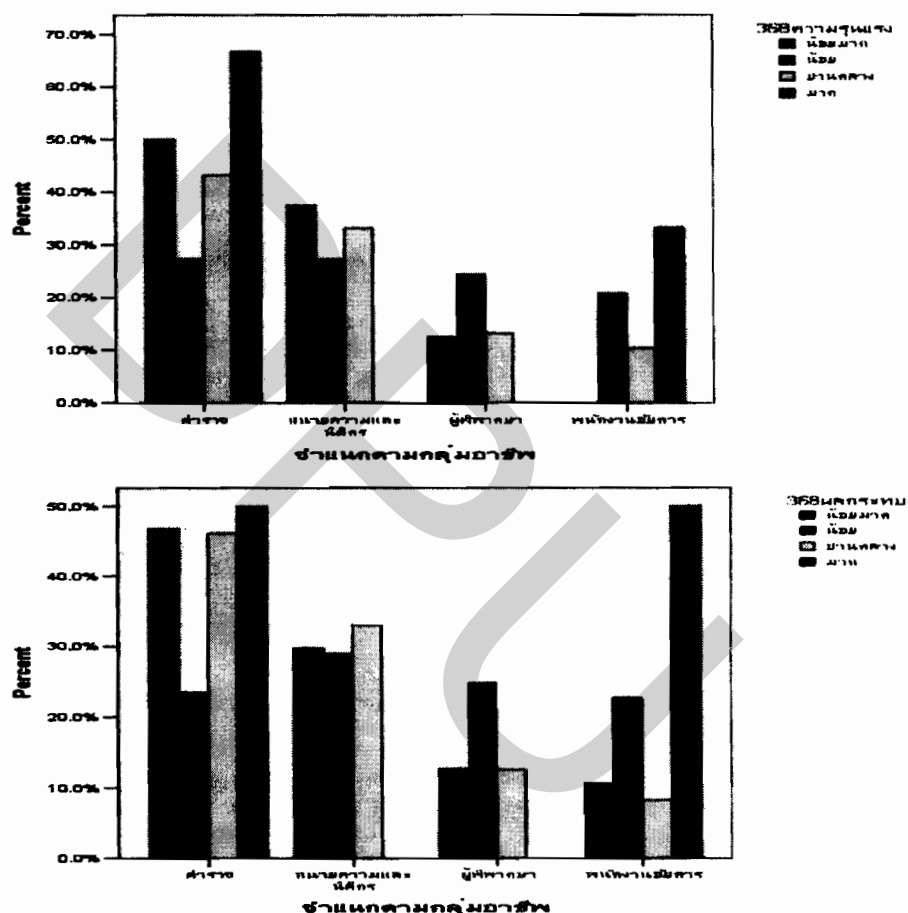
ภาพที่ 4.1 แสดงผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 367

จากผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 367 ตามเกณฑ์ที่มากที่สุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ไม่แยกอาชีพ (ตาราง 2) เห็นว่า การกระทำตามมาตรา 367 มีความรุนแรงระดับปานกลาง (ระดับ 3) ร้อยละ 63.3 โดยแยกเป็น อาชีพตำรวจร้อยละ 38.7 ทนายความและนิติกรร้อยละ 28.8 ผู้พิพากษา ร้อยละ 19.4 พนักงานอัยการร้อยละ 13.0

และเห็นว่า การกระทำตามมาตรา 367 ส่งผลกระทบต่อผู้อื่นหรือสังคมใน ระดับปานกลาง (ระดับ 3) ร้อยละ 47.8 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 35.1 ทนายความและนิติกร ร้อยละ 29.3 ผู้พิพากษาร้อยละ 21.5 พนักงานอัยการร้อยละ 14.1

มาตรา 368 ผู้ใดทราบคำสั่งของเจ้าพนักงานซึ่งสั่งการตามอำนาจที่กฎหมายมิให้ไว้ ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนั้น โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควรต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบวันหรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการสั่งเช่นนั้น เป็นคำสั่งให้ช่วยทำกิจการในหน้าที่ของเจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายกำหนดให้สั่งให้ช่วยได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

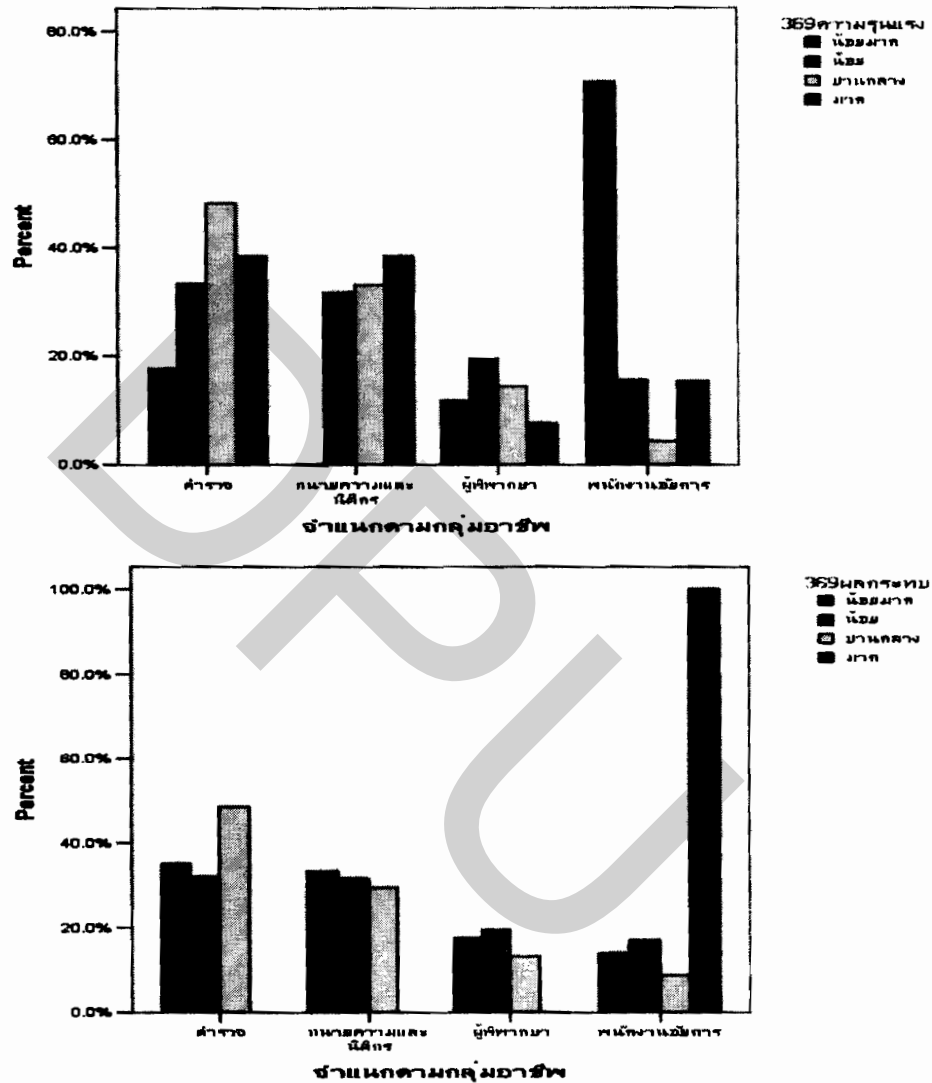

ภาพที่ 4.2 แสดงผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 368

จากผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 368 ตามเกณฑ์ที่มากที่สุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ไม่แยกอาชีพ (ตาราง 2) เห็นว่า การกระทำตามมาตรา 368 มีความรุนแรงระดับปานกลาง (ระดับ 3) ร้อยละ 62.5 โดยแยกเป็นอาชีพสำรวจร้อยละ 43.2 ทนายความและนิติกรร้อยละ 33.2 ผู้พิพากษา ร้อยละ 13.2 พนักงานอัยการร้อยละ 10.4

และเห็นว่า การกระทำตามมาตรา 368 ส่งผลกระทบที่ก่ออันตรายต่อผู้อื่นหรือสังคมใน ระดับปานกลาง (ระดับ 3) ร้อยละ 51.5 โดยแยกเป็นอาชีพสำรวจร้อยละ 46.1 ทนายความและนิติกร ร้อยละ 33.0 ผู้พิพากษาร้อยละ 12.6 พนักงานอัยการร้อยละ 8.3

มาตรา 369 ผู้ใดกระทำการด้วยประการใดๆ ให้ประกาศภาพโฆษณา หรือเอกสารใดที่เข้าพนักงานผู้กระทำการตามหน้าที่ปิดหรือแสดงไว้ หรือสั่งให้ปิด หรือแสดงไว้ หลุดฉีกหรือไว้ประโยชน์ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

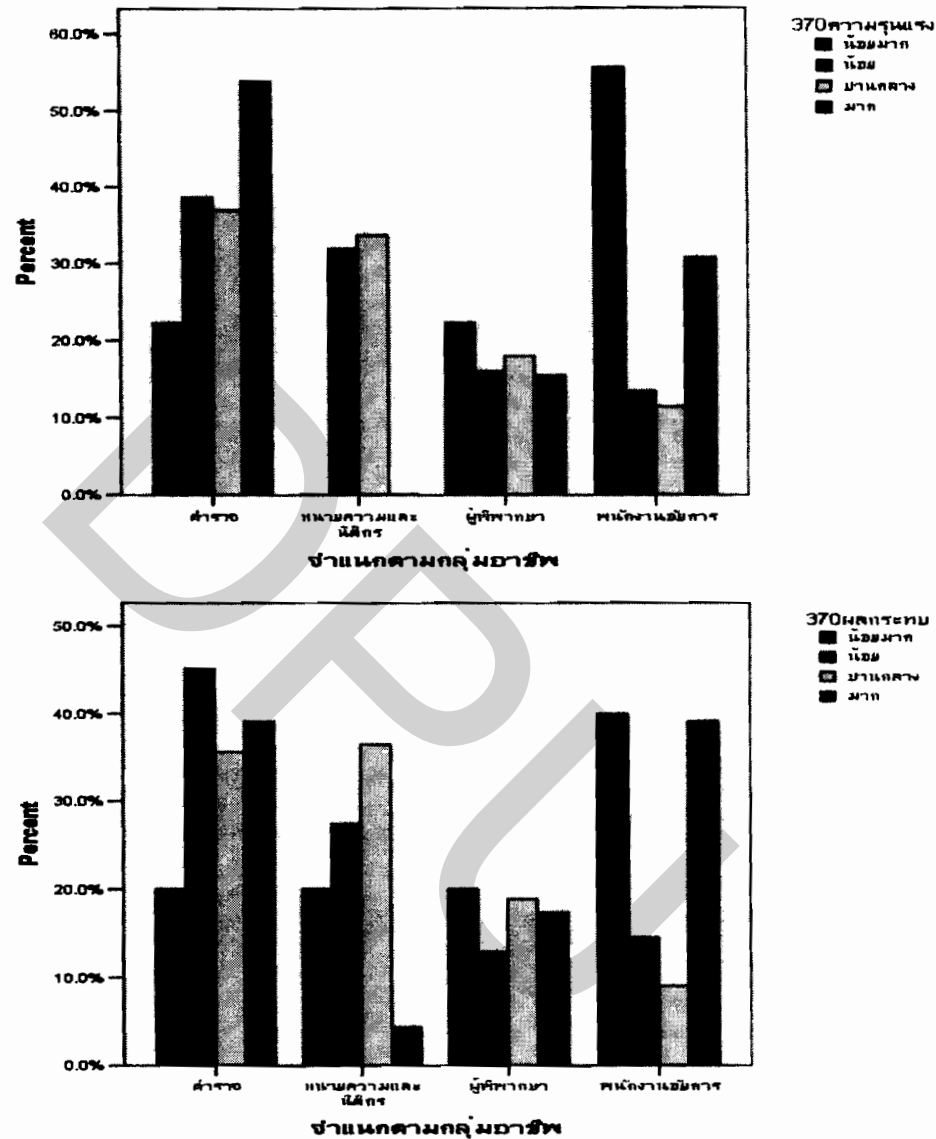

ภาพที่ 4.3 แสดงผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 369

จากผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 369 ตามเกณฑ์ที่มากที่สุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ไม่แยกอาชีพ (ตาราง 2) เห็นว่า การกระทำตามมาตรา 369 มีความรุนแรงระดับน้อย (ระดับ 2) ร้อยละ 57.8 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 33.3 ทนายความและนิติกรร้อยละ 31.6 ผู้พิพากษาร้อยละ 19.5 พนักงานอัยการร้อยละ 15.6

และเห็นว่า การกระทำตามมาตรา 369 ส่งผลกระทบต่อผู้อื่นหรือสังคมในระดับน้อย (ระดับ 2) ร้อยละ 51.5 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 32.0 ทนายความและนิติกรร้อยละ 31.5 ผู้พิพากษาร้อยละ 19.4 พนักงานอัยการร้อยละ 17.0

มาตรา 370 ผู้ใดส่งเสียง ทำให้เกิดเสียงหรือกระทำความอื่นซึ่งโดยไม่มีเหตุอันสมควร จนทำให้ประชาชนตกใจหรือเดือดร้อน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

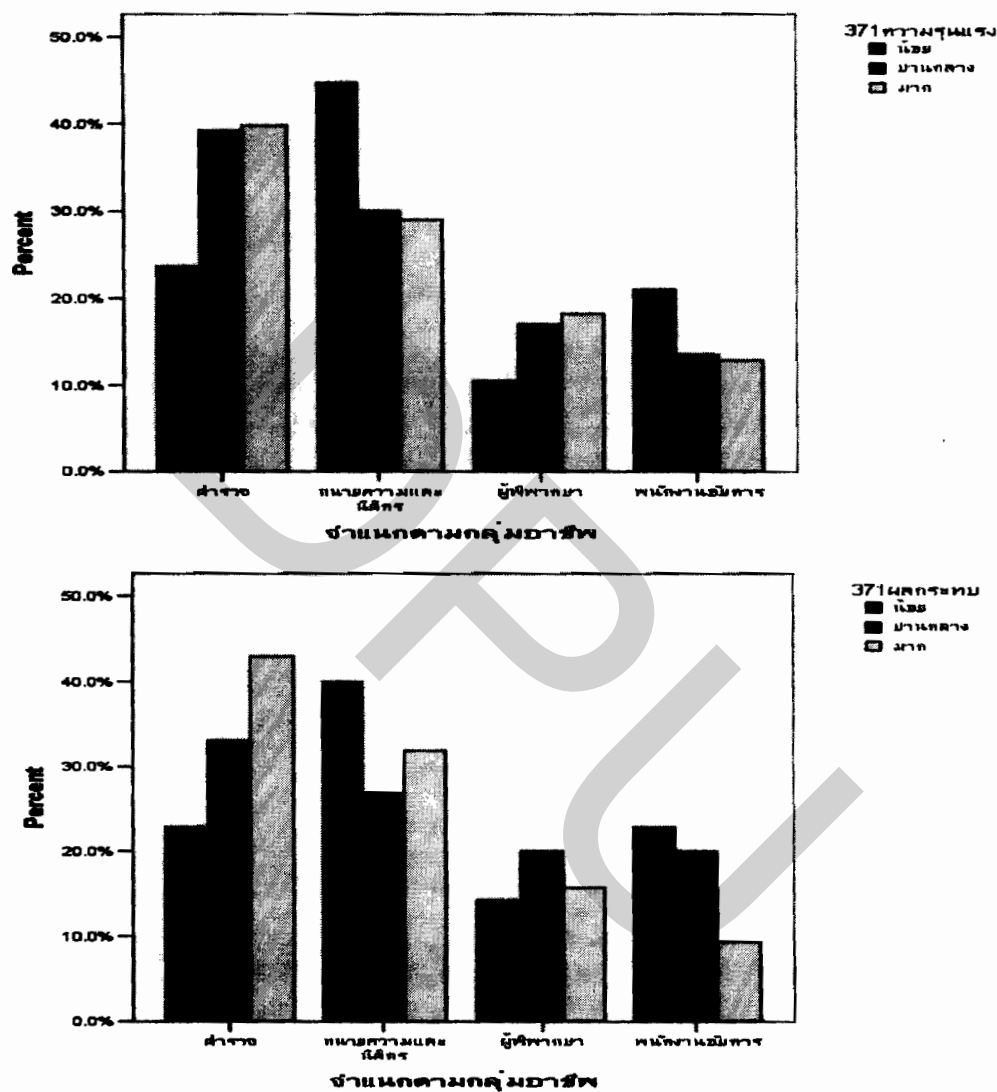

ภาพที่ 4.4 แสดงผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 370

จากผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 370 ตามเกณฑ์ที่มากที่สุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ไม่แยกอาชีพ (ตาราง 2) เห็นว่า การกระทำตามมาตรา 370 มีความรุนแรงระดับน้อย (ระดับ 2) ร้อยละ 48.5 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 38.7 ทนายความและนิติกรร้อยละ 31.9 ผู้พิพากษา ร้อยละ 16.0 พนักงานอัยการร้อยละ 13.4

และเห็นว่า การกระทำตามมาตรา 370 ส่งผลกระทบที่ก่ออันตรายต่อผู้อื่นหรือสังคมใน ระดับปานกลาง (ระดับ 3) ร้อยละ 58.3 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 35.6 ทนายความและนิติกร ร้อยละ 36.5 ผู้พิพากษาร้อยละ 18.9 พนักงานอัยการร้อยละ 9.0

มาตรา 371 ผู้ใดพาอาวุธไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะโดยเปิดเผย หรือโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือพาไปในชุมนุมชนที่ได้จัดให้มีขึ้นเพื่ออันมั่วสุม การรื่นเริงหรือการอื่นใด ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาทและให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ริบอาวุذنั้น

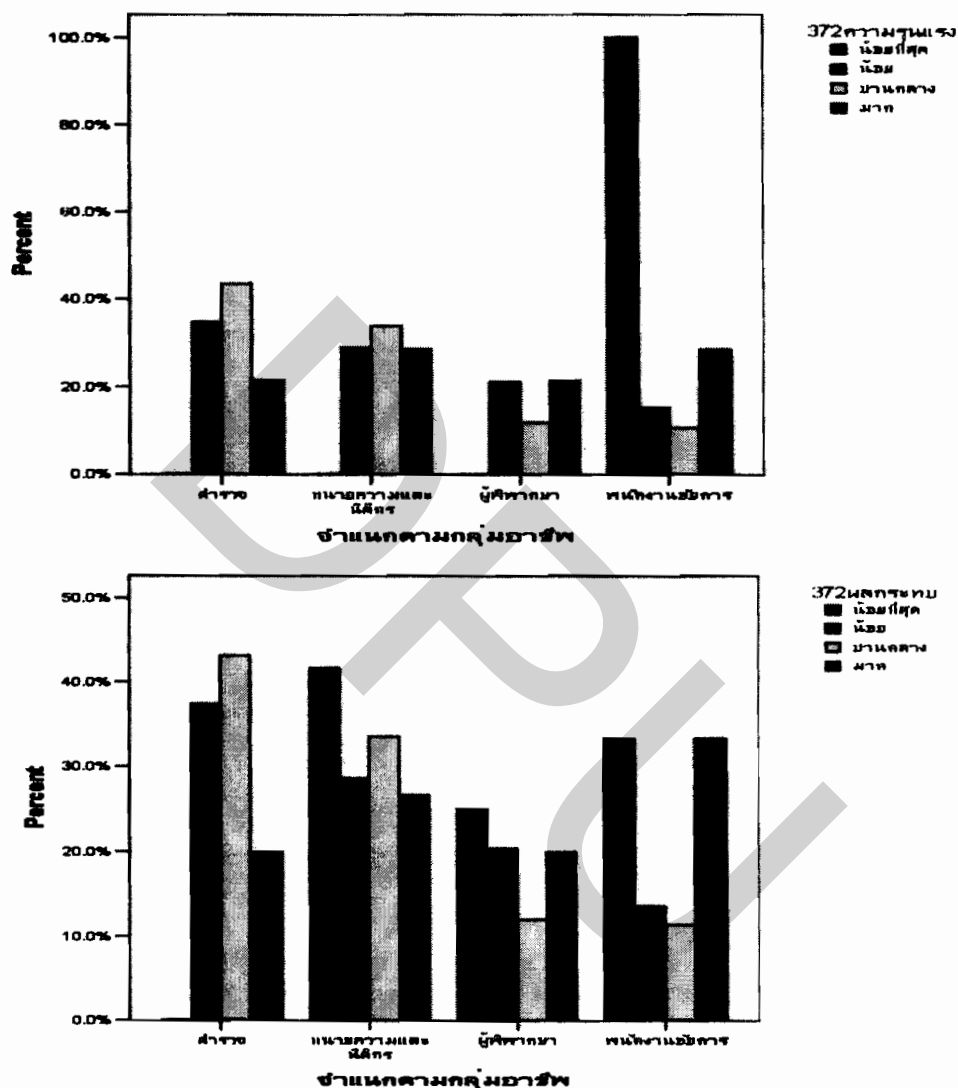

ภาพที่ 4.5 แสดงผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 371

จากผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 371 ตามเกณฑ์ที่มากที่สุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ไม่แยกอาชีพ (ตาราง 2) เห็นว่า การกระทำตามมาตรา 371 มีความรุนแรงระดับมาก (ระดับ 4) ร้อยละ 46.5 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 39.8 ทนายความและนิติกรร้อยละ 29.1 ผู้พิพากษา ร้อยละ 18.3 พนักงานอัยการร้อยละ 12.9

และเห็นว่า การกระทำตามมาตรา 371 ส่งผลกระทบต่อผู้อื่นหรือสังคมใน ระดับมาก (ระดับ 4) ร้อยละ 58.8 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 43.0 ทนายความและนิติกร ร้อยละ 31.9 ผู้พิพากษาร้อยละ 15.7 พนักงานอัยการร้อยละ 9.4

มาตรา 372 ผู้ใดทะเลาะกันอย่างอื้ออึงในทางสาธารณะหรือสาธารณสถาน หรือกระทำโดยประการอื่นใดให้เสียความสงบเรียบร้อยในทางสาธารณะหรือสาธารณสถาน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

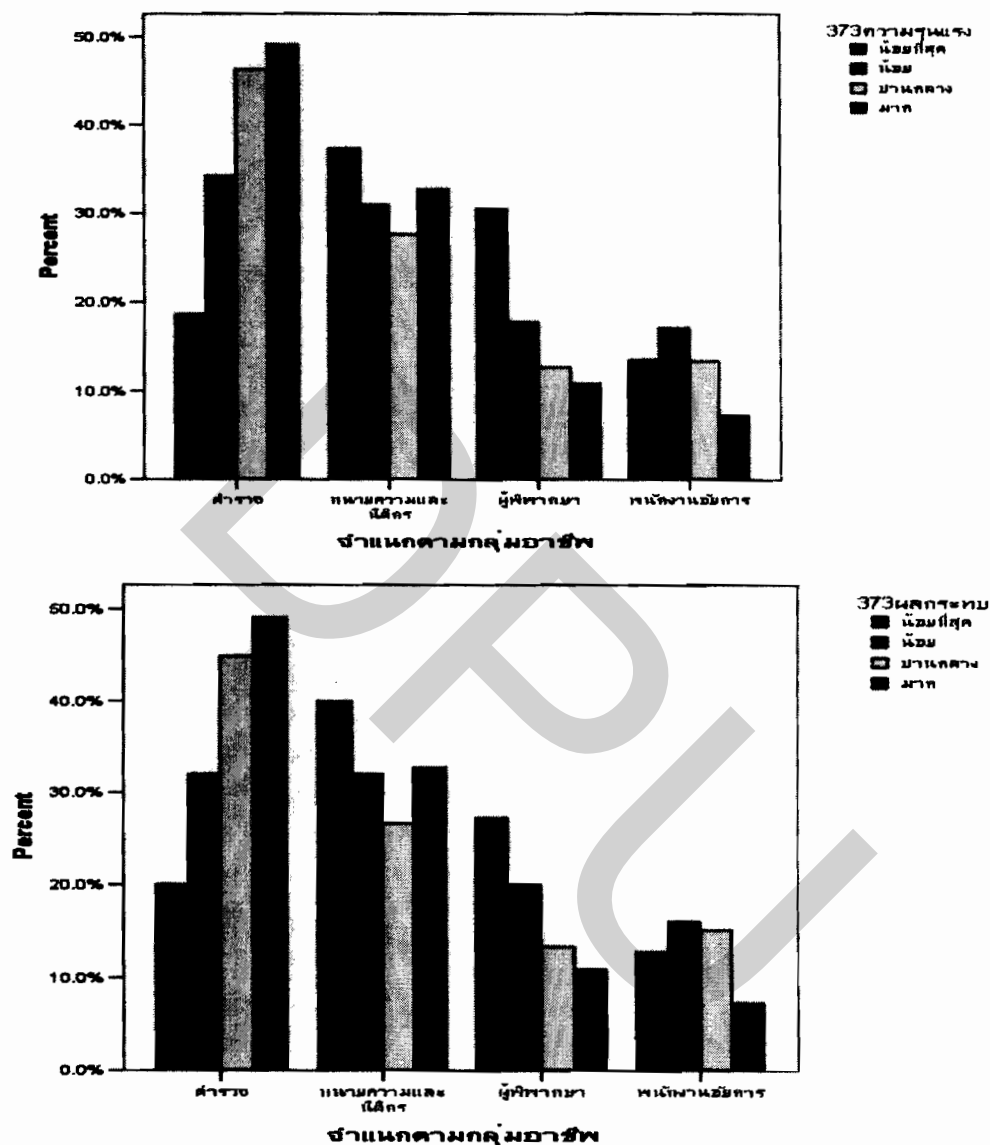

ภาพที่ 4.6 แสดงผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 372

จากผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 372 ตามเกณฑ์ที่มากที่สุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ไม่แยกอาชีพ (ตาราง 2) เห็นว่า การกระทำตามมาตรา 372 มีความรุนแรงระดับน้อย (ระดับ 2) ร้อยละ 52.0 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 34.6 ทนายความและนิติกรร้อยละ 28.8 ผู้พิพากษา ร้อยละ 21.2 พนักงานอัยการร้อยละ 15.4

และเห็นว่า การกระทำตามมาตรา 372 ส่งผลกระทบที่ก่ออันตรายต่อผู้อื่นหรือสังคมใน ระดับน้อย (ระดับ 2) ร้อยละ 51.5 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 37.4 ทนายความและนิติกร ร้อยละ 28.6 ผู้พิพากษาร้อยละ 20.4 พนักงานอัยการร้อยละ 13.6

มาตรา 373 ผู้ใดควบคุมดูแลบุคคลวิกลจริต ปล่อยปละละเลยให้บุคคลวิกลจริตนั้นออก
เที่ยวไปโดยลำพัง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

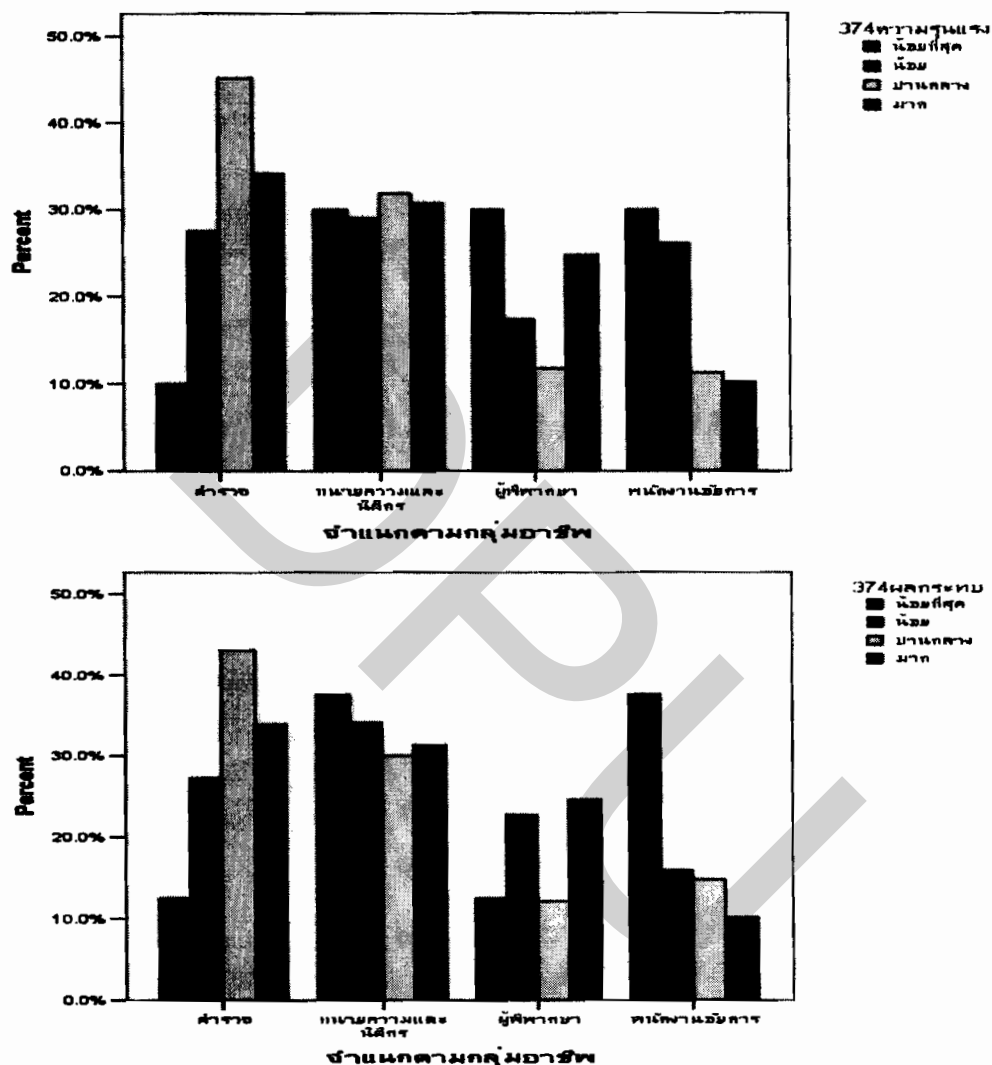

ภาพที่ 4.7 แสดงผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 373

จากผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 373 ตามเกณฑ์ที่มากที่สุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
ไม่แยกอาชีพ (ตาราง 2) เห็นว่า การกระทำตามมาตรา 373 มีความรุนแรงระดับน้อย (ระดับ 2)
ร้อยละ 38.0 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 34.2 ทนายความและนิติกรร้อยละ 30.9 ผู้พิพากษา
ร้อยละ 17.8 พนักงานอัยการร้อยละ 17.1

และเห็นว่า การกระทำตามมาตรา 373 ส่งผลกระทบที่ก่ออันตรายต่อผู้อื่นหรือสังคมใน
ระดับปานกลาง (ระดับ 3) ร้อยละ 41.3 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 44.8 ทนายความและนิติกร
ร้อยละ 26.7 ผู้พิพากษาร้อยละ 13.3 พนักงานอัยการร้อยละ 15.2

มาตรา 374 ผู้ใดเห็นผู้อื่นตกอยู่ในอันตรายแห่งชีวิต ซึ่งตนอาจช่วยได้โดยไม่ควรกลัวอันตรายแก่ตนเองหรือผู้อื่น แต่ไม่ช่วยตามความจำเป็น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

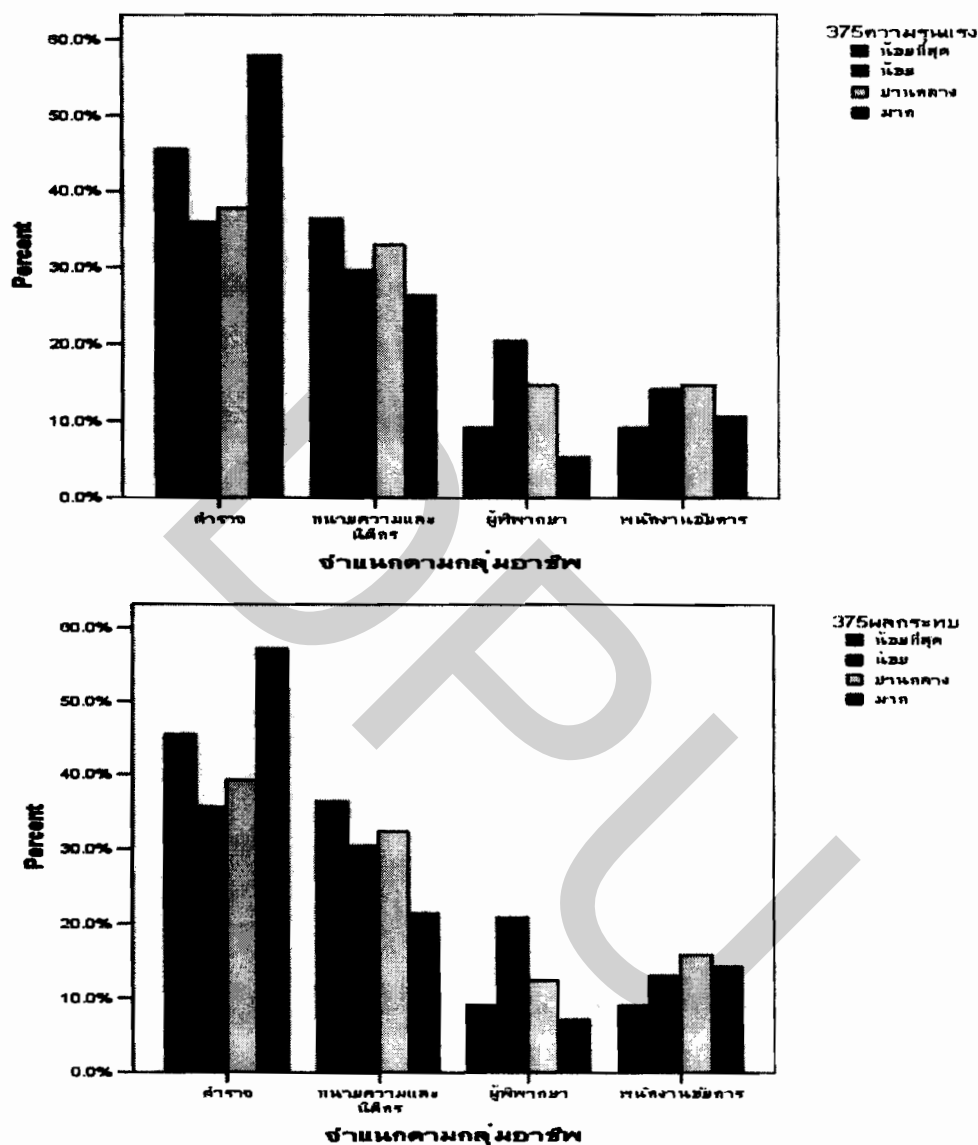

ภาพที่ 4.8 แสดงผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 374

จากผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 374 ตามเกณฑ์ที่มากที่สุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ไม่แยกอาชีพ (ตาราง 2) เห็นว่า การกระทำตามมาตรา 374 มีความรุนแรงระดับปานกลาง (ระดับ 3) ร้อยละ 51.0 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 45.1 นายความและนิติกรร้อยละ 31.9 ผู้พิพากษา ร้อยละ 11.8 พนักงานอัยการร้อยละ 11.3

และเห็นว่า การกระทำตามมาตรา 374 ส่งผลกระทบต่อผู้อื่นหรือสังคมใน ระดับปานกลาง (ระดับ 3) ร้อยละ 57.5 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 43.0 นายความและนิติกร ร้อยละ 30.0 ผู้พิพากษาร้อยละ 12.2 พนักงานอัยการร้อยละ 14.8

มาตรา 375 ผู้ใดทำให้รางระบายน้ำ ร่องน้ำหรือท่อระบายของโสโครก อันเป็นสิ่ง สาธารณะเกิดขัดข้องหรือไม่สะดวก ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

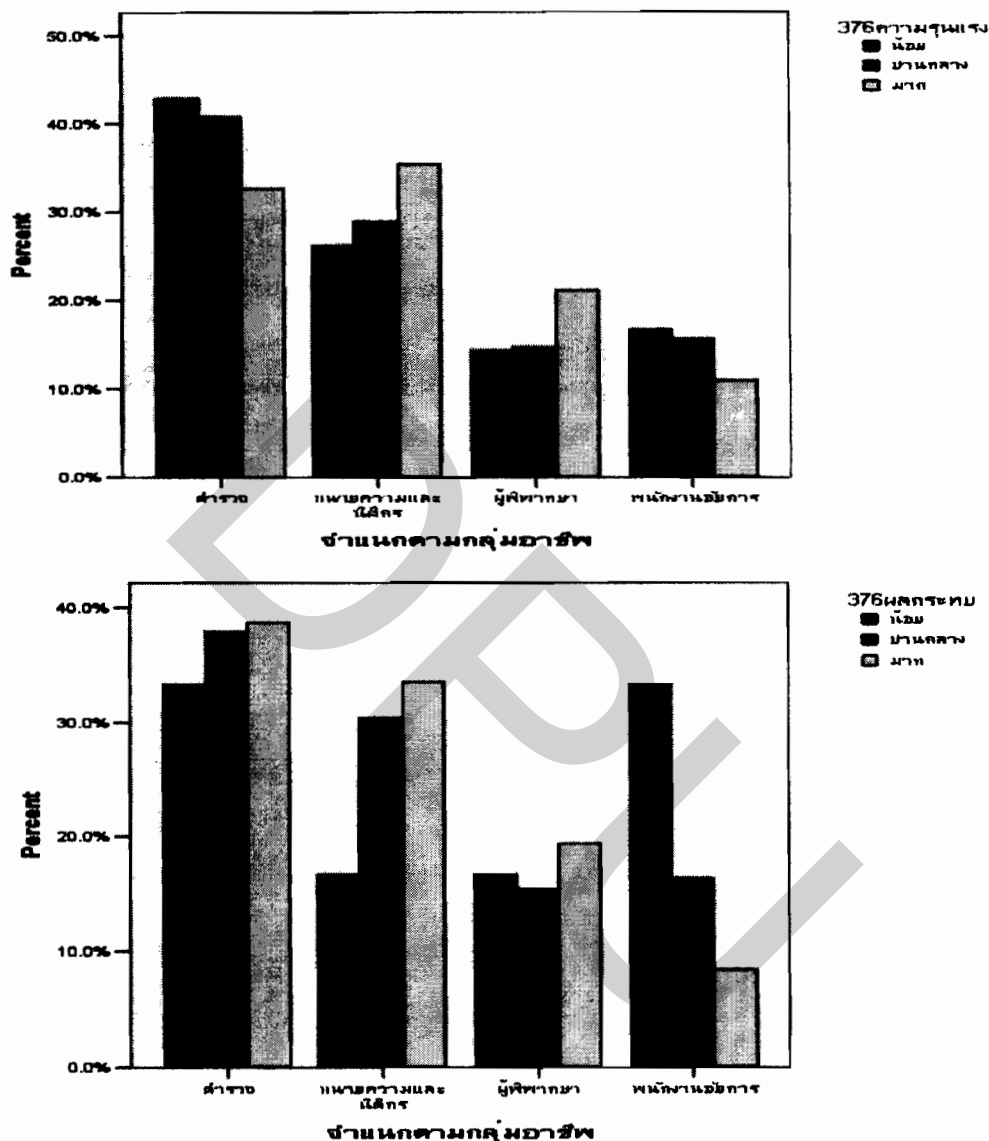

ภาพที่ 4.9 แสดงผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 375

จากผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 375 ตามเกณฑ์ที่มากที่สุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ไม่แยกอาชีพ (ตาราง 2) เห็นว่า การกระทำตามมาตรา 375 มีความรุนแรงระดับน้อย (ระดับ 2) ร้อยละ 51.5 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 35.9 ทนายความและนิติกรร้อยละ 29.6 ผู้พิพากษา ร้อยละ 20.4 พนักงานอัยการร้อยละ 14.1

และเห็นว่า การกระทำตามมาตรา 375 ส่งผลกระทบที่ก่ออันตรายต่อผู้อื่นหรือสังคมใน ระดับน้อย (ระดับ 2) ร้อยละ 57.5 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 35.7 ทนายความและนิติกร ร้อยละ 30.5 ผู้พิพากษาร้อยละ 20.9 พนักงานอัยการร้อยละ 13.0

มาตรา 376 ผู้ใดยังป็นซึ่งใช้ดินระเบิดโดยใช่เหตุ ในเมือง หมู่บ้านหรือที่ชุมนุมชน
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบวัน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

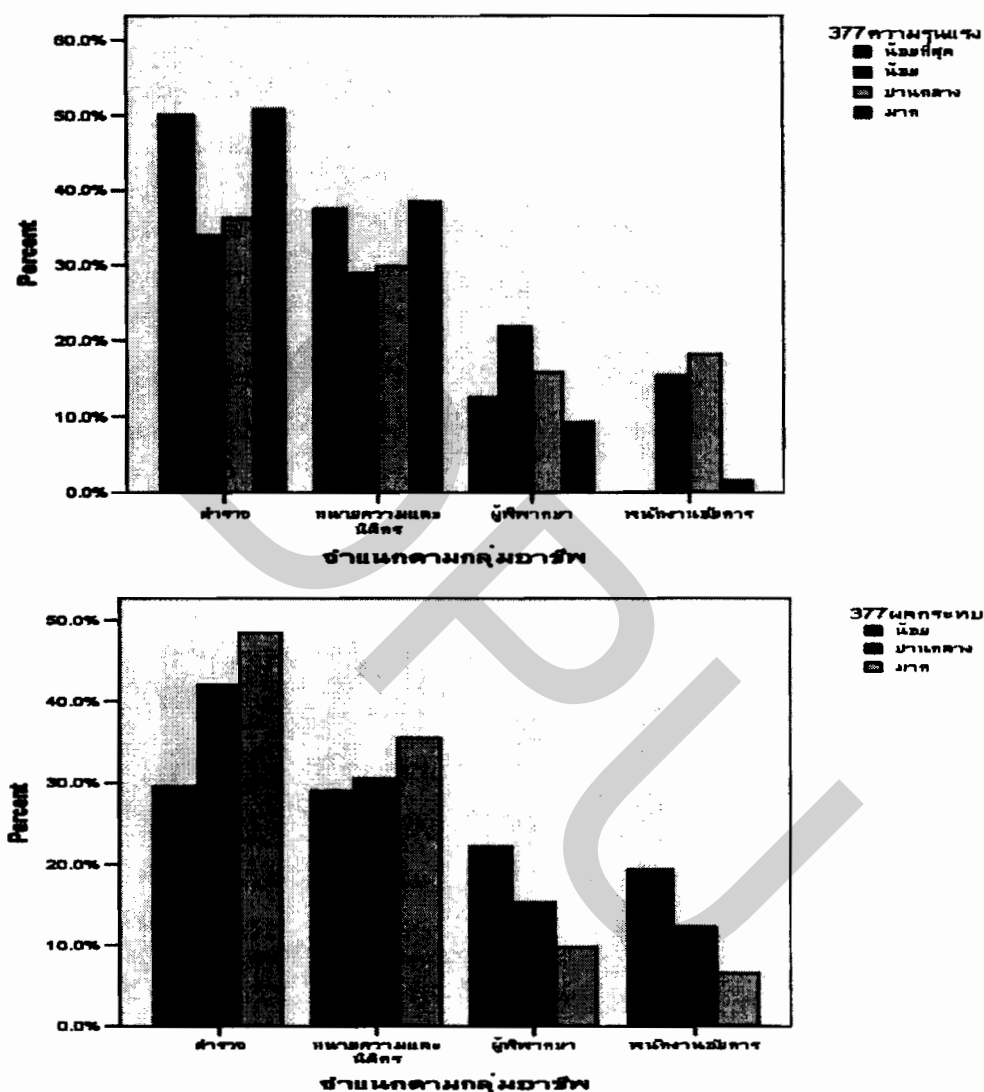

ภาพที่ 4.10 แสดงผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 376

จากผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 376 ตามเกณฑ์ที่มากที่สุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ไม่แยกอาชีพ (ตาราง 2) เห็นว่า การกระทำตามมาตรา 376 มีความรุนแรงระดับปานกลาง (ระดับ 3) ร้อยละ 52.8 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 40.8 ทนายความและนิติกรร้อยละ 28.9 ผู้พิพากษา ร้อยละ 14.7 พนักงานอัยการร้อยละ 15.6

และเห็นว่า การกระทำตามมาตรา 376 ส่งผลกระทบต่อผู้อื่นหรือสังคมใน ระดับปานกลาง (ระดับ 3) ร้อยละ 56.8 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 37.9 ทนายความและนิติกร ร้อยละ 30.4 ผู้พิพากษาร้อยละ 15.4 พนักงานอัยการร้อยละ 16.3

มาตรา 377 ผู้ใดควบคุมสัตว์คูหรือสัตว์ร้าย ปลอมแปลงเลขให้สัตว์นั้นเที่ยวไปโดยลำพัง ในประการที่อาจทำอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

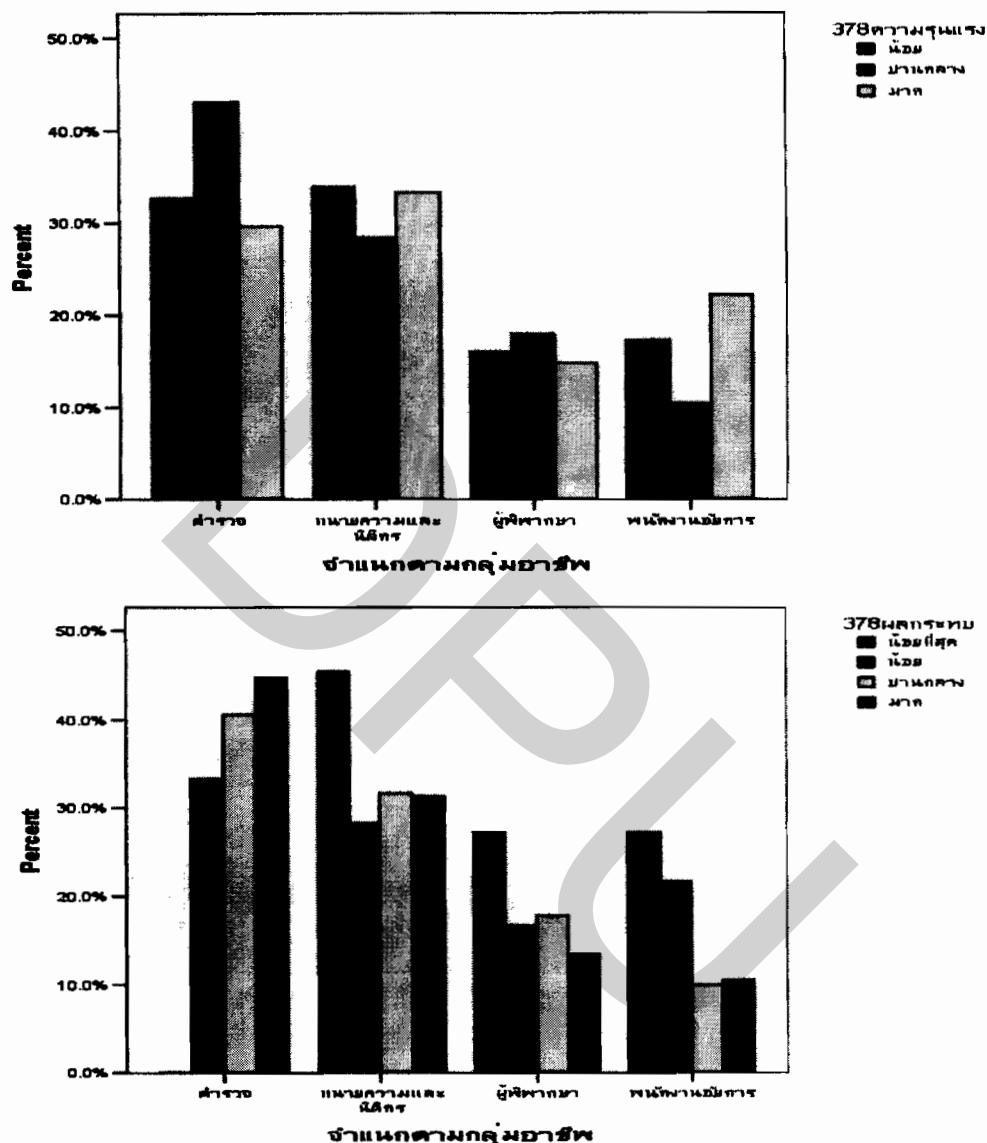

ภาพที่ 4.11 แสดงผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 377

จากผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 377 ตามเกณฑ์ที่มากที่สุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ไม่แยกอาชีพ (ตาราง 2) เห็นว่า การกระทำตามมาตรา 377 มีความรุนแรงระดับปานกลาง (ระดับ 3) ร้อยละ 42.8 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 36.3 ทนายความและนิติกรร้อยละ 29.9 ผู้พิพากษา ร้อยละ 15.8 พนักงานอัยการร้อยละ 18.1

และเห็นว่า การกระทำตามมาตรา 369 ส่งผลกระทบที่ก่ออันตรายต่อผู้อื่นหรือสังคมใน ระดับน้อย (ระดับ 2) ร้อยละ 44.0 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 29.5 ทนายความและนิติกร ร้อยละ 29.0 ผู้พิพากษาร้อยละ 22.2 พนักงานอัยการร้อยละ 19.3

มาตรา 378 ผู้ใดเสพสุราหรือของเมาอย่างอื่น จนเป็นเหตุให้ตนเมาประพฤตินุญวาย หรือครองสติไม่ได้ขณะอยู่ในถนนสาธารณะ หรือสาธารณสถาน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

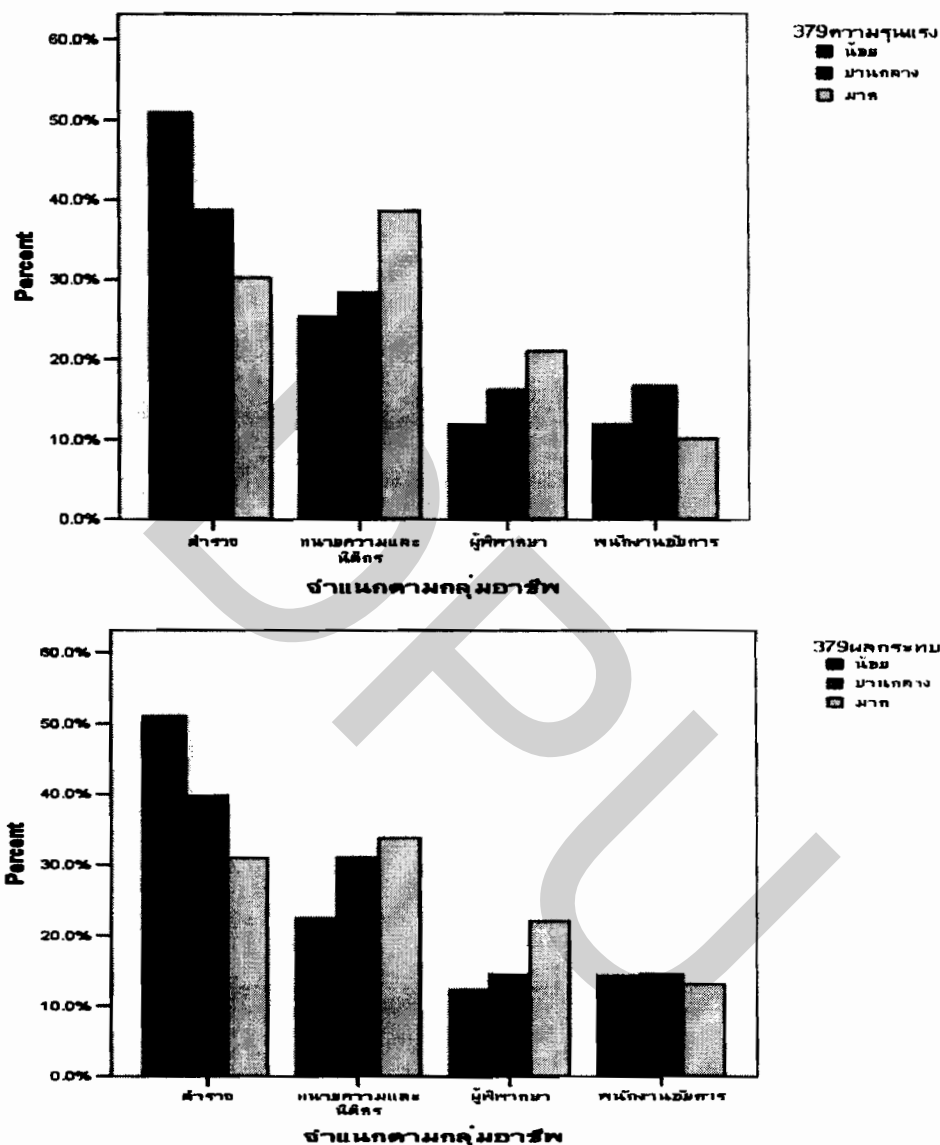

ภาพที่ 4.12 แสดงผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 378

จากผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 378 ตามเกณฑ์ที่มากที่สุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ไม่แยกอาชีพ (ตาราง 2) เห็นว่า การกระทำตามมาตรา 378 มีความรุนแรงระดับปานกลาง (ระดับ 3) ร้อยละ 52.8 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 43.1 ทนายความและนิติกรร้อยละ 28.4 ผู้พิพากษา ร้อยละ 18.0 พนักงานอัยการร้อยละ 10.4

และเห็นว่า การกระทำตามมาตรา 378 ส่งผลกระทบต่อผู้อื่นหรือสังคมใน ระดับปานกลาง (ระดับ 3) ร้อยละ 50.5 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 40.6 ทนายความและนิติกร ร้อยละ 31.7 ผู้พิพากษาร้อยละ 17.8 พนักงานอัยการร้อยละ 9.9

มาตรา 379 ผู้ใดชักหรือแสดงอาวุธในการวิวาทต่อสู้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน สิบ วัน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

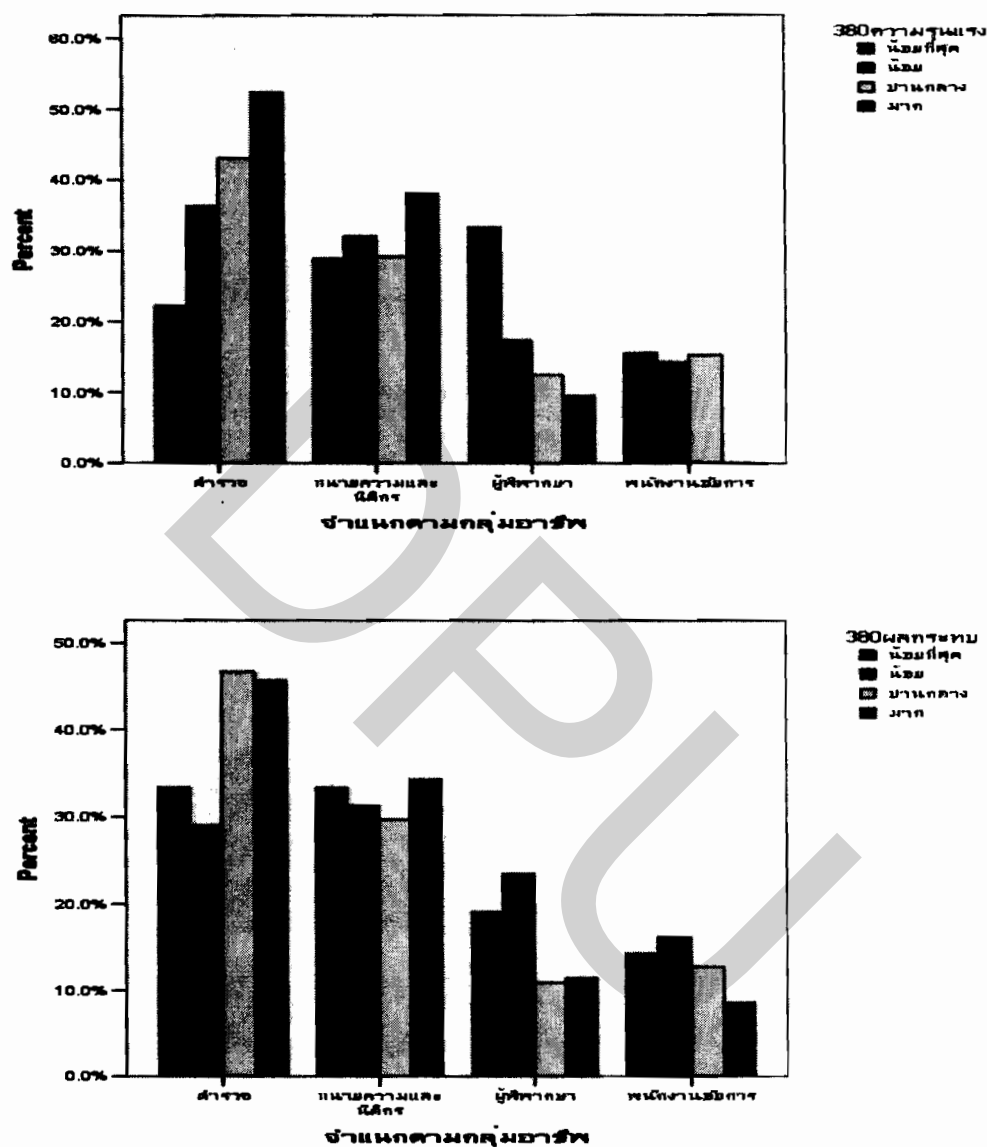

ภาพที่ 4.13 แสดงผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 379

จากผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 379 ตามเกณฑ์ที่มากที่สุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ไม่แยกอาชีพ (ตาราง 2) เห็นว่า การกระทำตามมาตรา 379 มีความรุนแรงระดับปานกลาง (ระดับ 3) ร้อยละ 55.5 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 38.7 ทนายความและนิติกรร้อยละ 28.4 ผู้พิพากษา ร้อยละ 16.2 พนักงานอัยการร้อยละ 16.7

และเห็นว่า การกระทำตามมาตรา 379 ส่งผลกระทบบกที่ก่ออันตรายต่อผู้อื่นหรือสังคมใน ระดับปานกลาง (ระดับ 3) ร้อยละ 51.5 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 39.8 ทนายความและ นิติกรร้อยละ 31.1 ผู้พิพากษาร้อยละ 14.6 พนักงานอัยการร้อยละ 14.6

มาตรา 380 ผู้ใดทำให้เกิดปฏิญญาแก่น้ำในบ่อ สระ หรือที่ขังน้ำอันมิไว้สำหรับประชาชน
ใช้สอย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

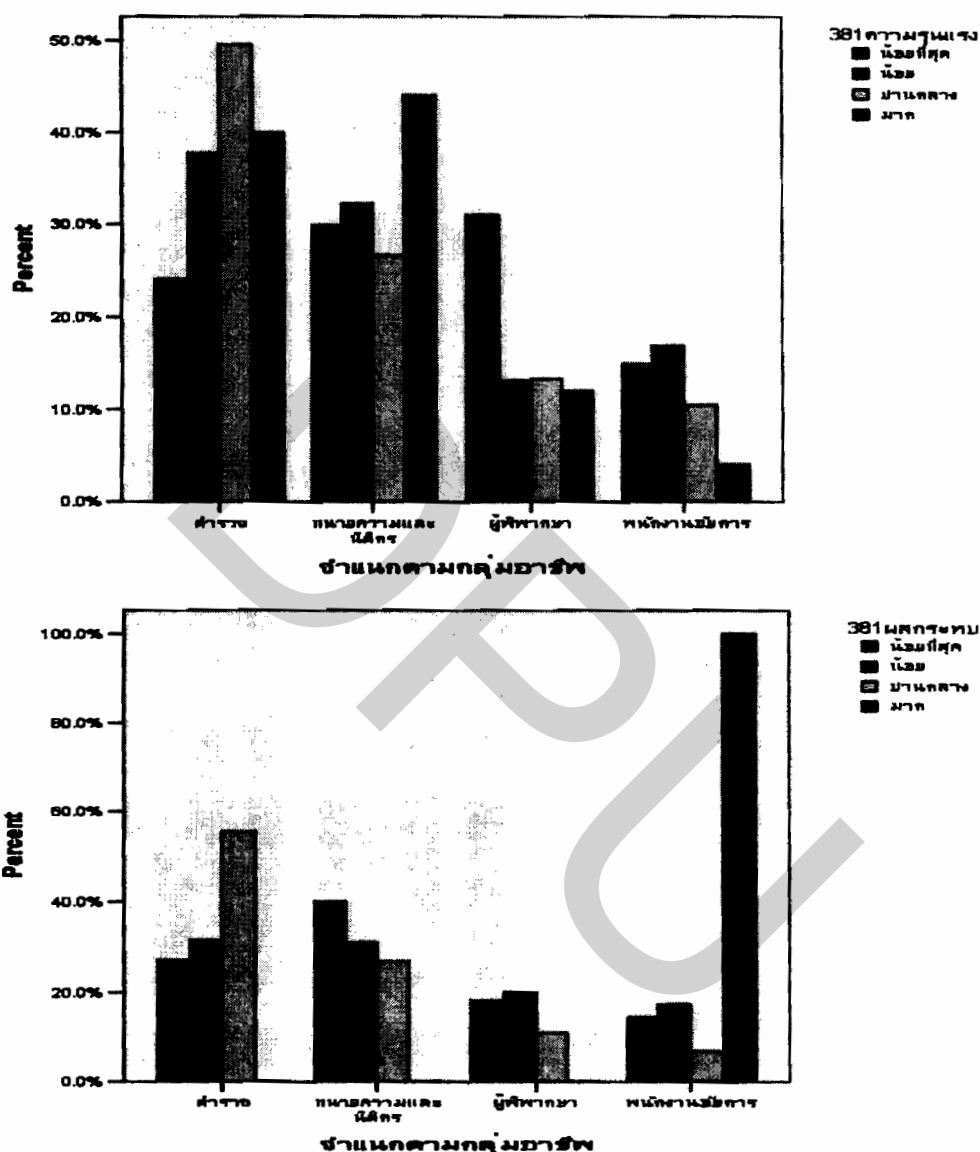

ภาพที่ 4.14 แสดงผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 380

จากผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 380 ตามเกณฑ์ที่มากที่สุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
ไม่แยกอาชีพ (ตาราง 2) เห็นว่า การกระทำตามมาตรา 380 มีความรุนแรงระดับน้อย (ระดับ 2)
ร้อยละ 47.5 โดยแยกเป็นอาชีพสำรวจร้อยละ 36.3 นายความและนิติกรร้อยละ 32.2 ผู้พิพากษา
ร้อยละ 17.4 พนักงานอัยการร้อยละ 14.2

และเห็นว่า การกระทำตามมาตรา 380 ส่งผลกระทบต่อผู้อื่นหรือสังคมใน
ระดับน้อย (ระดับ 2) ร้อยละ 44.8 โดยแยกเป็นอาชีพสำรวจร้อยละ 29.1 นายความและนิติกร
ร้อยละ 31.3 ผู้พิพากษาร้อยละ 23.5 พนักงานอัยการร้อยละ 16.2

มาตรา 381 ผู้ใดกระทำการทารุณต่อสัตว์ หรือฆ่าสัตว์โดยให้ได้รับทุกขเวทนาอันไม่จำเป็น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

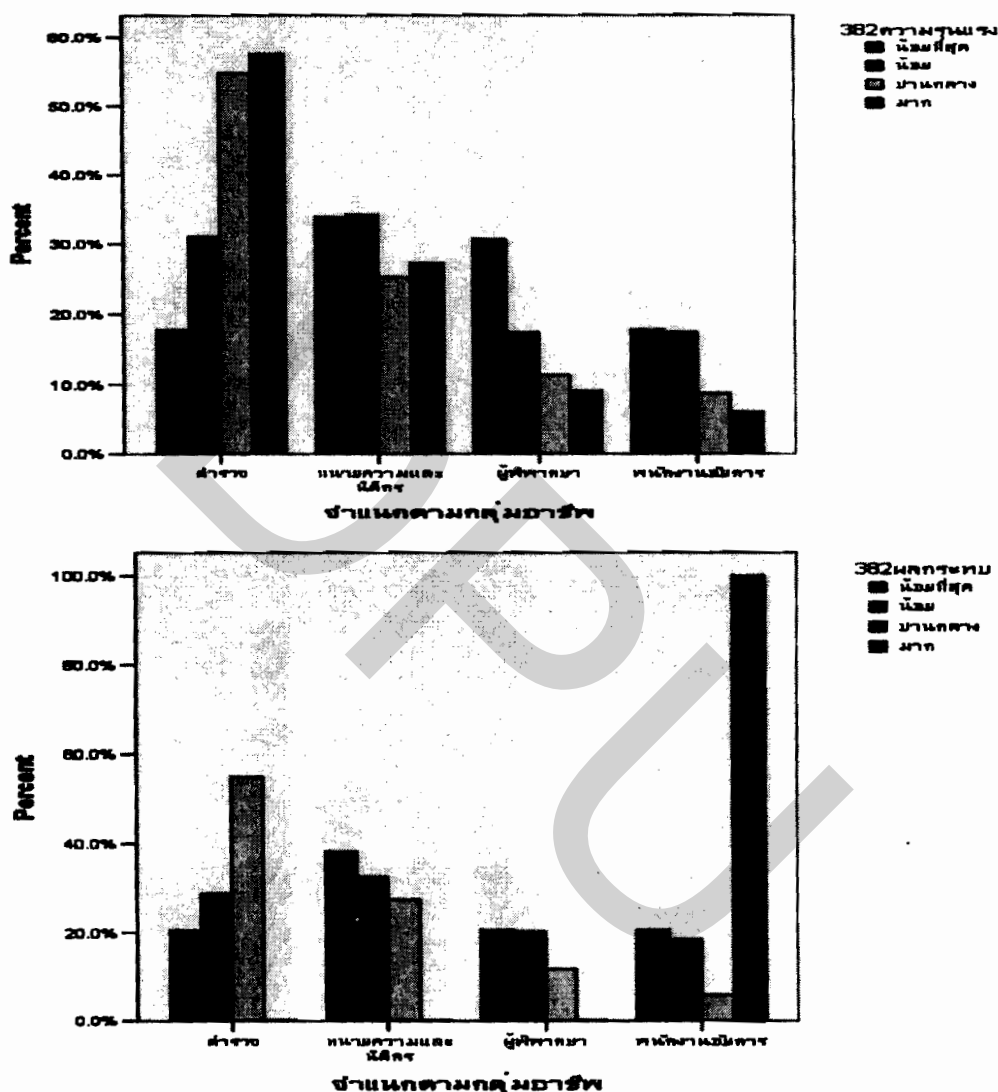

ภาพที่ 4.15 แสดงผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 381

จากผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 381 ตามเกณฑ์ที่มากที่สุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ไม่แยกอาชีพ (ตาราง 2) เห็นว่า การกระทำตามมาตรา 381 มีความรุนแรงระดับน้อย (ระดับ 2) ร้อยละ 45.8 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 37.7 ทนายความและนิติกรร้อยละ 32.2 ผู้พิพากษา ร้อยละ 13.1 พนักงานอัยการร้อยละ 16.9

และเห็นว่า การกระทำตามมาตรา 381 ส่งผลกระทบต่อผู้อื่นหรือสังคมใน ระดับน้อย (ระดับ 2) ร้อยละ 56.3 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 31.6 ทนายความและนิติกร ร้อยละ 31.2 ผู้พิพากษาร้อยละ 20.0 พนักงานอัยการร้อยละ 17.3

มาตรา 382 ผู้ใดใช้ให้สัตว์ทำงานจนเกินสมควรหรือใช้ให้ทำงานอันไม่สมควร เพราะเหตุที่สัตว์นั้นป่วยเจ็บ ขราหรืออ่อนอายุ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

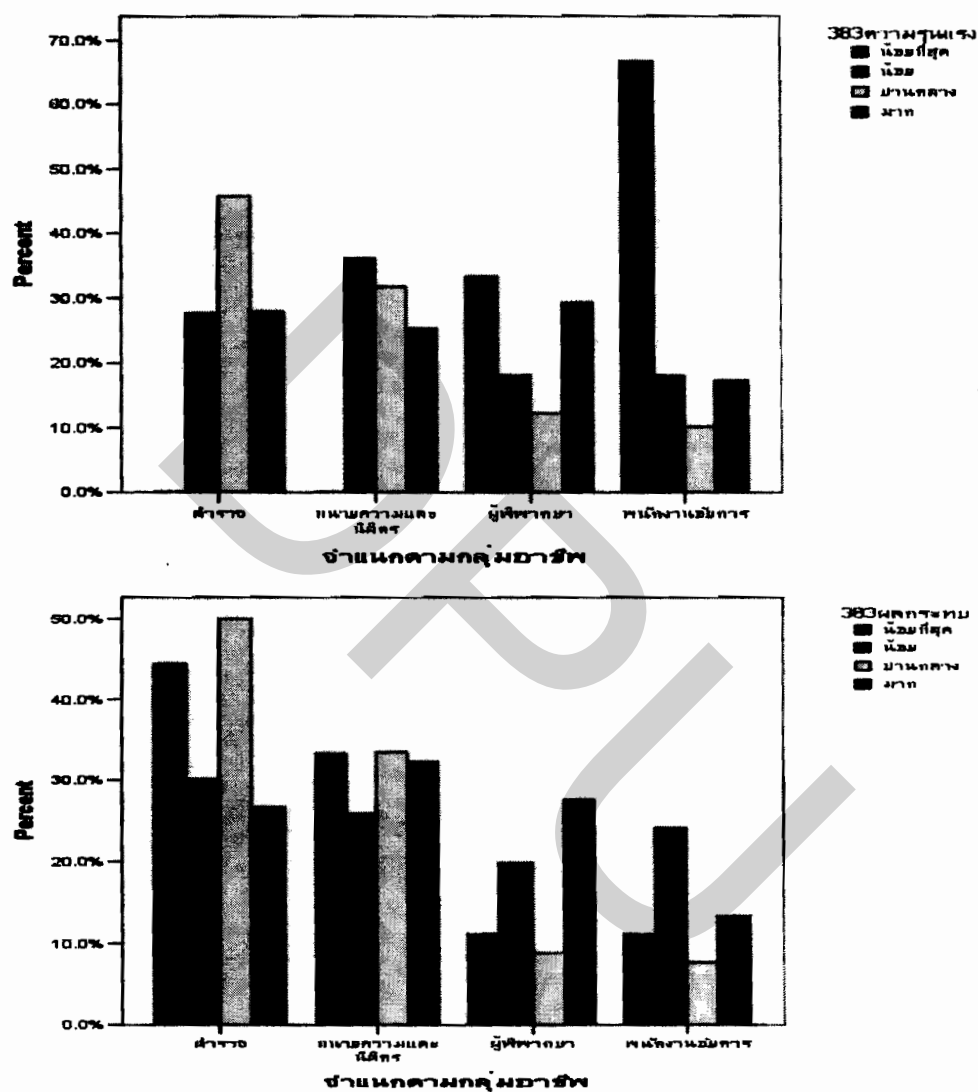

ภาพที่ 4.16 แสดงผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 382

จากผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 382 ตามเกณฑ์ที่มากที่สุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ไม่แยกอาชีพ (ตาราง 2) เห็นว่า การกระทำตามมาตรา 382 มีความรุนแรงระดับน้อย (ระดับ 2) ร้อยละ 47.5 โดยแยกเป็นอาชีพสำรวจร้อยละ 31.1 ทนายความและนิติกรร้อยละ 34.2 ผู้พิพากษา ร้อยละ 17.4 พนักงานอัยการร้อยละ 17.4

และเห็นว่า การกระทำตามมาตรา 382 ส่งผลกระทบที่ก่ออันตรายต่อผู้อื่นหรือสังคมใน ระดับน้อย (ระดับ 2) ร้อยละ 53.0 โดยแยกเป็นอาชีพสำรวจร้อยละ 28.8 ทนายความและนิติกร ร้อยละ 32.6 ผู้พิพากษาร้อยละ 20.3 พนักงานอัยการร้อยละ 18.4

มาตรา 383 ผู้ใดเมื่อเกิดเพลิงไหม้หรือสาธารณภัยอื่นและเจ้าพนักงานเรียกให้ช่วยระงับ ถ้าผู้นั้นสามารถช่วยได้แต่ไม่ช่วย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

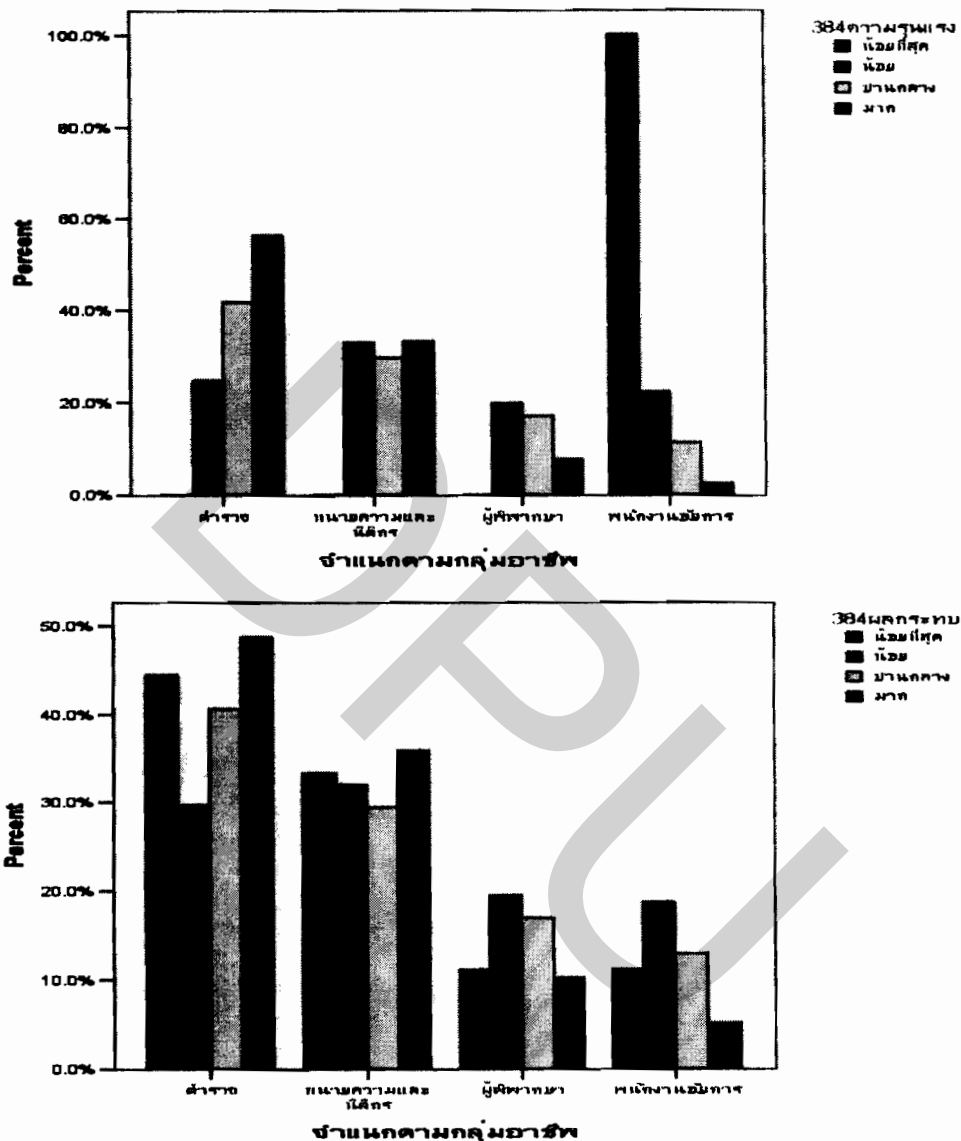

ภาพที่ 4.17 แสดงผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 383

จากผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 383 ตามเกณฑ์ที่มากที่สุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ไม่แยกอาชีพ (ตาราง 2) เห็นว่า การกระทำตามมาตรา 383 มีความรุนแรงระดับปานกลาง (ระดับ 3) ร้อยละ 59.0 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 27.7 ทนายความและนิติกรร้อยละ 36.1 ผู้พิพากษา ร้อยละ 18.1 พนักงานอัยการร้อยละ 18.1

และเห็นว่า การกระทำตามมาตรา 383 ส่งผลกระทบต่อผู้อื่นหรือสังคมใน ระดับปานกลาง (ระดับ 3) ร้อยละ 42.5 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 30.2 ทนายความและนิติกร ร้อยละ 25.9 ผู้พิพากษาร้อยละ 19.8 พนักงานอัยการร้อยละ 24.1

มาตรา 384 ผู้ใดแก้งบอกล่าวความเท็จให้เลื่องลือจนเป็นเหตุให้ประชาชนตื่นตกใจ
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

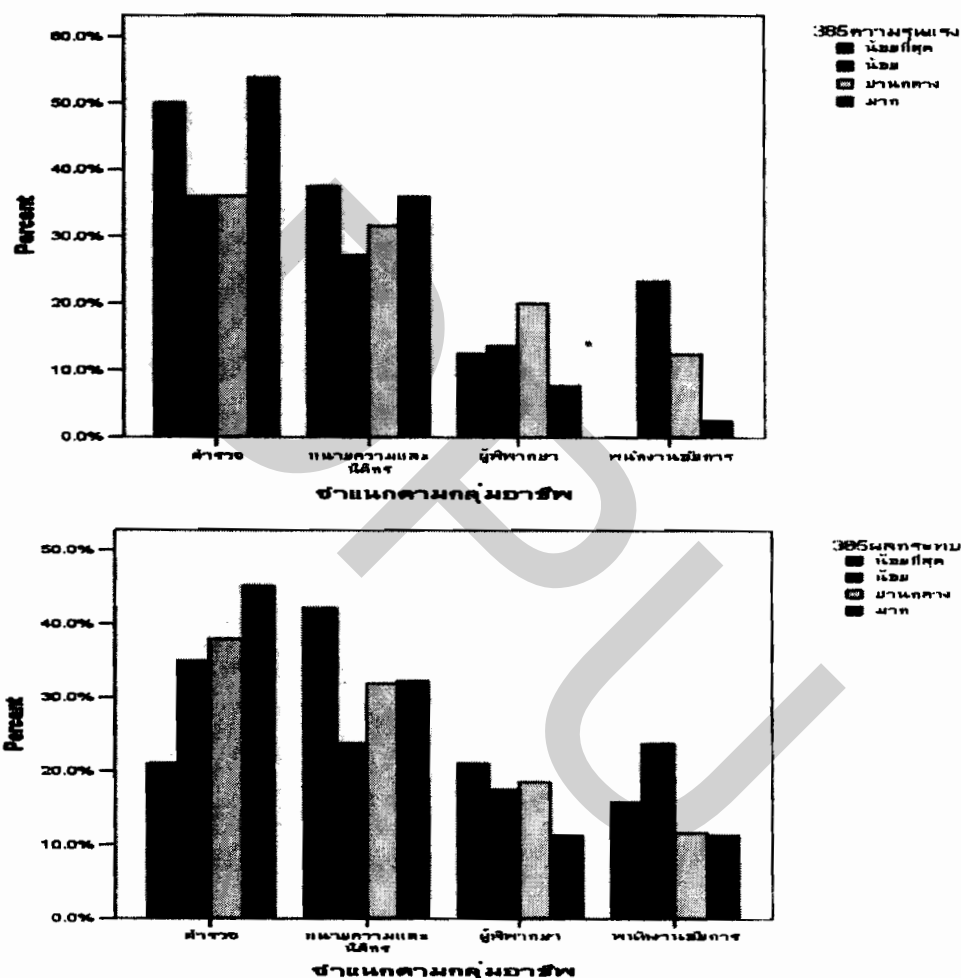

ภาพที่ 4.18 แสดงผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 384

จากผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 384 ตามเกณฑ์ที่มากที่สุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
ไม่แยกอาชีพ (ตาราง 2) เห็นว่า การกระทำตามมาตรา 384 มีความรุนแรงระดับปานกลาง (ระดับ 3)
ร้อยละ 59.8 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 41.8 นายความและนิติกรร้อยละ 29.7 ผู้พิพากษา
ร้อยละ 17.2 พนักงานอัยการร้อยละ 11.3

และเห็นว่า การกระทำตามมาตรา 384 ส่งผลกระทบที่ก่ออันตรายต่อผู้อื่นหรือสังคมใน
ระดับปานกลาง (ระดับ 3) ร้อยละ 56.0 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 40.6 นายความและ
นิติกรร้อยละ 29.4 ผู้พิพากษาร้อยละ 17.0 พนักงานอัยการร้อยละ 12.9

มาตรา 385 ผู้ใดโดยไม่ได้รับอนุญาตอันชอบด้วยกฎหมายกีดขวางทางสาธารณะ จนอาจเป็นอุปสรรคต่อความปลอดภัยหรือความสะดวกในการจราจร โดยวาง หรือทอดทิ้งสิ่งของ หรือ โดยกระทำด้วยประการอื่นใด ถ้าการกระทำนั้นเป็นการกระทำโดยไม่จำเป็น ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

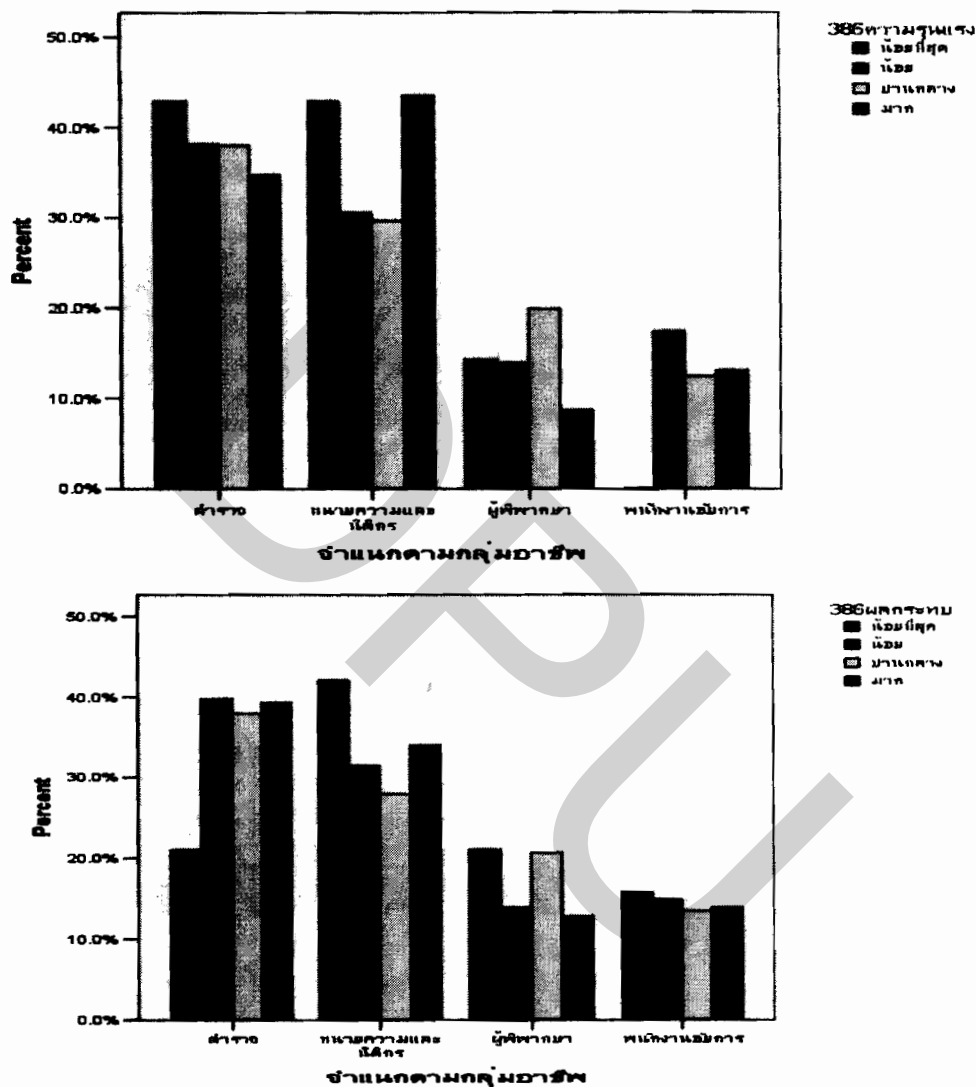

ภาพที่ 4.19 แสดงผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 385

จากผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 385 ตามเกณฑ์ที่มากที่สุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ไม่แยกอาชีพ (ตาราง 2) เห็นว่า การกระทำตามมาตรา 385 มีความรุนแรงระดับปานกลาง (ระดับ 3) ร้อยละ 62.5 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 36.0 ทนายความและนิติกรร้อยละ 31.6 ผู้พิพากษา ร้อยละ 20.0 พนักงานอัยการร้อยละ 12.4

และเห็นว่า การกระทำตามมาตรา 385 ส่งผลกระทบต่อผู้อื่นหรือสังคมใน ระดับปานกลาง (ระดับ 3) ร้อยละ 58.0 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 37.9 ทนายความและนิติกร ร้อยละ 31.9 ผู้พิพากษาร้อยละ 18.5 พนักงานอัยการร้อยละ 11.6

มาตรา 386 ผู้ใดขุดหลุมหรือราง หรือปลูกปักหรือวางสิ่งของเกะกะไว้ในทางสาธารณะ โดยไม่ได้รับอนุญาตอันชอบด้วยกฎหมาย หรือทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย แต่ละเลยไม่แสดงสัญญาณตามสมควร เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

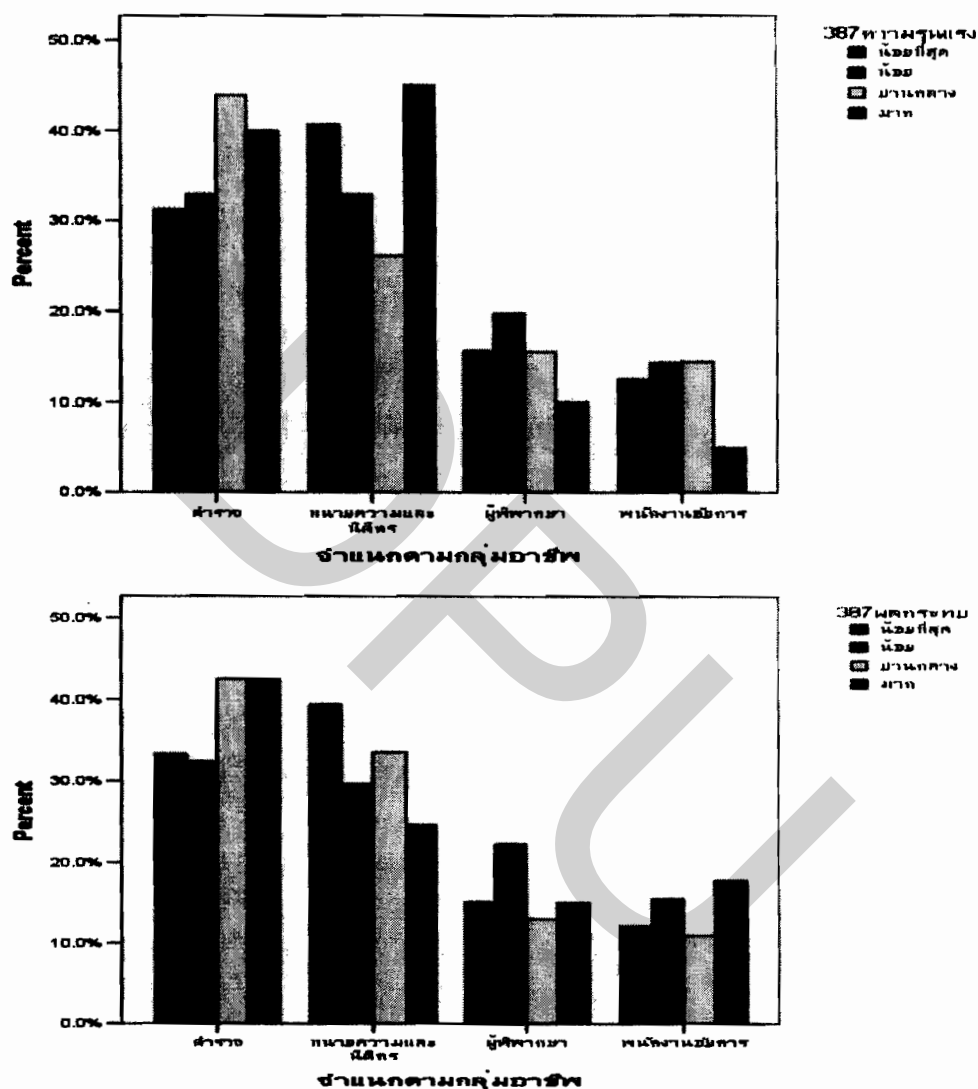

ภาพที่ 4.20 แสดงผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 386

จากผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 386 ตามเกณฑ์ที่มากที่สุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดไม่แยกอาชีพ (ตาราง 2) เห็นว่า การกระทำตามมาตรา 386 มีความรุนแรงระดับปานกลาง (ระดับ 3) ร้อยละ 56.5 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 38.1 หน่วยงานและนิติกรร้อยละ 19.6 ผู้พิพากษา ร้อยละ 19.9 พนักงานอัยการร้อยละ 12.4

และเห็นว่า การกระทำตามมาตรา 386 ส่งผลกระทบต่อผู้อื่นหรือสังคมใน ระดับปานกลาง (ระดับ 3) ร้อยละ 44.8 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 38.0 หน่วยงานและนิติกร ร้อยละ 27.9 ผู้พิพากษาร้อยละ 20.7 พนักงานอัยการร้อยละ 13.4

มาตรา 387 ผู้ใดแขวน คัดตั้งหรือวางสิ่งใดไว้โดยประการที่น่าจะตกหรือพังลง ซึ่งจะ
เป็นเหตุอันตราย เปราะเปื้อนหรือเคี้ยวคร่อนแก่ผู้สัญจรในทางสาธารณะ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน
ห้าร้อยบาท

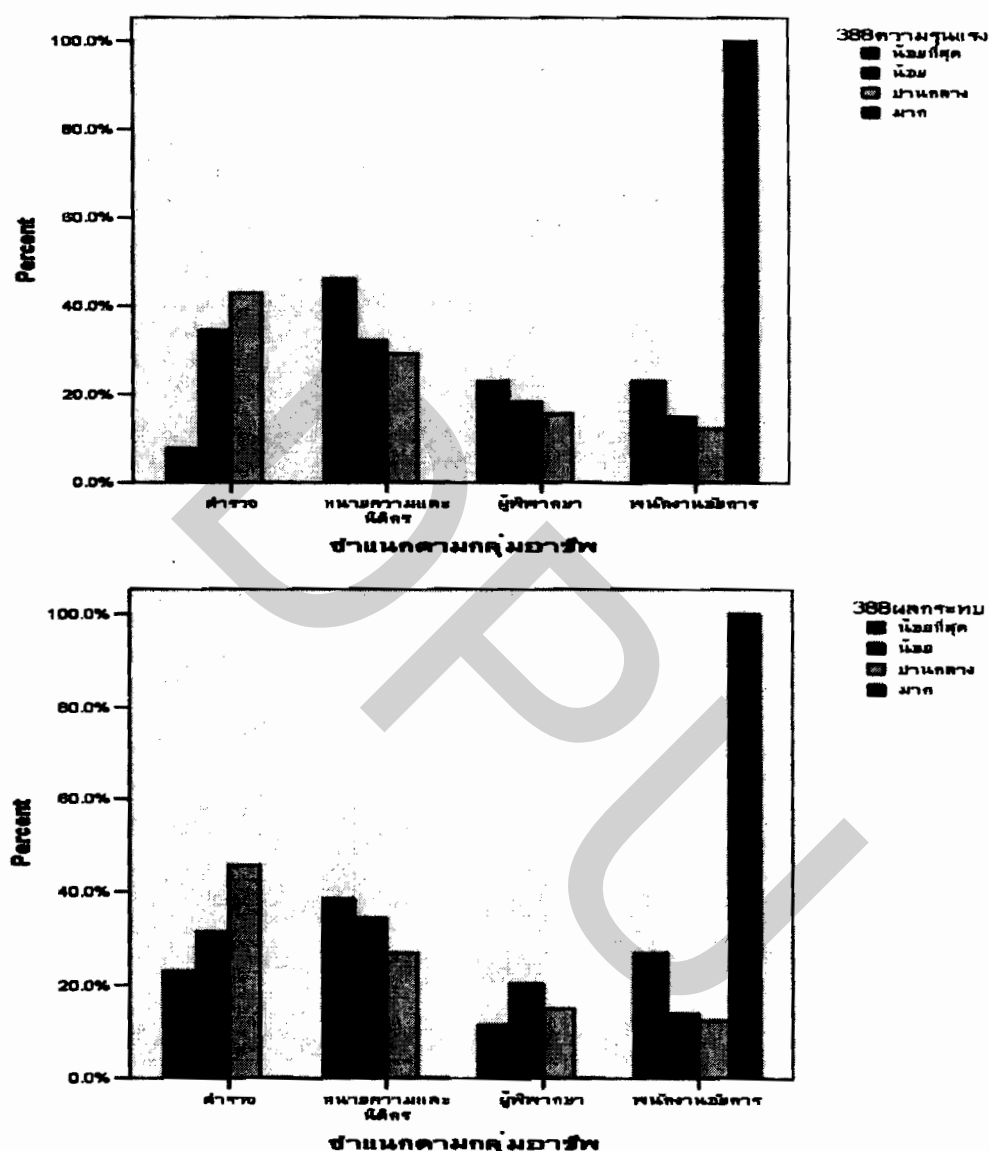

ภาพที่ 4.21 แสดงผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 387

จากผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 387 ตามเกณฑ์ที่มากที่สุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
ไม่แยกอาชีพ (ตาราง 2) เห็นว่า การกระทำตามมาตรา 387 มีความรุนแรงระดับปานกลาง (ระดับ 3)
ร้อยละ 45.0 โดยแยกเป็นอาชีพสำรวจร้อยละ 43.9 ทนายความและนิติกรร้อยละ 26.1 ผู้พิพากษา
ร้อยละ 15.6 พนักงานอัยการร้อยละ 14.4

และเห็นว่า การกระทำตามมาตรา 387 ส่งผลกระทบต่อผู้อื่นหรือสังคมใน
ระดับน้อย (ระดับ 2) ร้อยละ 36.8 โดยแยกเป็นอาชีพสำรวจร้อยละ 42.5 ทนายความและนิติกร
ร้อยละ 33.6 ผู้พิพากษาร้อยละ 13.0 พนักงานอัยการร้อยละ 11.0

มาตรา 388 ผู้ใดกระทำการอันควรถายหน้าต่อหน้าธารกำนัลโดยเปลือยหรือเปิดเผยร่างกาย หรือกระทำการลามกอย่างอื่น ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

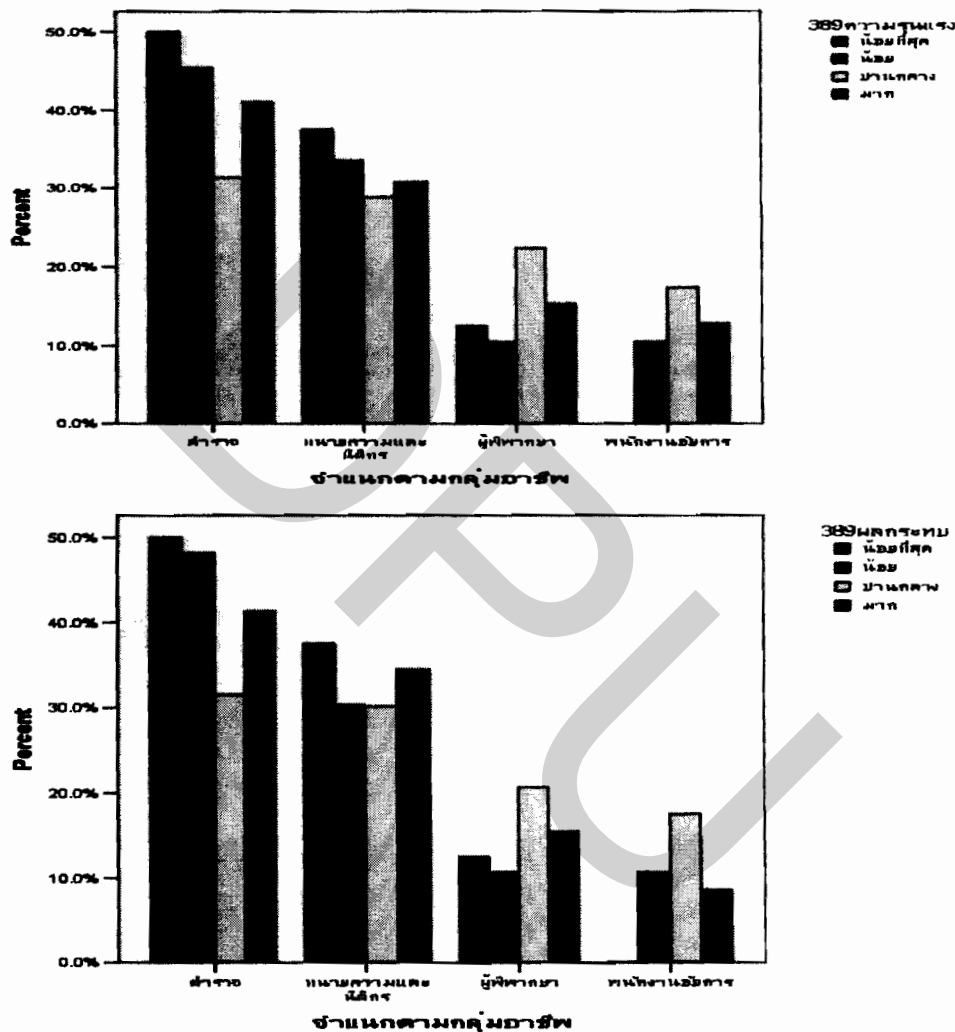

ภาพที่ 4.22 แสดงผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 388

จากผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 388 ตามเกณฑ์ที่มากที่สุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ไม่แยกอาชีพ (ตาราง 2) เห็นว่า การกระทำตามมาตรา 388 มีความรุนแรงระดับปานกลาง (ระดับ 3) ร้อยละ 53.0 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 42.9 ทนายความและนิติกรร้อยละ 29.2 ผู้พิพากษา ร้อยละ 15.6 พนักงานอัยการร้อยละ 12.3

และเห็นว่า การกระทำตามมาตรา 388 ส่งผลกระทบต่อผู้อื่นหรือสังคมใน ระดับปานกลาง (ระดับ 3) ร้อยละ 48.3 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 31.4 ทนายความและนิติกร ร้อยละ 34.3 ผู้พิพากษาร้อยละ 20.3 พนักงานอัยการร้อยละ 14.0

มาตรา 389 ผู้ใดกระทำความผิดใด ๆ ให้ของแข็งตกลง ณ ที่ใด ๆ โดยประการที่น่าจะเป็นอันตรายหรือเดือดร้อนรำคาญแก่บุคคลหรือเป็นอันตรายแก่ทรัพย์สิน หรือกระทำความผิดใด ๆ ให้ของโสโครกเประเปื้อนหรือน่าจะเประเปื้อนตัวบุคคล หรือทรัพย์สิน หรือแก่งทำให้ของโสโครกเป็นที่เดือดร้อนรำคาญ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

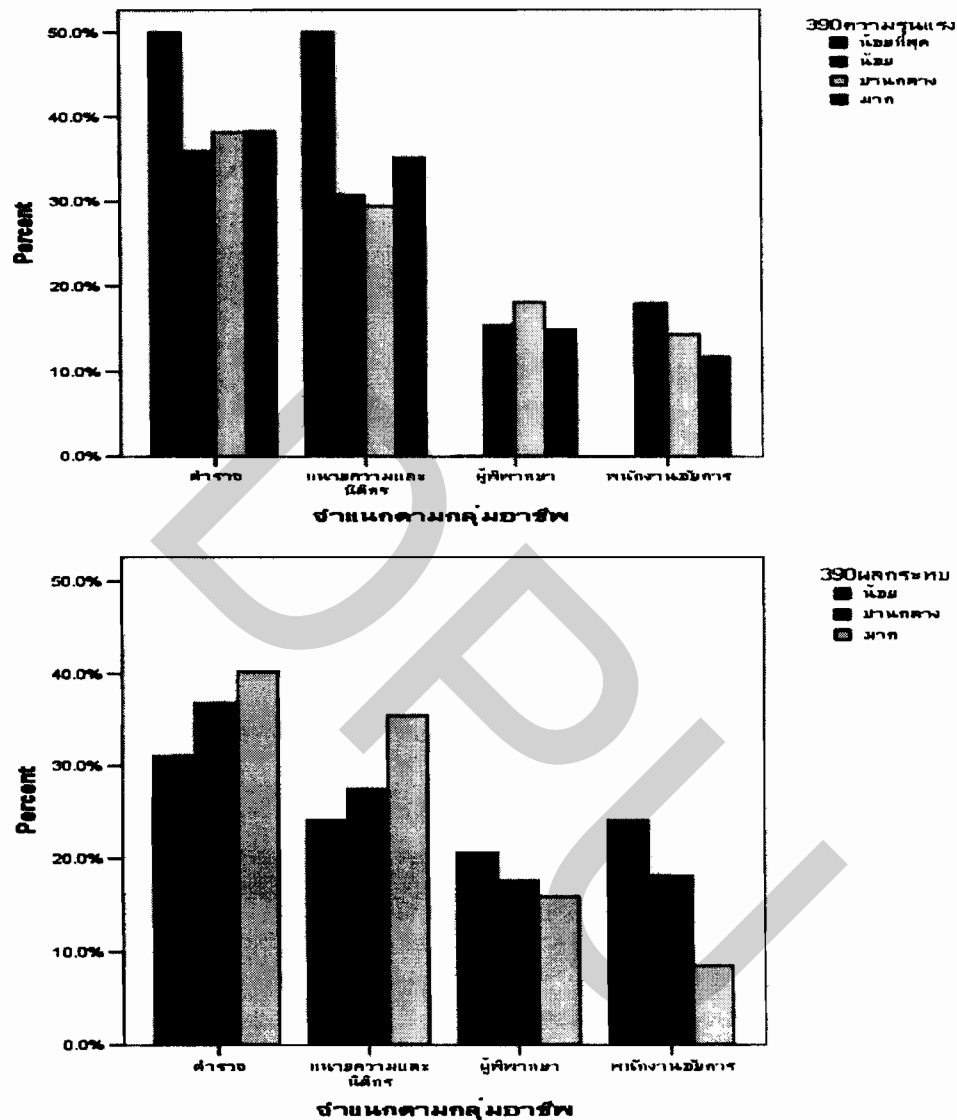

ภาพที่ 4.23 แสดงผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 389

จากผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 389 ตามเกณฑ์ที่มากที่สุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ไม่แยกอาชีพ (ตาราง 2) เห็นว่า การกระทำตามมาตรา 389 มีความรุนแรงระดับปานกลาง (ระดับ 3) ร้อยละ 50.3 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 31.3 ทนายความและนิติกรร้อยละ 28.8 ผู้พิพากษา ร้อยละ 22.4 พนักงานอัยการร้อยละ 17.4

และเห็นว่า การกระทำตามมาตรา 389 ส่งผลกระทบต่อผู้อื่นหรือสังคมใน ระดับปานกลาง (ระดับ 3) ร้อยละ 55.5 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 31.5 ทนายความและนิติกร ร้อยละ 30.2 ผู้พิพากษาร้อยละ 20.7 พนักงานอัยการร้อยละ 17.6

มาตรา 390 ผู้ใดกระทำโดยประมาท และการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

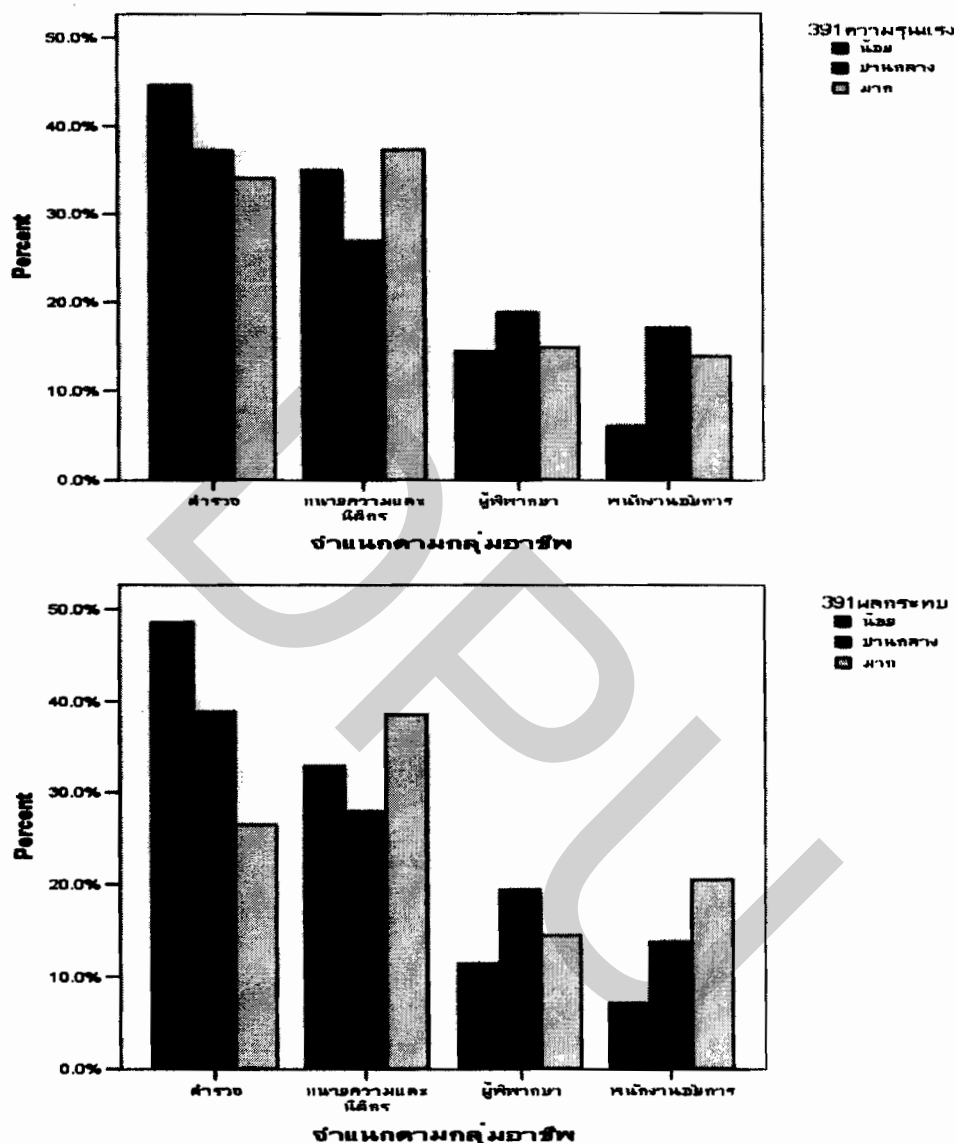

ภาพที่ 4.24 แสดงผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 390

จากผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 390 ตามเกณฑ์ที่มากที่สุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ไม่แยกอาชีพ (ตาราง 2) เห็นว่า การกระทำตามมาตรา 390 มีความรุนแรงระดับปานกลาง (ระดับ 3) ร้อยละ 66.3 โดยแยกเป็นอาชีพสำรวจร้อยละ 38.1 ทนายความและนิติกรร้อยละ 29.5 ผู้พิพากษา ร้อยละ 18.1 พนักงานอัยการร้อยละ 14.3

และเห็นว่า การกระทำตามมาตรา 390 ส่งผลกระทบที่ก่ออันตรายต่อผู้อื่นหรือสังคมในระดับมาก (ระดับ 4) ร้อยละ 47.3 โดยแยกเป็นอาชีพสำรวจร้อยละ 36.8 ทนายความและนิติกร ร้อยละ 27.4 ผู้พิพากษาร้อยละ 17.6 พนักงานอัยการร้อยละ 18.1

มาตรา 391 ผู้ใดใช้กำลังทำร้ายผู้อื่นโดยไม่ถึงกับเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

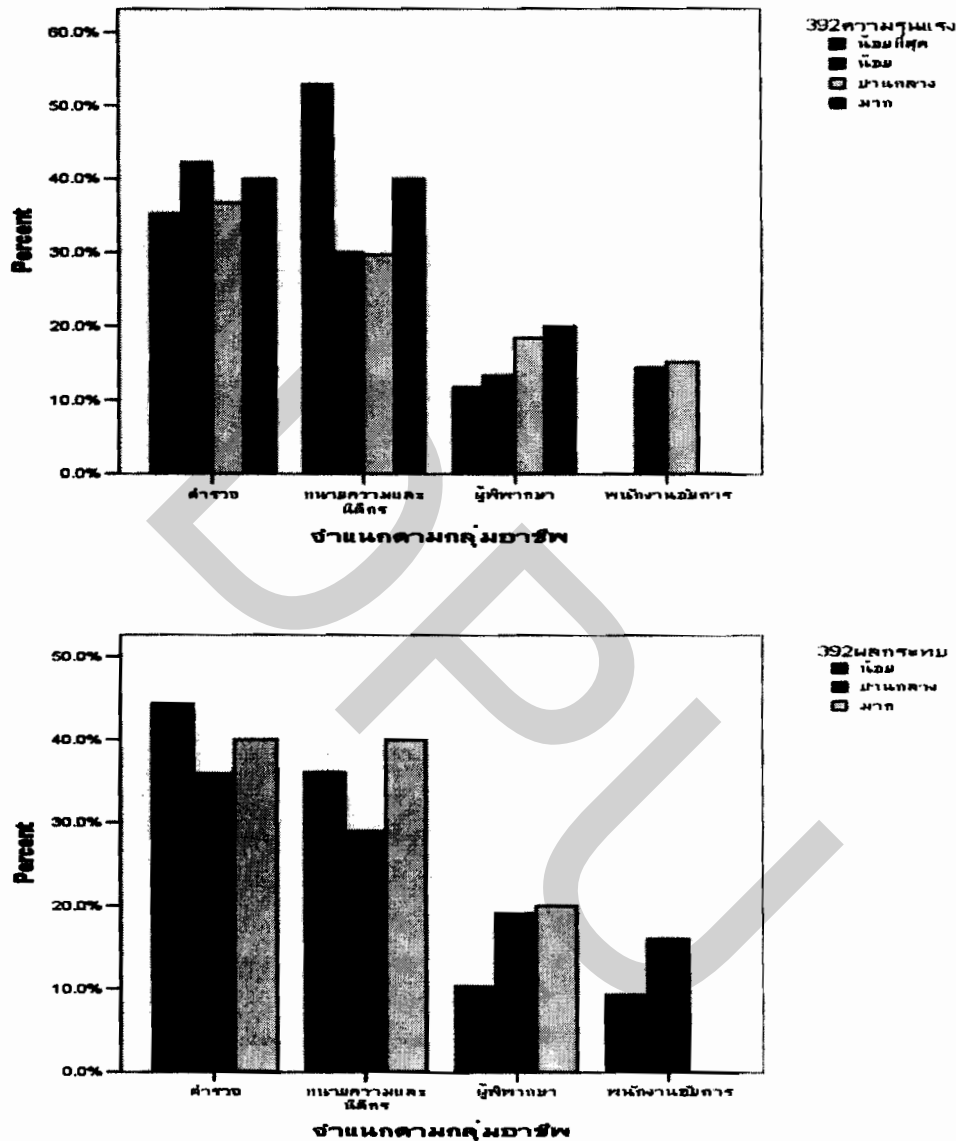

ภาพที่ 4.25 แสดงผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 391

จากผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 391 ตามเกณฑ์ที่มากที่สุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ไม่แยกอาชีพ (ตาราง 2) เห็นว่า การกระทำตามมาตรา 391 มีความรุนแรงระดับปานกลาง (ระดับ 3) ร้อยละ 55.8 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 37.2 ทนายความและนิติกรร้อยละ 26.9 ผู้พิพากษา ร้อยละ 18.8 พนักงานอัยการร้อยละ 17.0

และเห็นว่า การกระทำตามมาตรา 391 ส่งผลกระทบต่อผู้อื่นหรือสังคมใน ระดับปานกลาง (ระดับ 3) ร้อยละ 66.8 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 26.5 ทนายความและนิติกร ร้อยละ 38.6 ผู้พิพากษาร้อยละ 14.5 พนักงานอัยการร้อยละ 20.5

มาตรา 392 ผู้ใดทำให้ผู้อื่นเกิดความกลัว หรือความตกใจ โดยการขู่เข็ญ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

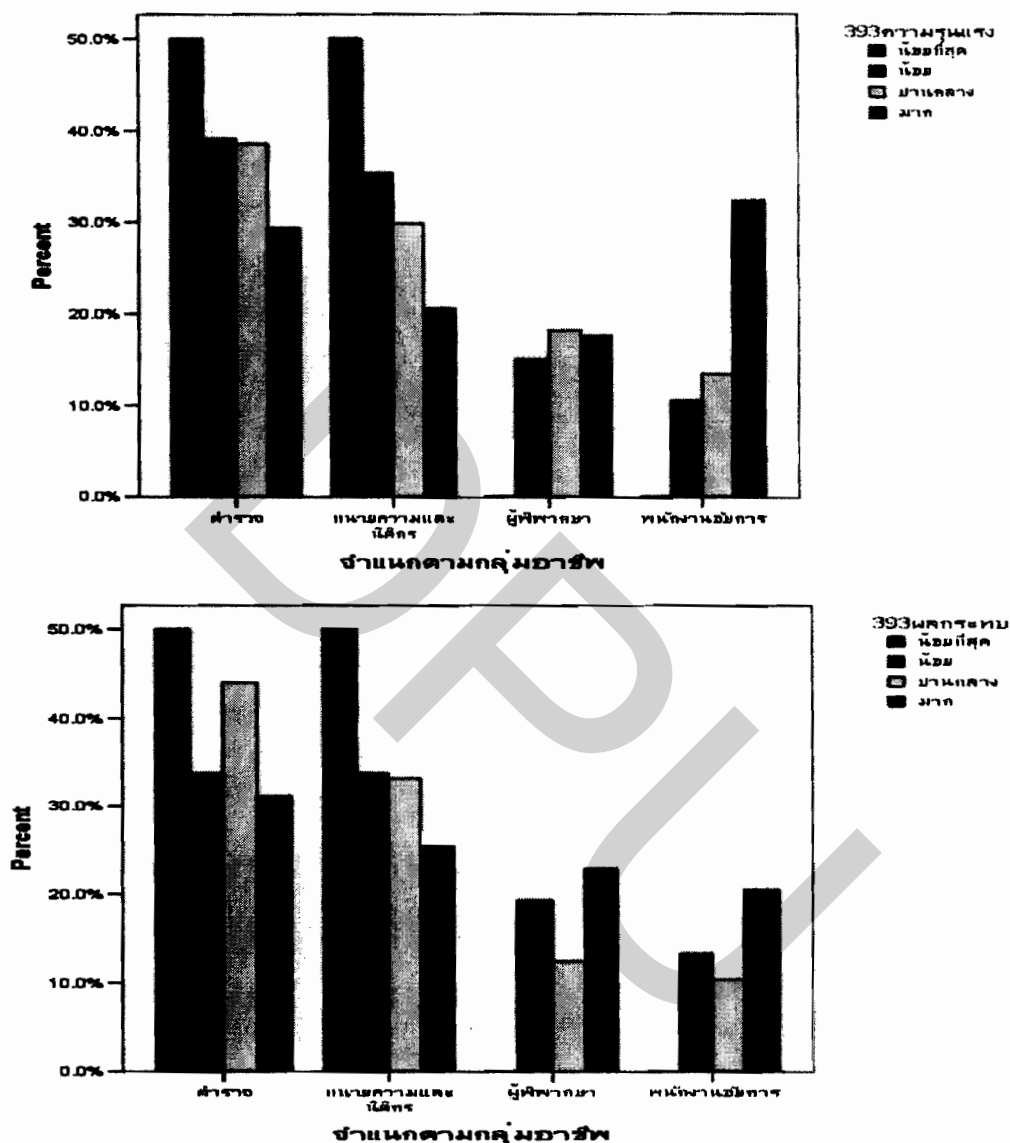

ภาพที่ 4.26 แสดงผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 392

จากผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 392 ตามเกณฑ์ที่มากที่สุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ไม่แยกอาชีพ (ตาราง 2) เห็นว่า การกระทำตามมาตรา 392 มีความรุนแรงระดับปานกลาง (ระดับ 3) ร้อยละ 70.8 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 36.7 ทนายความและนิติกรร้อยละ 29.7 ผู้พิพากษา ร้อยละ 18.4 พนักงานอัยการร้อยละ 15.2

และเห็นว่า การกระทำตามมาตรา 392 ส่งผลกระทบต่อผู้อื่นหรือสังคมใน ระดับปานกลาง (ระดับ 3) ร้อยละ 73.3 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 35.8 ทนายความและนิติกร ร้อยละ 29.0 ผู้พิพากษาร้อยละ 19.1 พนักงานอัยการร้อยละ 16.0

มาตรา 393 ผู้ใดดูหมิ่นผู้อื่นซึ่งหน้าหรือด้วยการโฆษณา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน
หนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

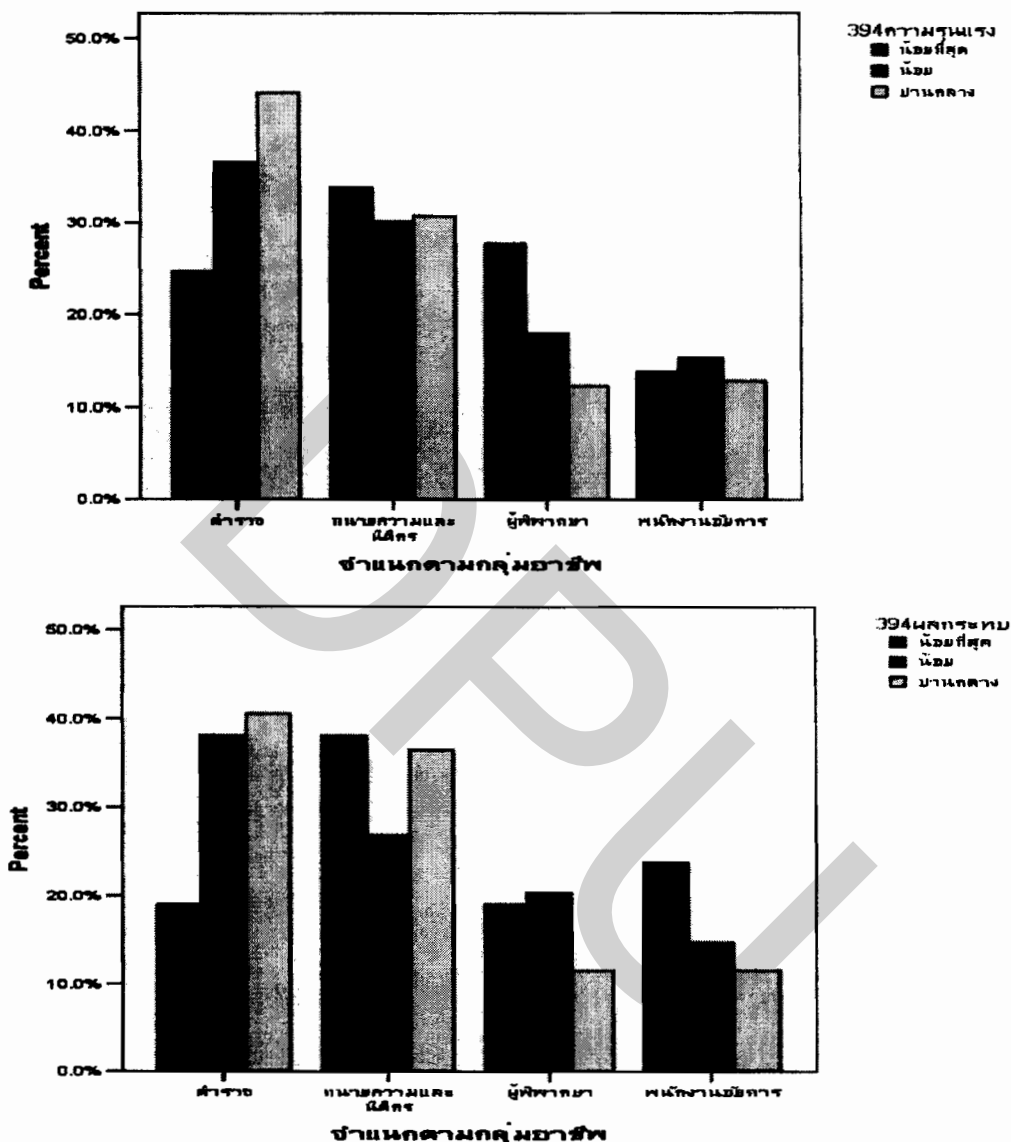

ภาพที่ 4.27 แสดงผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 393

จากผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 393 ตามเกณฑ์ที่มากที่สุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
ไม่แยกอาชีพ (ตาราง 2) เห็นว่า การกระทำตามมาตรา 393 มีความรุนแรงระดับปานกลาง (ระดับ 3)
ร้อยละ 57.8 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 38.5 ทนายความและนิติกรร้อยละ 29.9 ผู้พิพากษา
ร้อยละ 18.2 พนักงานอัยการร้อยละ 13.4

และเห็นว่า การกระทำตามมาตรา 393 ส่งผลกระทบต่อผู้อื่นหรือสังคมใน
ระดับปานกลาง (ระดับ 3) ร้อยละ 48.3 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 44.0 ทนายความและนิติกร
ร้อยละ 33.2 ผู้พิพากษาร้อยละ 12.4 พนักงานอัยการร้อยละ 10.4

มาตรา 394 ผู้ใดได้ ดื้อนหรือทำให้สัตว์ใดๆ เข้าในสวน ไร่หรือนาของผู้อื่นที่ได้แต่ง
ดินไว้เพาะพันธุ์ไว้ หรือมีพืชพันธุ์หรือผลผลิตอยู่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

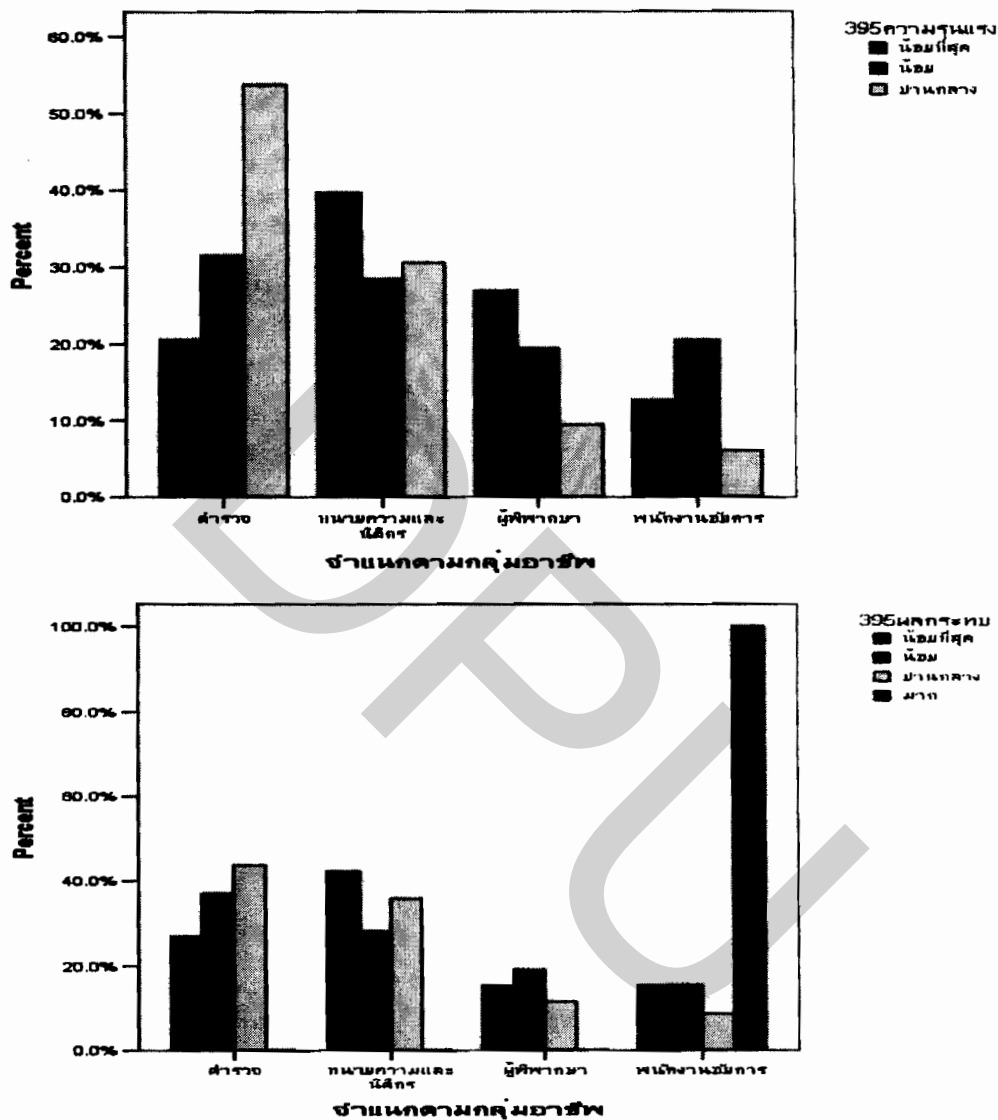

ภาพที่ 4.28 แสดงผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 394

จากผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 394 ตามเกณฑ์ที่มากที่สุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
ไม่แยกอาชีพ (ตาราง 2) เห็นว่า การกระทำตามมาตรา 394 มีความรุนแรงระดับปานกลาง (ระดับ 3)
ร้อยละ 44.8 โดยแยกเป็นอาชีพสำรวจร้อยละ 44.1 นายควมและนิตกรร้อยละ 30.7 ผู้พิพากษา
ร้อยละ 12.3 พนักงานอัยการร้อยละ 12.8

และเห็นว่า การกระทำตามมาตรา 394 ส่งผลกระทบต่อผู้อื่นหรือสังคมใน
ระดับน้อย (ระดับ 2) ร้อยละ 57.8 โดยแยกเป็นอาชีพสำรวจร้อยละ 38.1 นายควมและนิตกร
ร้อยละ 26.9 ผู้พิพากษาร้อยละ 20.3 พนักงานอัยการร้อยละ 14.7

มาตรา 395 ผู้ใดควบคุมสัตว์ใด ๆ ปลอยปล่อยให้สัตว์นั้นเข้าในสวน ไร่หรือนาของผู้อื่นที่ได้แจ้งคนไว้ เพาะพันธุ์ไว้ หรือมีพืชพันธุ์หรือผลติดอยู่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

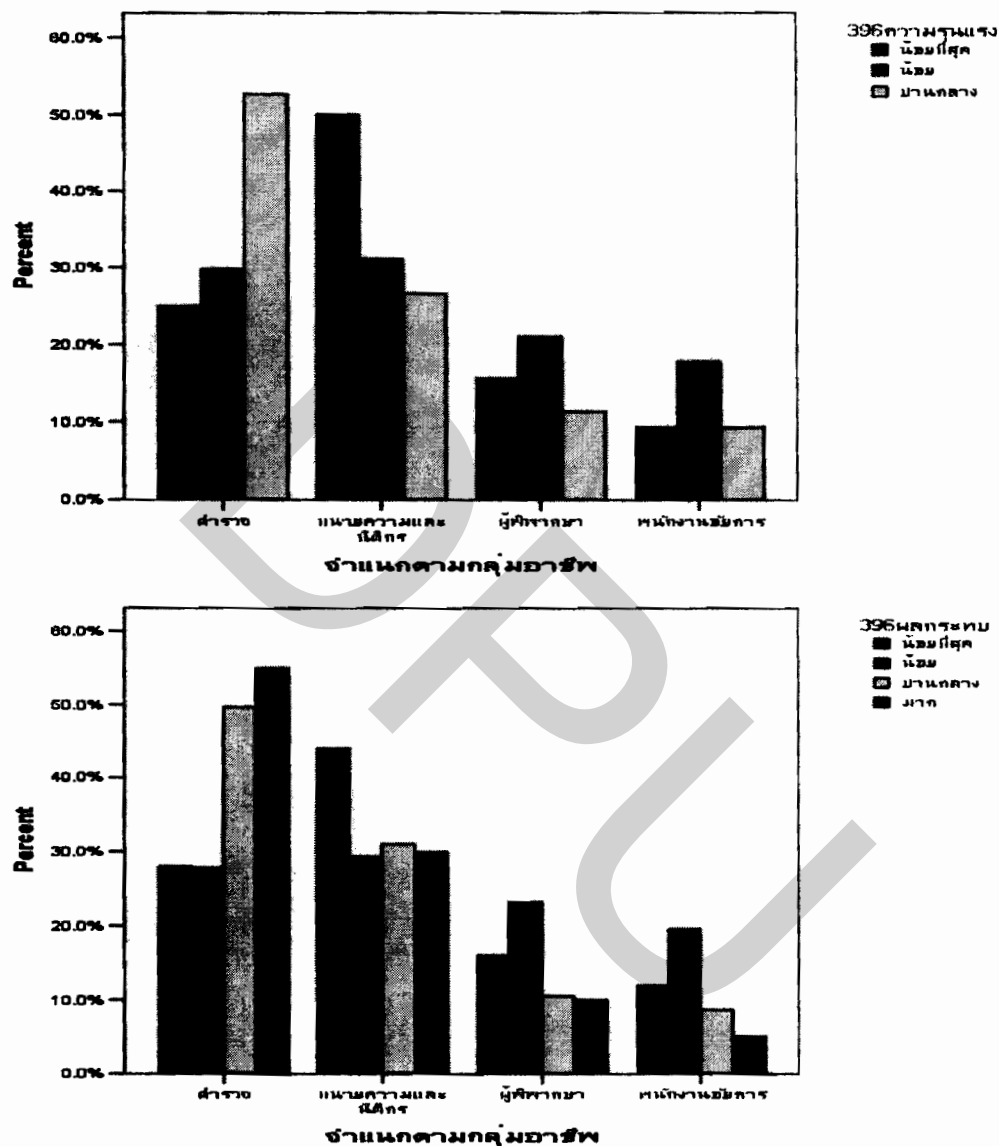

ภาพที่ 4.29 แสดงผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 395

จากผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 395 ตามเกณฑ์ที่มากที่สุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ไม่แยกอาชีพ (ตาราง 2) เห็นว่า การกระทำตามมาตรา 395 มีความรุนแรงระดับน้อย (ระดับ 2) ร้อยละ 47.5 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 31.6 ทนายความและนิติกรร้อยละ 28.4 ผู้พิพากษาร้อยละ 19.5 พนักงานอัยการร้อยละ 20.5

และเห็นว่า การกระทำตามมาตรา 395 ส่งผลกระทบที่ก่ออันตรายต่อผู้อื่นหรือสังคมในระดับน้อย (ระดับ 2) ร้อยละ 67.5 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 37.0 ทนายความและนิติกรร้อยละ 28.2 ผู้พิพากษาร้อยละ 19.3 พนักงานอัยการร้อยละ 15.6

มาตรา 396 ผู้ใดทิ้งซากสัตว์ซึ่งอาจเน่าเหม็น ในหรือริมทางสาธารณะ ต้องระวางโทษ ปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

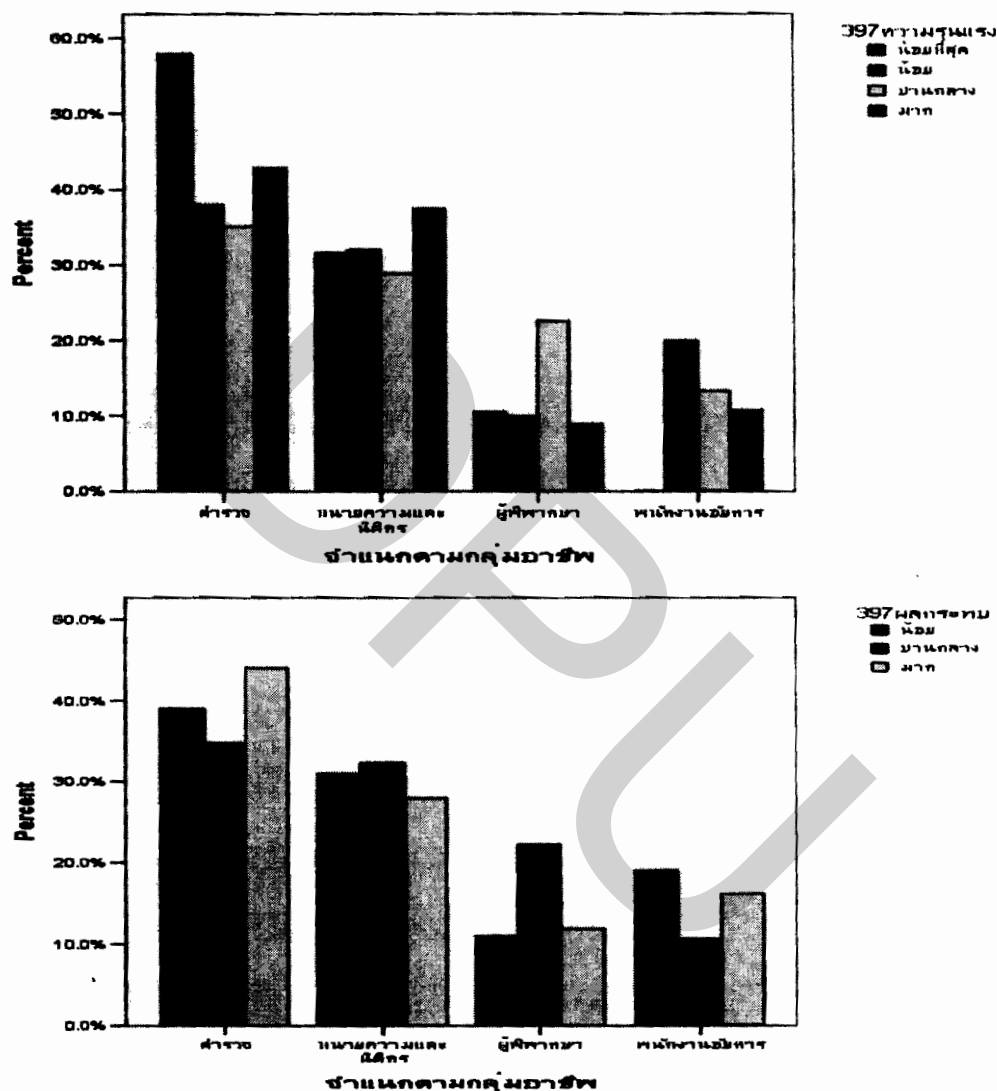

ภาพที่ 4.30 แสดงผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 396

จากผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 396 ตามเกณฑ์ที่มากที่สุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ไม่แยกอาชีพ (ตาราง 2) เห็นว่า การกระทำตามมาตรา 396 มีความรุนแรงระดับน้อย (ระดับ 2) ร้อยละ 54.5 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 29.8 ทนายความและนิติกรร้อยละ 31.2 ผู้พิพากษา ร้อยละ 21.1 พนักงานอัยการร้อยละ 17.9

และเห็นว่า การกระทำตามมาตรา 396 ส่งผลกระทบต่อผู้อื่นหรือสังคมใน ระดับน้อย (ระดับ 2) ร้อยละ 48.5 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 27.8 ทนายความและนิติกร ร้อยละ 29.3 ผู้พิพากษาร้อยละ 23.2 พนักงานอัยการร้อยละ 19.6

มาตรา 397 ผู้ใดในที่สาธารณะสถานหรือต่อหน้าธารกำนัล หรือกระทำให้ด้วยประการใด ๆ อันเป็นการรังแกข่มเหงผู้อื่น หรือกระทำให้ผู้อื่นได้รับความอับอายหรือความเคียดร่อนรำคาญ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

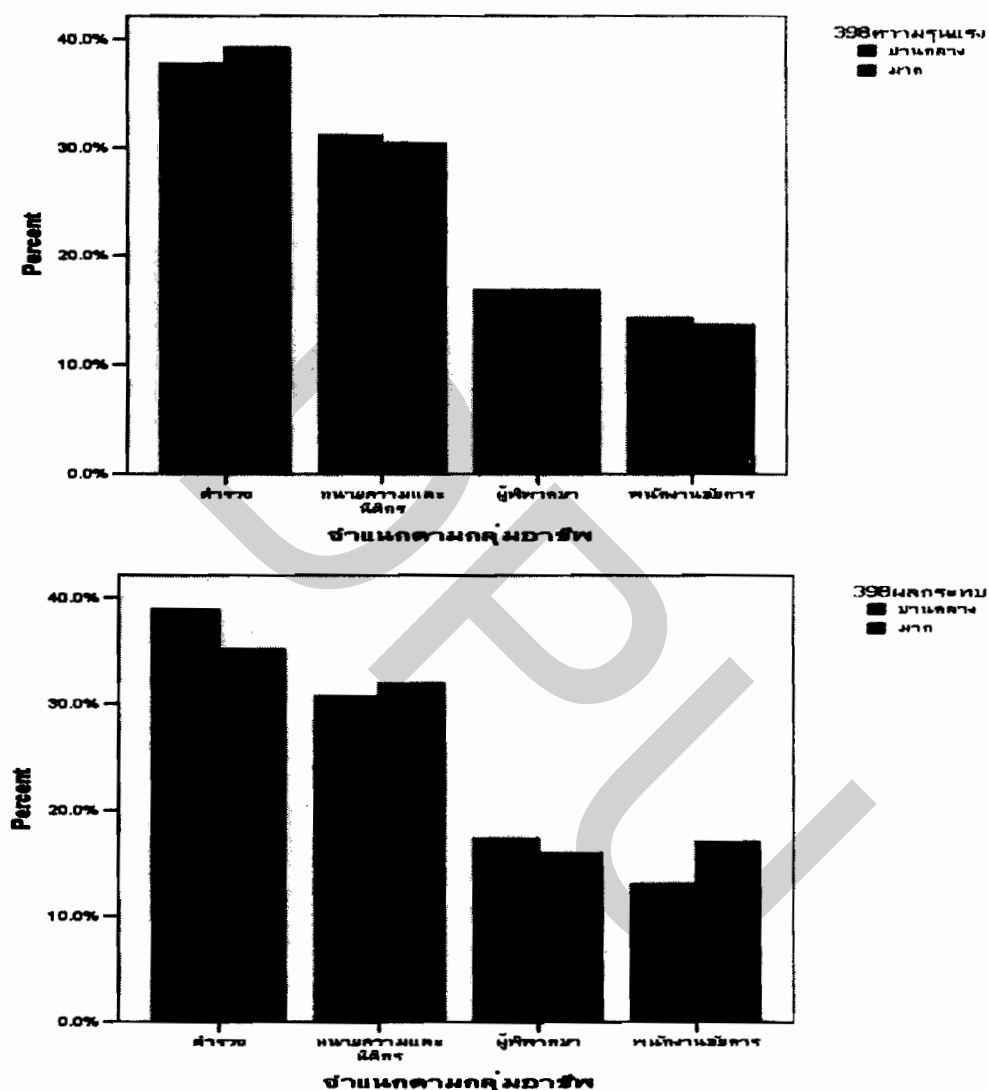

ภาพที่ 4.31 แสดงผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 397

จากผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 397 ตามเกณฑ์ที่มากที่สุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ไม่แยกอาชีพ (ตาราง 2) เห็นว่า การกระทำตามมาตรา 397 มีความรุนแรงระดับปานกลาง (ระดับ 3) ร้อยละ 56.3 โดยแยกเป็นอาชีพสำรวจร้อยละ 35.1 ทนายความและนิติกรร้อยละ 28.9 ผู้พิพากษา ร้อยละ 22.7 พนักงานอัยการร้อยละ 13.3

และเห็นว่า การกระทำตามมาตรา 397 ส่งผลกระทบต่อผู้อื่นหรือสังคมใน ระดับปานกลาง (ระดับ 3) ร้อยละ 51.8 โดยแยกเป็นอาชีพสำรวจร้อยละ 34.8 ทนายความและ นิติกรร้อยละ 32.4 ผู้พิพากษาร้อยละ 22.2 พนักงานอัยการร้อยละ 10.6

มาตรา 398 ผู้ใดกระทำความผิดใด ๆ อันเป็นการทารุณต่อเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี คนป่วยเจ็บหรือคนชรา ซึ่งต้องพึ่งผู้หนึ่งในการดำรงชีพหรือการอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ภาพที่ 4.32 แสดงผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 398

จากผลการสำรวจแบบสอบถาม มาตรา 398 ตามเกณฑ์ที่มากที่สุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ไม่แยกอาชีพ (ตาราง 2) เห็นว่า การกระทำตามมาตรา 398 มีความรุนแรงระดับปานกลาง (ระดับ 3) ร้อยละ 68.3 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 37.7 ทนายความและนิสิตร้อยละ 31.1 ผู้พิพากษา ร้อยละ 16.8 พนักงานอัยการร้อยละ 14.3

และเห็นว่า การกระทำตามมาตรา 398 ส่งผลกระทบต่อผู้อื่นหรือสังคมใน ระดับปานกลาง (ระดับ 3) ร้อยละ 76.5 โดยแยกเป็นอาชีพตำรวจร้อยละ 38.9 ทนายความและนิสิต ร้อยละ 30.7 ผู้พิพากษาร้อยละ 17.3 พนักงานอัยการร้อยละ 13.1

จากผลการสำรวจ ผู้ประกอบวิชาชีพทางด้านกฎหมายโดยรวม เห็นว่า การกระทำตามบทบัญญัติมาตรา 371 “ความผิดฐานพาอาวุธไปในเมืองหรือในชุมชน” การกระทำมีความรุนแรงและส่งผลกระทบต่อบุคคลอื่นมาก รวมถึงมาตรา 390 “ความผิดฐานกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ” ส่งผลกระทบที่เป็นอันตรายมาก สมควรปรับเปลี่ยนเป็นความผิดอาญาทั่วไปที่เป็นมหันตโทษ หรือมีโทษมากกว่าความผิดหลุโทษ และจากการสำรวจแบบสอบถาม เห็นว่า การกระทำบทบัญญัติดังต่อไปนี้ การกระทำมีความรุนแรงอยู่ในระดับน้อย และการกระทำส่งผลกระทบที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อบุคคลอื่นหรือต่อสังคมในระดับน้อย เมื่อนำมาวิเคราะห์กับหลักเกณฑ์ในการบัญญัติกฎหมายอาญาและหลักเกณฑ์ในการปรับเปลี่ยนความผิดที่ไม่มีลักษณะเป็นความผิดอาญาโดยแท้เป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนระเบียบแล้ว จะเห็นได้ว่า บทบัญญัติดังกล่าวไม่มีลักษณะเป็นความผิดอาญาโดยแท้สมควรปรับเปลี่ยนเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนระเบียบและมีบทบังคับโทษเพียงโทษปรับทางปกครอง

1. มาตรา 369 “ความผิดฐานทำให้ประกาศโฆษณาของทางราชการเสียหาย”
2. มาตรา 370 “ความผิดฐานรบกวนผู้อื่นด้วยเสียงโดยไม่มีเหตุอันสมควร”
3. มาตรา 372 “ความผิดฐานทำให้เสียความสงบเรียบร้อยในทางสาธารณะ”
4. มาตรา 373 “ความผิดฐานปล่อยให้บุคคลวิกลจริตออกเที่ยวโดยลำพัง”
5. มาตรา 375 “ความผิดฐานทำให้รางระบายน้ำเกิดขัดข้อง”
6. มาตรา 377 “ความผิดฐานไม่ควบคุมสัตว์ดุหรือสัตว์ร้าย”
7. มาตรา 380 “ความผิดฐานทำให้เกิดปฏิญูถแก่น้ำ”
8. มาตรา 381 “ความผิดฐานกระทำทารุณต่อสัตว์”
9. มาตรา 382 “ความผิดฐานใช้สัตว์ทำงานเกินสมควร”
10. มาตรา 387 “ความผิดฐานแขวน ดัดตั้งหรือวางสิ่งของโดยประการที่น่าจะตกหรือพังลง”
11. มาตรา 394 “ความผิดฐานไล่ต้อนสัตว์เข้าในสวน ไร่ หรือนาของผู้อื่น”
12. มาตรา 395 “ความผิดฐานปล่อยปละละเลยให้สัตว์เข้าในสวน ไร่หรือนาของผู้อื่น”
13. มาตรา 396 “ความผิดฐานทิ้งซากสัตว์ในหรือริมทางสาธารณะ”

ผู้เขียนเห็นด้วยกับผลการสำรวจแบบสอบถาม เนื่องจากเห็นว่าการกระทำตามบทบัญญัติในมาตราดังกล่าว ความรุนแรงของการกระทำมีความรุนแรงน้อย และผลกระทบที่เกิดจากการกระทำผิดตามมาตราดังกล่าว ส่งผลกระทบเพียงเล็กน้อย ไม่ก่อให้เกิดอันตรายรุนแรงหรือส่งผลกระทบต่อบุคคลหนึ่งบุคคลใดโดยตรง แต่ผู้เขียนมีความเห็นต่างไปจากผลการสำรวจในมาตรา 387 “ความผิดฐานแขวน ดัดตั้ง หรือวางสิ่งของโดยประการที่น่าจะตกหรือพังลง” ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า การกระทำผิดในลักษณะดังกล่าว แม้จะเป็นการกระทำที่มีลักษณะของ

การกระทำไม่รุนแรง หรือมีความรุนแรงน้อย แต่การกระทำนั้นอาจส่งผลกระทบต่อที่เป็นอันตรายต่อบุคคลอื่น และผลของการกระทำนั้น อาจอยู่ในระดับที่เป็นอันตรายต่อบุคคลอื่นมากได้ เนื่องจาก การกระทำมีลักษณะเช่นเดียวกันกับมาตรา 389 “ความผิดฐานทำให้ของแข็งตก” ซึ่งการกระทำ ไม่มีลักษณะที่รุนแรง แต่ผลของการกระทำอาจส่งผลหรือน่าจะเป็นอันตรายหรือเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่นได้ และความผิดตามมาตรา 389 เป็นความผิดที่ต้องการเจตนา¹³³ การกระทำจึงมีลักษณะ เป็นความผิดอาญาโดยแท้ สมควรยังคงไว้เป็นความผิดอาญาและมีโทษทางอาญา

ส่วนผลการสำรวจแบบสอบถามในมาตรา 367, มาตรา 368, มาตรา 374, มาตรา 376, มาตรา 378, มาตรา 379, มาตรา 383, มาตรา 384, มาตรา 385, มาตรา 386, มาตรา 388, มาตรา 389, มาตรา 391, มาตรา 392, มาตรา 393, มาตรา 397 และมาตรา 398 โดยรวมเห็นว่า การกระทำมีความรุนแรงอยู่ในระดับปานกลางและส่งผลกระทบต่อที่เป็นอันตรายต่อบุคคลโดยตรง จึงเป็นบทบัญญัติ ที่มีลักษณะเป็นความผิดอาญาโดยแท้ แต่จากลักษณะของการกระทำและผลกระทบของการกระทำ อยู่ในระดับไม่ร้ายแรงมาก สมควรเป็นความผิดอาญาและยังคงเป็นความผิดลหุโทษซึ่งมีโทษจำคุก ไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับเช่นเดิม

¹³³ คณิต ณ นคร ก เล่มเดิม. หน้า 521.